

SPIŠY
JUL. VERNEA

PÁN SVĚTA.

PAN SVĚTA.

JULIUS VERNE

PÁN SVĚTA.

ROMÁN.

PŘEL. PROF. FR. VOJTÍŠEK.

S 34 ILLUSTRACEMI.

V PRAZE.

NAKLADATEL JOS. R. VILÍMEK,

SPÁLENÁ ULICE ČÍSLO 13 NOVÉ.

I.

CO SE TAM DĚJE?

Horstvo, táhnoucí se rovnoběžně s americkým pobřežím oceánu Atlantického a prostupující Severní Karolinou, Virginii, Marylandem, Pensylvanií a státem New-Yorským,

má dvojí pojmenování: Alleghamy a pohoří Apalačské. Skládá se ze dvou různých pásem, na straně západní jsou to hory Cumberlandské, na straně východní hory Modré (Blue Ridge).

Táhnou se tyto hory, nejvýznačnější v této části Severní Ameriky, v délce asi devíti set mil, t. j. asi šestnácti set kilometrů, a nejsou průměrně vyšší šesti tisíc stop; nejvyšší vrchol jejich, hora Washington, dosahuje výše 1918 metrů.

Horský ten hřbet, jehož jeden konec napájí Alabamu a druhý svádí prameny do Svatého Vavřince, nevábí obzvláště horských lezců k výstupům. Nejvyšší jeho hřeben nesáhá vlastně ještě do vysokých končin atmosférických. Nemůže tudíž vábiti jako hrdé vrcholy světa starého a nového. A přece bylo v tom horském řetězu místo, na něž by se byli turisté nedostali, zdáloť se zajisté, že jest takřka nedostupné.

Než, ačkoli lezci vrch ten, Great-Eyry*), dosud zanedbávali, upoutal na sebe záhy pozornost, ano vzbudil docela všeobecný nepokoj z důvodů velice neobyčejných, jež musím na počátku tohoto vypravování vyličit.

Stavím-li v popředí svoji osobu, jest toho příčinou, že jsem měl přímou účast — jakým způsobem, to uvidíme — v příběhu nejpodivuhodnějším, jehož naše dvacáté století jest svědkem. Ano, mnohdy se ptám sama sebe, zdali se to přihodilo, zdali to bylo tak, jak se na to pamatuji, či spíše řečeno, jak mi to obraznost moje předvádí. Nelze se však diviti, že moji představení mě pověřili tím nepravděpodobným úkolem, v němž mi bylo co činiti s nezbadatelným tajemstvím, pudíť mě k tomu jakožto vrchního policejního inspektora washingtonského vrozená zvědavost, vyvinutá až do krajnosti, a pak že od patnáctého roku měl jsem co dělati s nejrůznějšími věcmi a že mi byla dávána často tajná úloha, v níž jsem měl obzvláštní zálibu. Ovšem jest nevyhnutelno, abyste hned od počátku tohoto vypravování věřili mým slovům.

Nemohuť, co se týče těch podivných skutků, vydati jiné svědectví, než své vlastní. Nechcete-li mi věřiti, dobrá, nevěřte mi.

Great-Eyry vystupuje z malebného pásma Modrých hor, které se pnou v západní části Severní Karoliny. Jeho okrouhlý tvar vidíme již, vyjdeme-li z městečka Morgantonu, vystavě-

*) Vyslov asi grét-éri.

ného při řece Catawba, a ještě lépe z obce Pleasant-Gardenu, jež jest o několik mil blíže.

Co to tedy vlastně jest ten Great-Eyry? . . . Jest správně to jméno, které mu dali obyvatelé krajů přiléhajících k Modrým horám? . . . Že hory ty nazvány Modrými pro svou nádhernou silhouettu, jež za jistých okolností atmosférických má blankytnou barvu, jest přirozeno. Učinili-li však z Great-Eyry „hnízdo“, jest to snad proto, že tam mají útočiště draví ptáci, orlí, supí nebo kondoři? . . . Jest tam vskutku bydlíště velikých letounů, zdržujících se v kraji tom? Bývá je viděti vznášeti se ve vířskavých hejnech nad tím doupětem, které jest přístupno toliko jim? . . . Nikoli, není jich tam více než na ostatních štítech alleghanských. Ano, naopak — jak bylo pozorováno — v jistých dnech, když se přiblíží tito ptáci ke Great-Eyry, zdá se, že spěchají zase s odletem, krouží mnohokráte sem a tam a rozptylují se na všechny strany s ohlušujícím křikem.

Odkud tedy pochází to jméno Great-Eyry*)? Nebylo by bývalo lépe jmenovati jej „kotlem“, jenž se vyskytuje ve všech zemích v krajích hornatých? Zajisté tam jest asi uprostřed vysokých stěn dokola stojících hluboká a široká kotlina . . . Kdož ví dokonce, není-li tam jezírko, nějaké mořské oko, napájené dešti a sněhy zimními, jako jsou podobná na mnohých místech a v různých výších horstva Apalačského i v rozličných pohořích starého i nového světa? . . . Neměl by se od nynějška v zeměpise jmenovati spíše takto? . . .

Konečně, abychom řadu domněnek vyčerpali, nebyl tam snad jícen nějaké sopky, a nespala ta sopka dlouhým spánkem, z něhož ji snad vnitřní nárazy jednou probudí? . . . Nebylo třeba obávati se v okolí jejím výbuchů podobných jako ze sopky Krakatoa**) nebo hrůz hory Pelée? . . . A je-li tam mořské oko, není třeba míti obavu, že voda jeho pronikne do útrob zemských, že se tam vnitřním ohněm v páru promění a že bude ohrožovati roviny karolinské výbuchem podobným, jako byl r. 1902 na ostrově Martinique? . . .

Ano, jakoby tuto možnost chtěly potvrditi, jakési zjevy,

*) Great-Eyry (angl.) = Veliké hnízdo (dravých ptáků).

**) Krakatoa, ostrov v úžině Sundské, ve stejné vzdálenosti mezi Javou a Sumatrou, jehož sopka stala se pověstnou děsným výbuchem v noci ze 26. na 27. srpen 1883. Hora Pelée, sopka na francouzském ostrově Martinique, která pokládána byla za vyhaslou, ale v dubnu r. 1902 začala pracovati a dne 8. května na to výbuchem zničila severní část ostrova a město Saint-Pierre.

pozorované nedávno, svědčily svými výpary o nějaké činnosti uvnitř země. Jednou docela slyšeli rolníci, zaměstnaní na polích, temný a nevysvětlitelný hukot.

V noci objevily se ohnivé sloupy. Z nitra Great-Eyry vystupovaly páry, a když je vítr srazil směrem východním, zůstávaly na zemi stopy popela a sazí. Ve tmě odrážely se ty blede plameny od mračen níže se nalézajících a příšerně osvětlovaly okolí.

Když tak podivné zjevy byly pozorovány, nelze se diviti, že lidé byli vážně znepokojeni. A k nepokoji tomu družila se naléhavá nutnost, vypátrati, co počíti. Karolinské noviny přinášely nepřetržitě zprávy o tom, píšíce o „tajemství Great-Eyry“. Chtěly věděti; není-li nebezpečno pobývati v takovém sousedství . . . Články jejich budily zároveň zvědavost a obavy — zvědavost u těch, kdo sami jsou v bezpečí zajímali se o zjevy přírodní, a obavy u těch, kdož byli v nebezpečí, že stanou se jejich obětmi, kdyby zjevy ty ohrožovaly okolní kraj. Většinou to byli obyvatelé Pleasant-Gardenu, Morgantonu a vsí nebo dosti četných farem na úpatí hor Apalačských.

Bylo opravdu litovati, že se horští lezci nepokusili dosud dostat se do Great-Eyry. Nikdy ještě skalnatý okraj jeho nebyl překročen a též snad nebylo tam ani rozsedliny, kterou by se bylo mohlo vejíti dovnitř.

A což nevyčínal nad Great-Eyry nějaký blízký štít anebo kuželovitý vrch, s něhož by bývalo lze jej v celém rozsahu přehlédnouti? . . . Nikoli, v obvodu mnoha kilometrů nebylo hory vyšší.

Hora Wellington, jedna z nejvyšších v horstvu Alleghan-ském, zvedala své těmž příliš daleko.

Však důkladná prohlídka Great-Eyry byla nutná. V zájmu okolního kraje bylo potřebí věděti, zdali tam není jícen sopečný, zdali výbuch neohrožuje té západní části Severní Karoliny. Bylo nezbytno tudíž učiniti pokus horu slézti a vypátrati příčinu zjevů pozorovaných.

Ale ještě nežli došlo k tomu pokusu, jehož veliké obtíže nebyly neznámy, naskytla se možnost spatřiti vnitřní rozlohu Great-Eyry a nevystoupiti naň.

V prvních dnech měsíce září měl se vznést v Morgantonu balon s větroplavcem Wilkerem. Východní vítr měl hnáti balon ke Great-Eyry; byla tudíž vyhlídka, že balon popluje přes něj.

V tmavé noci nastal strašný zmatek . . . (Str. 9.)

A pak, až bude několik set stop nad ním, prohlédne jej Wilker dobrým dalekohledem, probádá jej v jeho hloubi a vypátrá, zdali mezi těmi skalami jest nějaké ústí sopky. To byla hlavní otázka. Jakmile ta bude rozluštěna, bude se věděti, zdali okolní kraj má se v blízké nebo daleké budoucnosti obávati nějakého vybuchu.

Výstup udál se způsobem naznačeným. Vítr byl mírný, pravidelný a nebe jasné. Ranní páry rozptýlily se účinkem zářivých paprsků slunečních. Nebyl-li vnitřek Great-Eyry naplněn mlhami, mohl jej větroplavec přehlédnouti v celé jeho rozloze. Kdyby vystupovaly odtamtud páry, musil je uviděti. V tom případě pak by bylo nutno nabýti přesvědčení, že v té končině Modrých hor jest sopka, jejímž jícnem jest Great-Eyry.

Balon vznesl se hned do výše patnácti set stop a čtvrt hodiny se nehýbal. Ve výšce té nebyl již vítr, ačkoli dole ještě vál. Však nastalo veliké zklamání! Balon dostal se pak do jiného proudu a plul směrem východním. Vzdaľoval se tak od hor a nebylo naděje, že by se tam vrátil. Obyvatelé městečka viděli záhy, an se ztrácí, a dověděli se později, že se spustil v okolí Raleighu, hlavního města Severní Karoliny.

Když se pokus tento nezdařil, bylo ustanoveno, že se bude opakovati za okolností příznivějších. A záhy bylo slyšeti zase jiný hukot, provázený výpary sazovitými a mihotavým světlem, které se odráželo od mračen. Jest samozřejmé, že nepokoj ukonejšiti se nedal, krajina byla stále ohrožována zjevy, jaké se vyskytují při zemětřesení nebo výbuchu sopky.

V prvních dnech měsíce dubna roku následujícího stupňovaly se obavy, které byly dosud tu menší, tam větší, z důvodů vážných ve zděšení. Noviny tamější ihned sdílely obecnou hrůzu. Celý kraj, nalézající se mezi horami a městečkem Morgantonem, bál se pohromy, jež mohla nastati.

V noci ze dne 4. na 5. dubna probudili se obyvatelé Pleasant-Gardenu ořesem a strašným hukotem. Ohromné zděšení zmocnilo se všech při pomýšlení, že nejbližší část hor se zřítí. Vyběhše z domů, byli všichni hotovi dáti se na útěk, báliť se, že se otevře nějaká propast nesmírná a že pohltní farmy a vesnice na deset až patnáct mil kolem.

Noc byla velice tmavá. Husté oblaky vznášely se nad krajem. Ani za dne nebylo by bývalo viděti hřeben Modrých hor.

V té tmě nebylo možno ani nic rozeznati ani odpovídati na výkřiky, jež se všech stran se ozývaly. Vyděšené hloučky mužů, žen a dětí hledaly cesty k odchodu a tlačily se ve velickém nepořádku. Tu a tam bylo slyšeti ustrašené hlasy:

„To jest zemětřesení! . . .“

„To jest výbuch! . . .“

„Ale čeho?“

„Great-Eyry . . .“

A až do Morgantonu rozšířila se letem zvěst, že přší kamení, láva a škvára.

Někdo by byl mohl alespoň poukázati na to, že kdyby to byl výbuch, hřmot by byl slyšitelnější a že by se byly na hřebenech horském ukázaly plameny. Také by bylo bývalo viděti v té tmě proudy žhavé lávy. Ale nikoho to nenapadlo; vyděšení ti lidé jen ujišťovali, že jejich domy se otřásly. Bylo ostatně možno, že otřes ten stal se zřícením nějaké skály, která se utrhla na úbočí horském.

Všichni čekali v smrtelných úzkostech a připraveni utéci do Pleasant-Gardenu nebo do Morgantonu.

Uplynula hodina a nic se nepříhodilo. Sotva bylo pozorovati západní vítr, jenž se odrážel o dlouhou záštitu apalačskou a vál korunami jehličnatých stromů, které stály v dolině při bažinách.

Nic se nestalo, co by bývalo lidi znovu vyděsilo, a každý pomýšlel vrátiti se opět do svého domu. Zdálo se, že se není již čeho báti, a přece se všem dlouho nerozednívalo.

Bylo nepochybně, že se zřítíla ohromná skála s výšin Great-Eyry. Jakmile nastane jitro, bude možno snadno se o tom přesvědčiti, obejde-li se úpatí horské v délce několika mil.

Ale o třetí hodině ranní nastal nový poplach, nad skalnatým okrajem Great-Eyry vzepíaly se plameny. Odrážejíce se o oblaky osvětlovaly ovzduší daleko široko. Zároveň bylo slyšeti praskot.

Byl to snad požár, který vypukl sám na onom místě, a co bylo asi jeho příčinou? . . . Boží posel nemohl jej vznítiti! . . . Nebyloť na obloze pozorovati nijakého zablesknutí. Ovšem bylo by mělo dost co hořeti. Ve výši té jest horstvo Alleghanské porostlé ještě lesem, jak v Cumberlandu, tak v Modrých horách. Roste tam mnoho stromů, cypřiše, palmy vějířovité a jiné, jejichž listí neopadává.

„Výbuch! . . . Výbuch! . . .“

Tak volali lidé se všech stran. Výbuch! Great-Eyry jest tedy jícnem sopky, jež zasahá hluboko do útrob zemských! Vznítla se snad znovu po tolika letech, ano po tolika věcích? Přijde po plamenech dešť kamení rozžhaveného, spousta sopečných výmětů? . . . Nebude tu záhy láva jako lavina neb ohnivý proud, jež spálí vše, co jí bude v cestě, zničí městečka, vesnice, farmy, zkrátka, celý kraj, roviny, pole, lesy až za Pleasant-Garden nebo Morganton? . . .

Tentokráte zmocnilo se obecné zděšení již všech, a nic nemohlo je zadržeti. Hřízou jako šílené odvlékaly ženy své děti a uháněly na cesty směrem východním, aby co nejdříve byly pryč s jeviště bouří vnitrozemních. Muži vyklízeli domy, vázali nejdrahocennější předměty do ranců, odvažovali domácí zvířata, koně, hovězí dobytek a ovce, jež se rozutíkávala na všechny strany. V tmavé té noci nastal strašný zmatek, pobíhali lidé a zvířata lesy, jež vystaveny byly ohni sopečnému, podél bažin, z nichž voda mohla se rozlítí. Ano prchajícím mohla unikati i půda pod nohama! . . . Budou mít kdy se zachrániti, kdyby příliv žhavé lávy, vytékaje na povrch, cestu jim zatarasil a utéci bylo nemožno? . . .

Někteří však z předních farmářů, kteří byli rozmyslnější, nedali se strhnouti zděšeným davem, jež zadržeti nemohli.

Vyšli pátrat až do vzdálenosti jedné míle od hor a poznali, že plameny jsou čím dále menší a že možná konečně uhasnou. A vskutku nezdálo se, že by byl kraj ohrožen výbuchem. Žádný kámen nelítal vzhůru, žádný proud lávy nestékal po svahu horském, žádného hukotu nebylo slyšeti ve vnitřnostech zemských . . . Nebylo žádné známky vnitřních bouří, provázejících zemětřesení, jež mohou ve chvílce zničiti celý kraj.

Pozorování, které učinili, a to právem, bylo, že síly ohně v nitru Great-Eyry ubývá. Světelný odraz od oblak pomalu slábl, a kraj bude zase do rána zahalen v plášť tmy.

Dav prchajících zatím stanul ve vzdálenosti, kde byl chráněn ode všeho nebezpečí. Sešli se k sobě a několik vesnic a několik farem se vrátilo, než se rozednilo.

O čtvrté hodině byl na okrajích Great-Eyry jen bledý odlesk. Oheň hasl, nemělo asi co hořeti, a ačkoli nebylo ještě lze stanovit jeho příčinu, bylo možno doufat, že již nevzplane.

Každým způsobem bylo pravděpodobno, že Great-Eyry nebyl jevištěm zjevů sopečných. Nezdálo se tedy, že v jeho okolí obyvatelé byli by ohroženi buď výbuchem nebo zemětřesením.

Tu bylo o páté hodině slyšeti ve vzduchu nad hřbety horskými, zahalenými ještě v noční tmu, obzvláštní šumot, jakési pravidelné oddychování, provázené silnými rozmachy křídel. A kdyby již bylo bývalo světlo, možná, že by byli viděli lidé z farem a vesnic obrovského dravého ptáka, jakousi obludu létající, která vznesši se s Great-Eyry prchala směrem východním!

II.

V MORGANTONĚ.

O dcestevav den předtím z Washingtonu, přibyl jsem dne 27. dubna do Raleighu, hlavního města Severní Karoliny.

Přede dvěma dny dal si mě vrchní policejní ředitel zavolat do své kanceláře. Představený můj očekával mě jaksi zřejmě netrpělivě. Měl jsem s ním následující rozmluvu, jež byla příčinou, že jsem odcestoval:

„Johnne Strocker,“ začal, „jste stále oním bystrým a horlivým policistou, jenž nám při mnohých příležitostech osvědčil tyto vlastnosti?“

„Pane Warde,“ odpověděl jsem, ukláněje se, „nesluší se mi, abych vás ujišťoval, že jsem ze svého ostrovtipu ničeho nepozbyl . . . Ale co se týče horlivosti, mohu vás ubezpečiti, že jest stále táž . . .“

„Nepochybuji o tom,“ prohlásil pan Ward, „a dávám vám toliko následující určitou otázku: Jste stále člověkem tak zvědavým, tak dychtivým vypátrati tajemství, jako jsem vás dosud znal? . . .“

„Stále, pane Warde.“

„A neochabla během času ta vaše touha vše proniknouti?“

„Nikterak.“

„Tož mě, pane Strocku, vyslechněte.“

Panu Wardovi bylo tehdy padesát let, ovládal plně všechny své duševní schopnosti a velice obratně si počínal v důležitém úřadě, jež zastával. Mnohokrát mě pověřil obtížnými úkoly, jež jsem vykonal znamenitě, ano i politickými, a dostalo se mi vždy jeho uznání. Po několik měsíců nenaskytla se mi již příležitost konati opět nějakou službu, a zahálka ta mi byla již trapná. Očekával jsem tudíž netrpělivě sdělení, jež mi čtěl pan Ward učiniti. Nepochyboval jsem, že mě pošle na nějakou výpravu a že se jedná o vážnou věc.

Ředitel policie vypravoval mi pak následující věc — věc, která poutala právě veřejnou pozornost nejen v Severní Karolině a ve státech sousedních, ale i v celé Americe.

„Není vám neznámo,“ pravil mi, „co se děje v jisté části hor Apalačských, v okolí městečka Morgantonu? . . .“

„Nikoli, pane Warde, a dle mého soudu jsou tyto při menším zvláštní zjevy způsobilé napínati zvědavost, kdyby člověk nebyl ani tak zvědav, jako jsem já . . .“

„Že jest to zvláštní, ba podivné, Strocku, o tom není pochybnosti. Ale naskytá se otázka, ždali zmíněné zjevy, pozorované na Great-Ěry, netají v sobě nebezpečí pro obyvatelstvo tamní, zdali to není návěstí nějakého výbuchu sopečného nebo zemětřesení . . .“

„Toho jest se obávati, pane Warde . . .“

„Záleží tudíž na tom, Strocku, aby bylo známo, co to je. Jsme-li bezbranní proti živlům přírodním, bylo by nicméně záhodno, aby se ohroženým lidem dostalo v čas výstrahy.“

„To jest povinností úřadů, pane Warde,“ odpověděl jsem. „Jest třeba vyzkoumati, co se tam nahoře děje . . .“

„Zajisté, Strocku, ale zdá se, že jest to spojeno s velikými obtížemi. V tamější krajině tvrdí, že jest nemožno slézt skály Great-Ěry a prohlédnouti, co jest uvnitř . . . Avšak pokusil se již kdo někdy o to a za okolností, jež slibovaly úspěch? . . . Myslím, že nikoli, a po mém soudě pokus opravdově provedený musil by míti výsledek dobrý.“

„Nemožného není nic, pane Warde, a při této věci jedná se zajisté jen o potřebný náklad . . .“

„Náklad odůvodněný, Strocku, na to se nesmí bráti zřetel,

když jde o to upokojiti veškero obyvatelstvo anebo dáti mu výstrahu, aby uniklo zkáze . . . Jest ostatně úplně jisté, že okraj

... doporučuji, abyste jednal co nejopatrněji . . . (Str. 15.)

Great-Eyry nedá se sléztí, jak se tvrdí? . . . A kdož ví, zdali si tam nějakí padouši neudělali brloh, k němuž přístup jest znám jen jim samotným? . . ."

„Jakže! . . . pane Warde, vy byste měl podezření, že padouši . . .“

„Možná, Strocku, že se mýlím a že vše, co se tam děje, má příčiny přirozené . . . O tom se chceme právě přesvědčiti a to ve lhůtě co možná nejkratší.“

„Smím si dovoliti otázku, pane Warde? . . .“

„Tažte se, Strocku.“

„Až prohlédneme Great-Eyry, až budeme znáti původ jeho zjevů, budeme moci zabrániti, je-li tam jícen, aby výbuch nenastal? . . .“

„Nikoli, Strocku, ale obyvatelé tamního kraje upozorníme . . . Ve vesnicích budou lidé věděti, co počíti, a na farmách nebudou překvapeni. Kdož ví, zdali nehrozí nějaká sopka alleghanská Severní Karolině takovou zkázou, jako na ostrově Martinique oheň hory Pelée? Obyvatelstvo musí se alespoň dostat v bezpečí . . .“

„Mám za to, pane Warde, že kraje toho neohrožuje podobné nebezpečí . . .“

„To bych rád, Strocku, jeť ostatně nepravděpodobno, že by v té končině Modrých hor byla sopka. Horstvo Apalačské není sopečného rázu. A přece podle zpráv, jež nás došly, viděli lidé vystupovati z Great-Eyry plameny . . . Také se jim zdálo, že pocítili, ne-li zemětřesení, tož aspoň chvění půdy až v okolí Pleasant-Gardenu . . . Jest to skutečnost nebo jen domněnka? . . . Toho musíme míti jistotu . . .“

„Máte pravdu, pane Warde, a nesmíme odkládati.“

„Proto tedy, Strocku, odhodlali jsme se vyšetřiti zjevy Great-Eyry. Někdo se tam musí co nejdříve odebrati, vše prozkoumati a vyptati se obyvatel městeček a farem . . . Vybrali jsme k tomu úkolu člověka úplně spolehlivého, a mužem tím jste vy, Strocku . . .“

„Oh, to mě těší, pane Warde,“ zvolal jsem, „budte přesvědčen, že neopomenu ničeho, abych vám úplně vyhověl . . .“

„Vím to, Strocku, a poznamenávám jen, že úkol ten se vám asi líbí . . .“

„Vělice, pane Warde.“

„Budete míti krásnou příležitost oddati se své zvláštní vášni, jež jest základním rysem vaší povahy . . .“

„Zajisté, pane Warde.“

„Ostatně bude vám volno jednati dle okolností. Co se týče výloh, bude-li třeba učiniti výstup, jenž může hodně stát, budete míti plnou moc . . .“

„Učiním, co mi bude možné, pane Warde, můžete na mne spoléhati . . .“

„A nyní vám, Strocku, doporučuji, abyste jednal co nejopatrněji, až budete sbírat zprávy . . . Lidé jsou tam ještě velice rozčileni . . . Vyslechněte obezřele, co vám budou vypravovati, a každým způsobem dejte pozor, abyste nezpůsobil nové zděšení . . .“

„To se rozumí . . .“

„Dám vám dopis pro starostu morgantonského, jenž bude pracovati s vámi. Ještě jednou vám pravím, Strocku, buďte opatrný a nepřibírejte ke svému zkoumání než lidi, jichž nutně budete potřebovati. Prokázal jste nám již často svůj ostrovtip a obratnost, spoléháme tudíž, že se vám to také tentokráte podaří . . .“

„Nepodaří-li se mi to, pane Warde, musil bych naraziti na překážky nepřekonatelné, neboť možná konečně, že nelze se dostat do Great-Eyry a v tom případě . . .“

„V tom případě uvidíme, co počíti. Opakuji, že vás pokládáme za muže k úkolu tomu povoláním i přirozeným nadáním nejschopnějšího a že tu máte znamenitou příležitost svůj důvtip osvědčiti.“

A pan Ward měl pravdu.

Ptal jsem se ho pak ještě:

„Kdy se mám vydati na cestu?“

„Hned zítra.“

„Zítra opustím Washington a pozítří budu v Morgantoně.“

„Zprávy budete mi podávati dopisy nebo telegramy . . .“

„Neopominu tak učiniti, pane Warde . . . Odcházíje od vás, děkuji vám znovu, že jste mě pověřil úkolem, abych vedl pátrání stran Great-Eyry.“

Kterak bych byl mohl tušiti, co mne čekalo v nejbližší budoucnosti?

Vrátil jsem se bez odkladu domů, kde jsem vykonal přípravy k odjezdu a nazítří časně z rána unášel mě rychlík do hlavního města Severní Karoliny.

Večer přijel jsem do Raleighu, přenocoval jsem tam a pak následujícího dne odpoledne dostal jsem se železnicí, jež vede západním krajem státu, do Morgantonu.

Morganton jest vlastně jen nepatrné městečko. Leží na rovině, ve které jest hojně uhlí kameenného, proto se tam hodně doluje. Pramení tam na mnohých místech minerální vody, a to je příčinou, že tam v letní době přichází mnoho hostů. Kolem Morgantonu provozuje se s úspěchem polní hospodářství; rolníkům vynášejí zejména obilí, pěstované na polích mezi bažinami, porostlými rašelinníkem a třtinou. Hojně jest tam lesů, jejichž stromy stále se zelenají. Krajíně té nedostává se jen přírodního plynu, tohoto nevyčerpatelného zdroje síly, světla a tepla, jenž tak značně vyskytuje se ve většině údolí alleghanských.

Protože půda skýtá mnoho obživy, jest tam lidnatost dosti hustá. Vesnice a farny prostírají se tam až k úpatí hor Apalačských, tu jsou seskupeny v lesích, onde osaměle na prvých výběžcích horských. V nejbližším okolí jest tam několik tisíc obyvatelů, kterým by zajisté hrozilo veliké nebezpečí, kdyby Great-Eyry byl jícnem sopky, kdyby výbuch pokryl krajinu popelem a škvárou, kdyby proudy lávy zaplavily pole a kdyby zemětřesení řádilo až ku Pleasant-Gardenu a Morgantonu.

Starosta morgantonský, pan Eliáš Smith, byl člověk vysoký, statný, smělý a podnikavý; bylo mu nanejvýš čtyřicet let a zdraví byl tak pevného, že mohl „strouhati mrkvičku“ všem lékařům obou Amerik; největší zimu i horko snášel stejně, a v Severní Karolině dosahují stupňů nejvyšších. Byl horlivým lovcem, jenž nestřílel jen srstnatou a pernatou zvěř, hemžící se na rovinách sousedících s horami Apalačskými, ale pouštěl se také do medvědův a pardálů, s nimiž možno začasto setkat se právě tak v hustých hájích cypřišových, jako v divokých roklích dvojitého pásma alleghanského.

Eliáš Smith, jsa bohatým statkářem, měl několik farem v okolí Morgantonu. Sám hospodařil na několika. Lide při nich zaměstnaní mívali ho často návštěvou. Ostatní pak čas, nezdržoval-li se ve svém domově v městečku, trávil na vycházkách a honech, k nimž ho lovecká vášeň neodolatelně pudila.

Odpoledne dal jsem se dověsti do domu Eliáše Smitha. Byl toho dne doma, dostal telegrafickou zprávu, že se k němu dostavím. Odevzdal jsem mu dopis, který měl mě doporučit, a tím počala naše známost.

Starosta morgantonský uvítal mě velice upřímně, bez okolků. Seděl u stolu při skleničce brandy*), s dýmkou v ústech.

... rádi by věděli, co má Great-Eyry ve svých vnitřnostech . . . * (Str. 18)

Služka přinesla ihned druhou skleničku a já jsem musil svému hostiteli připít, prvé než jsme se dali do hovoru.

*) Brandy, slovo angl., druh samožitné kořalky.

„Pan Ward vás posílá,“ pravil mi vesele, „pijme tedy nejprve na zdraví pana Warda!“

Tukli jsme si a vyprázdňili skleničky na počest vrchního policejního ředitele . . .

„Tak! A teď mi řekněte, oč se jedná,“ ptal se mne Eliáš Smith.

Vysvětlil jsem pak starostovi morgantonskému důvod a účel poslání do tohoto kraje Severní Karolíny. Připomenul jsem mu, co se událo, nebo správněji řečeno, promluvil jsem o zjevech, jichž tamější krajina byla jevištěm. Poukázal jsem — a on s tím souhlasil — jak jest důležité upokojiti obyvatelstvo aneb aspoň upozorniti je, aby se mělo na pozoru. Řekl jsem mu, že úřady se tou věcí obírají a že chtějí pomoci, bude-li jim to možno. Posléze jsem podotkl, že představený můj mi dal plnou moc, provésti rychle a důkladně prohlídku Great-Eyry a že se nemám lekati žádné obtíže ani žádné výlohy, poněvadž se rozumí samo sebou, že ministerstvo všechna vydání spojená s mým úkolem vzalo na sebe.

Eliáš Smith mě poslouchal a neřikal ničeho, jen několikráte naplnil mou a svou skleničku. Nepochyboval jsem nikterak, že mi věnuje pozornost, vypouštěje z dýmky obláčky kouře. Pozoroval jsem, že výraz jeho obličejce se občas oživil, že oči jeho pod hustým obočím se zaleskly. Hlava obce morgantonské měla patrně starost, co se děje v Great-Eyry, a byla asi stejně netrpklivá, jako já, vypátrati příčinu těch úkazů.

Když jsem byl se svou zprávou hotov, díval se mi Eliáš Smith do očí a několik okamžiků nemluvil.

Pak začal:

„Tedy tam ve Washingtonu by rádi věděli, co má Great-Eyry ve svých vnitřnostech?“

„Ano, pane Smithe.“

„A vy také?“

„Zajisté.“

„Též já, pane Strocker!“

Byl-li morgantonský starosta skutečně tak dychtiv vyzkoumati to, jako já, shodli jsme se výborně!

„Chápete,“ pravil pak, vyklepav popel z dýmky, „že jako statkáře zajímá mě vše, co se týče Great-Eyry, a že jako starostovi náleží mi starati se o lidi, právě mé podřízené . . .“

„Ovšem,“ odpověděl jsem, „máte tudíž, pane Smithe, dvojí příčinu, abyste usiloval vypátrati úkazy, jež by mohly zničiti celou krajinu. A nedovedl-li jste si je vysvětliti, měl jste jistě za to, že obyvatelstvo zdejší jimi se může vyděsiti.“

„V prvé řadě jsou mi nevysvětlitelné, pane Strocku, neboť, co se mne týče, myslím, že Great-Eyry není jícnem sopky, není horstvo Alleghanské nikde sopečné. Nikde, ani v roklicích cumberlandských ani v údolích hor Modrých nenalézají se stopy popela, škváry, lávy a jiných látek sopečných. Nemyslím tudíž, že by morgantonský okres mohl býti ohrožen tímto způsobem . . .“

„Myslíte to vskutku, pane Smithe?“

„Ano, zajisté.“

„Ale což ty otřesy, jež byly pozorovány v okolí horstva? . . .“

„Ovšem, ty otřesy . . . ty otřesy! . . .“ opětoval pan Smith vrtě hlavou. „A jest vůbec zjištěno, že bylo vskutku nějaké otřesení? . . . Právě v době, když bylo viděti plameny nejvíce, byl jsem ve své farmě ve Wildoně, který jest nejvýše míli od Great-Eyry vzdálen; slyšel jsem jakýsi hukot ve vzduchu, ale nepozoroval žádného otřesení povrchu zemského.“

„Však dle zpráv, které byly zaslány panu Wardovi . . .“

„Zprávy ty byly sestaveny hned pod dojmem prvního zděšení!“ pravil starosta morgantonský. „Ve své zprávě však jsem se o ničem podobném nezmínil.“

„Budiž, ale co ty plameny, které vznesly se nad nejvyšší stěny skalní?“

„Ó, co se týče plamenů, pane Strocku, to je jiná! Ty jsem viděl na své vlastní oči a oblaky odrážely jejich zář do veliké dálky. Také bylo slyšeti hluk na hřebeni Great-Eyry, sykot, jako když se vypouští z kotle pára . . .“

„To jste pozoroval? . . .“

„Ano, a hučelo mi to pak v uších!“

„A, pane Smithe, neslyšel jste při tom hluku cosi jako mocné úderý křídel?“

„Pravda, pane Strocku. Ale který obrovský pták by byl mohl po uhasnutí plamenů letě vzduchem tak zamávat křídly? A jaká by to byl asi měl křídla? . . . Sám jsem na rozpacích, zdali mě nemýlila obraznost! . . . Great-Eyry že by byl útulkem, v němž by se zdržovali ptačí netvorové! . . . Což by je

nebylo dávno bývalo viděti kroužiti nad jejich ohromným skalním hnízdem? . . . Jest v tom vskutku jakási záhada, která není dosud objasněna . . .“

„Kterou však objasníme, pane Smithe, ráčíte-li mi poskytnouti své pomoci.“

„Zajisté, pane Strocku, a tím spíše, že mi na tom záleží, abych upokojil obyvatelstvo.“

„Zítřa tedy se do toho pustíme . . .“

„Ano, hned zítřa!“

A s tím jsem se poroučel starostovi morgantonskému.

Vrátil jsem se do hostince, kde jsem se zařídil pro delší pobyt, nevědělf jsem, jak dlouhé doby bude pátrání mé vyžadovati. Psal jsem ihned panu Wardovi. Oznámil jsem mu, že jsem se dostal do Morgantonu, vypsals mu výsledek své návštěvy u starosty městečka, jakož i odhodlání naše, vše co možná nejdříve dobře provésti. Zároveň jsem mu slíbil, že mu budu podávati zprávy buď dopisy neb telegraficky o našich pokusech, aby neustále věděl, jaká jest nálada myslí obyvatelstva této části Karoliny.

Odpoledne sešel jsem se s panem Smithem po druhé a ustanovili jsme se, že se vypravíme, jakmile se bude rozednívati.

A rozhodli jsme se postupovati dle následujícího plánu:

Výstup na horu podnikneme za vedení dvou vůdců, kteří se dobře vyznají v podobných výpravách. Vůdcové ti již opětovně vystoupili na nejvyšší vrcholy hor Modrých. Ovšem na Great-Eyry se ještě nepustili nikdy, byloť jim známo, že kruh nedostupných skal zabraňuje k němu přístup, a pak jest povědomo, že, než se ukázaly poslední zjevy, Great-Eyry lezců nelákal. Na ty dva vůdce mohli jsme spoléhati, znalť je pan Smith osobně jako lidi neohrožené, obratné a ochotné. Neleknou se žádné obtíže, byli jsme tudíž odhodláni, dáti se jimi vésti. Ostatně, možná že teď, jak pan Smith podotkl, nebylo již nemožno dovnitř Great-Eyry se dostat.

„A proč? . . .“ ptal jsem se.

„Poněvadž před několika nedělemi utrl se kus skály a může býti, že se tím přístup umožnil . . .“

„To by byla šťastná náhoda, pane Smithe.“

„Uvidíme, pane Strocku, a to již zítřa.“

„Tudíž zítřa na shledanou!“

V lesích těch bylo mnoho zvířet . . . Str. 24.

III.

GREAT-EYRY.

Následujícího dne opustili jsme s panem Eliášem Smithem za svítání Morganton a jeli jsme podél levého břehu řeky Catawby cestou, jež vede do městečka Pleasant-Gardenu.

Vůdcové byli s námi, byl to Harry Horn, jemuž bylo třicet, a James Bruck, kterému bylo dvacet pět let, oba bydlili v Morgantonu a vodili turisty, kteří chtěli viděti nejkrásnější místa hor Modrých a Cumberlandských, jež tvoří dvojité pásmo alleghanské. Jsouce neohroženými lezci a majíce silné paže a nohy, jsouce obratní a zkušení, znali tu část kraje dopodrobna až k úpatí horskému.

Kočár, do něhož byli zapřaženi dva statní koně, měl nás dovézt až k západní hranici státu. Potravin v něm bylo jen na tři dny, nemělať naše výprava déle trvati. Co se týče výběru jídel, bylo lze spoléhati na pana Smitha: měli jsme konservované dušené hovězí, kusy šunek, pečenou srnčí kýtu, soudek piva, několik lahví whisky*) a kořalky a dostatečnou zásobu chleba. Pitné vody dodají nám s dostatek horské prameny, napájené přívaly, jež v té době roční nejsou vzácné.

*) Whisky, kořalka v Anglii z ječmene, v Severní Americe z kukuřice.

Netřeba připomínati, že starosta morgantonský jakožto náruživý lovec vzal s sebou pušku a svého psa Nisko, jenž poskakoval vedle kočáru. Nisko mu měl nadháněti zvěř, když bychom se dostali do lesa nebo na rovinu, ale měl zůstat s kočím ve farmě wildonské, mezitím co budeme vystupovati na horu. Jíti s námi na Great-Eyry nemohl, musiliť jsme přelézati rozsedliny a slézati skály.

Nebe bylo dosti jasné, a vzduch, jenž koncem dubna bývá dosti drsný v této končině Ameriky, byl příjemně svěží. Po obloze plynuly rychle mráčky, jež poháněl střídavě vítr vanoucí od oceánu Atlantického. Jimi prorážely sluneční paprsky, ozařující celý kraj.

Prvého dne dorazili jsme do Pleasant-Gardenu, kde jsme měli přenocovati u starosty obce, důvěrného přítele Smithova. Se živým zájmem všímal jsem si krajiny, v níž se střídají pole s bažinami a bažiny s háji cypřišovými, v níž však vsi a farmy stále se zakládají. Cesta dosti slušně udržovaná vede jimi nebo vedle nich, ale velikých oklik nemá. V půdě trochu bažinaté rostou nádherné cypřiše, jež mají štíhlý a přímý kmen, který jest dole trochu tlustší a při zemi má kuželovité hrboly, jakási kolena, z nichž v tamnějším kraji dělají úle. Vítr, profukuje jejich bledězeleným listím, mával dlouhými vlákny, „španělskými vousy“, jež od dolních větví visely až k zemi.

V lesích těch bylo mnoho zvěře. Před svým sprežením viděli jsme prchatí myši, hraboše, papoušky skvoucích barev a křičící, až v uších záléhalo, vačice, jež utíkaly velikými skoky, unášejíce svá mláďata v břišním vaku. Na tisíce a tisíce ptáků rozlétalo se do listí banánů, vějířovitých palem, pomerančovníků, jež čekaly jen na první vánek jarní, aby rozpučely, a do skupin pěnišníků, někdy tak hustých, že by jimi chodec neprošel.

Večer přijeli jsme do Pleasant-Gardenu a byli jsme tam přes noc náležitě opatřeni. Následujícího dne měli jsme doraziti do farmy wildonské na úpatí horském.

Pleasant-Garden není městečko příliš významné. Starosta nás vlídně uvítal a řádně pohostil. Povečeřeli jsme ve veselé náladě ve větším pokoji pěkného obydlí, chráněného velikými buky. Hovořilo se přirozeně o pokusu, jehož jsme se odvažovali, abychom poznali, co chová Great-Eyry ve svém nitru.

„Máte pravdu,“ pravil nám náš hostitel. „Dokud nebude

známo, co se tam nahoře děje nebo tají, nebudou mít naši rol-níci klidu.“

„Nepřihodilo se nic nového od té doby, co se nad Great-Eyry ukázaly plameny naposledy?“ ptal jsem se ho.

„Nic, pane Strocker. Z Pleasant-Gardenu lze snadno pozorovati hoření hřbet hory až ke Black-Dômu, jenž nad ní vy-čínívá. Ani šumotu podezřelého nebylo slyšeti, ani světlo se ne-ukázalo. A usadil-li se tam pluk ďáblů, zdá se, že přestali va-řiti a odebrali se do některého jiného útulku v Alleghanách!“

„Pak se domnívám,“ zvolal pan Smith, „že se nevystěho- vali, nezůstavivše po sobě stop znatelných, snad kousky ocasů anebo rohů! . . . Uvidíme! . . .“

Nazítří, dne 29., bylo spřežení naše na úsvitě již připraveno. Pan Smith sedl si na své místo a já zaujal také své. Koně, po- háněni jsoouce bičem kočího, dali se do rychlého běhu. Druhého dne své cesty večer měli jsme dojeti do farmy wildonské, jež jest mezi prvými výběžky Modrých hor.

Krajina byla ještě stejná. Také tam střídaly se lesy a ba- žiny, těchto bylo již méně, poněvadž půda stoupala, čím více jsme se přibližovali k horám. Také nebyl již kraj tak zalidněn. Jen zřídka bylo viděti vesnice ukryté bukovým houštím a osa- mělé farmy, jež zavlažovaly hojné potůčky, pramenící v roklicích a vlévající se do Catawby.

Zvířena i květena byly tytéž jako předešlého dne, celkem dosti zvíře, že myslivec může býti spokojen.

„Přicházím opravdu do pokušení, chopiti se pušky a za- hvízdati na Niska! . . .“ pravil pan Smith. „Ubírám se tudy dnes po prvé, co nepozdravují koroptví a zajíců olovem . . . Hodná ta zvířátka mne ani již nepoznají! . . . Ale nikoli, dokud se nám nenedostává potravin, musíme mysliti na něco jiného . . . na honbu po tajemstvích . . .“

„A káž bychom se nevrátili s prázdnou, pane Smithe!“ dodal jsem.

Celé dopoledne jeli jsme nekonečnou rovinou, na níž rostly cypřiše a palmy vějířovité jen v malých skupinách a hájcích. Do nedohledna bylo tam množství kopečků podivuhodně nasta- věných, v nichž se hemžilo nesčetně drobných hlodavců. Žily tam v hejnech tisíce veverek druhu, jež jmenují v Americe obecně „luční psi“. Zvířata ta nebyla však tak pojmenována proto, že by se nějak vnějškem podobala psům, nýbrž proto,

že štěkají jako mopslíci. A vskutku, ujížděli jsme tryskem a musili jsme si uši zacpávat!

Ve Spojených státech není vzácností uviděti taková hromadná obydlí čtvernožců. Přírodopisci zmiňují se mimo jiné o Dog-Ville (městě psů), jež plným právem se tak jmenuje a čítá přes million čtvernohých obyvatelův.

Tyto veverky, jež se živí kořinky, travinami a též kobylkami, které jedí obzvláště rády, jsou zvířata jinak nevinná, ale tropí hluk, že z toho možno ohluchnouti.

Počasí bylo stále krásné a při tom vál trochu chladnější vítr. Nesmíme si vůbec představovati, že tam na pětaticátém stupni šířky v Severní a Jižní Karolině jest podnebí poměrně teplé. Zimy jsou tam často nadobyčejné. Mnoho pomorančovníků zimou zachází, a řečiště Catawby často jest kramí přeplněno.

Odpoledne spatřili jsme pásмо Modrých hor, které bylo od nás ještě šest mil (anglických) vzdáleno, v celé rozloze. Hřeben jejich rýsoval se zřetelně na jasně modrém nebi, po němž pluly lehké obláčky. V dolní své části jsou hustě stromy porostlé, takže větve jehličnatých stromů se navzájem proplétají, ale též dále nahoře na načernalých skalách rostou jakési stromy zvláštního vzhledu. Tu a tam vystupovala různá skaliska podivných tvarů, nad něž strměl po pravé straně Black-Dôme*), převyšuje je svou obrovskou hlavou a chvílemi jsou ozařováni paprsky slunečními.

„Vystoupil jste již někdy na ten Dôme, pane Smithe?“ ptal jsem se.

„Nikoli,“ odpověděl mi, „říkají, že se tam leze velice nesebně. Někteří turisté vylezli ovšem skutečně až na vrchol, ale dle jejich zpráv není z nitra Great-Eyry viděti ničeho.“

„Je tomu tak,“ potvrdil vůdce Harry Horn, „sám jsem se o tom přesvědčil.“

„Možná, že nebylo počasí příznivé,“ poznamenal jsem.

„Ba nikoli, pane Strocku, právě naopak, ale okraje Great-Eyry jsou příliš vysoké, takže není možno viděti dovnitř.“

„Nuže,“ zvolal pan Smith, „vstoupím-li tam, kam dosud nikdo nevstoupil, nebudu toho litovati!“

*) Black-Dôme jest vysoký 2044 m.

Toho dne byl Great-Eyry úplně klidný, nevystupovaly z něho ani páry, ani plameny.

O páté hodině stanul náš kočár ve farmě wildonské, jejíž obyvatelé přišli uvítati svého pána.

Tam jsme měli strávit poslední noc.

Koně hned vypřáhli a zavedli do konírny, kde bylo pro ně hojnost píce, a kočár ukryli do kůlny.

Kočí měl ve Wildonu čekati, až se vrátíme. Pan Smith nepochyboval ani dost málo, že provedeme úkol svůj tak, že, až se vrátíme do Morgantonu, každý bude spokojen.

Wildonský správce farmy ujišťoval nás, že nic neobyčejného po nějakou dobu na Great-Eyry se nestalo.

Povečeřeli jsme společně s lidmi z farmy a za celou noc nic nás nevyrušilo ze spánku.

Příštího dne měli jsme se pustiti do vystupování na horu hned na úsvitě. Great-Eyry nestrmí výše než osmnáct set stop (549 m.); není to výška značná, celkem v tomto pásmu alleghanském průměrná. Mohli jsme tudíž míti za to, že se příliš neunavíme. Několik hodin postačí, abychom se dostali k hornímu okraji kopce. Pravda, možná že se cestou vyskytnou obtíže, že budeme přelézati propasti a obcházetí namáhavě a s nebezpečím překážky. To nám bylo neznámo, přenechávali jsme to náhodě. Vůdcové naši, jak povědomo, nemohli nám to napřed pověděti. Znepokojovalo mě jen, že hoření okraj Great-Eyry dle tvrzení okolního obyvatelstva nelze překročiti. Dokázáno to ovšem nebylo, a kromě toho bylo lze se nadíti, že nedávným zřícením skály mohl povstati ve skalní té hradbě otvor.

„Nechť tomu je, jak chce,“ pravil mi pan Smith, zapáliv si po prvé dýmku, již vykouřil za den dvacetkrát, „vyjdeme a to doopravdy. Co se týče otázky, bude-li výstup ten vyžadovati více nebo méně času . . .“

„Každým způsobem, pane Smithe,“ přerušil jsem jej, „jsme odhodláni provésti své ohledání do konce.“

„Zajisté, pane Strocku.“

„Můj představený mi uložil, abych vypátral, co ten posedlý Great-Eyry tají.“

„Vypátráme to po dobrém nebo zlém,“ odvětil pan Smith. bera nebesa za svědka svého výroku, „kdybychom třeba měli sestoupiti až do útrob hory!“

„Poněvadž však náš výlet může trvati déle než dnešní den,“ poznamenal jsem, „musíme se z opatrnosti opatřiti potravínami . . .“

„Buďte bez starostí, pane Strocku, vůdcové mají zásoby v taškách na dva dny, a sami též s prázdnými kapsami nejedeme . . . Nechávám sice Niska ve farmě, ale беру si ručnici . . . V lesích na svalu a v roklích, jež tvoří prvě výběžky, zajisté jest zvíře dosti. Rozděláme oheň a upečeme si kořist, leč by tam nahoře byl oheň již připraven . . .“

„Připraven, pane Smithe?“

„A proč ne, pane Strocku? . . . Ty plameny nádherné, které našim sedlákům nahnaly tolik strachu! . . . Či ví někdo, zdali jejich ohniště úplně vychladlo a zdali pod popelem ještě něco nedoutná? A je-li tam uvnitř jícen, jest tam sopka a sopka nikdy tak nevyhasne, aby se tam nenašel kousek řevavého uhlí . . . Upřímně řečeno, byla by to žalostná sopka, kdyby neměla dosti ohně, aby se na něm uvařilo vajíčko anebo upekli brambor! . . . Ostatně, opakují, uvidíme . . . uvidíme!“

Příznám se, že co se mne dotýče, neměl jsem o tom dosud žádného mínění. Dostal jsem rozkaz, abych šel vyzkoumati, co Great-Eyry jest, může-li se to státi bez nebezpečí; nuže dovíme se toho, a lidé budou upokojeni. V hloubi srdce bych si však přál — a u člověka posedlého démonem zvědavosti jest to zcela přirozené — abych byl sám uspokojen a aby se rozhlásilo, že Great-Eyry jest střediskem zjevů, jichž příčinu se mi podařilo objeviti!

Výstup náš měl se díti následujícím pořádkem: vůdcové měli jíti napřed a měli voliti schůdné cesty, Eliáš Smith a já měli jsme jíti vedle sebe anebo za sebou, podle toho, jak budou široké stezky.

Harry Horn a James Bruck pustili se nejprve do široké rokle, která mírně stoupala. Vedla podél dosti příkrých strání, v divokém houští, z něhož nebylo lze se vymotati, rostlo množství křovin s jahodami jako šišky a s načernalými listy, veliké kapradiny a divoký rybíz, jimiž by bývalo nemožno cestu si raziti.

Nesmírné množství ptactva oživovalo to lesní houští, nejvíce bylo slyšeti papoušky, kteří neustále pronikavě repetili a místa ta svým ohlušujícím skřekem naplňovali, že bylo sotva

slyšeti poskakovati v křoví veverky, ačkoli jich bylo kolem na sta.

V myslí mé nabýval Great-Eyry čím dále fantastičtější podoby . . . (Str. 32.)

Bystřina, jež tekla roklí, vinula se jako vrtošivě podcí hřbetů horských vzhůru. V době dešťů anebo po nějaké veliké bouři řítila se asi šumnými vodopády. Poněvadž však byla zřejmě na-

pájena jen oblohou, nebylo teď vodopádů viděti, což ukazovalo k tomu, že ve výšinách Great-Eyry pramene neměla.

Po půl hodině stalo se vystupování tak obtížným, že jsme musili postupovati šikmým směrem brzy v pravo, brzy v levo a dělati mnohonásobné okliky. Rokle se stávala pomalu opravdově neschůdnou, noha nemohla se již skoro nikde dostatečně opřít. Byli bychom se musili zachycovati husté trávy a lézt po kolenou, a za těch okolností bychom se byli do západu slunce nahoru nedostali.

„Vskutku,“ zvolal pan Smith, zhluboka si oddychuje, „chápu již, že na Great-Eyry málo turistů se odvážilo, tak málo, že jsem o tom nikdy ani neslyšel . . .“

„Jest to asi proto,“ odpověděl jsem, „že tak veliká námaha asi měla nepatrný výsledek . . . a kdybychom my neměli zvláštní příčiny svůj pokus provést . . .“

„Pravdu máte,“ pravil Harry Horn, „vystoupil jsem s přítelem několikrát na vrchol Black-Dómu, ale tak namáhavé to nebylo . . .“

„Z nesnází těch mohly by povstati nepřekonatelné překážky,“ poznamenal James Bruck.

Byla otázka rozhodnouti, kterou stranou bychom měli hledati šikmou cestu. Po levé i po pravé straně stály hustě stromy a křoviska. Musili jsme se pustiti tam, kde nebyly stráně srázné. Kdybychom prošli částí lesnatou a dostali se na kraj, možná, že bychom pak kráčeli jistěji. Každým způsobem nešli bychom pak jako slepi. Nesměli jsme však zapomínati, že východní stráně Modrých hor vůbec nejsou příliš schůdné, sklánějíce se po celé své délce v úhlu padesáti stupňů.

Ať tomu jest, jak chce, nejlépe bylo spoléhati v té příčině na přirozený pud našich vůdců, obzvláště Jamesa Brucka. Myslím, že statný ten mladík byl čipernější než opice a hbitější než kamzik. Bohužel, ani Eliáš Smith ani já nebyli bychom se mohli odvážiti tam, kam se pouštěl ten odvážlivec.

Ale co se mne týče, doufal jsem, že pozadu nezůstanu, rád jsem lezl odjakživa a tělesným námahám jsem byl zvyklý. Byl jsem odhodlán jíti všude, kam půjde James Bruck, kdyby mě to stálo i několik kotrmelcův. Ale u starosty morgantonského tomu tak nebylo, byl méně mlád, méně statný, větší a tlustší a krok neměl tak jistý. Až dosud se zřejmě co nejvíce vynasna-

žoval, aby nezůstal pozadu. Chvillemi funěl jako tuleň, že jsem ho proti jeho vůli nutil, aby si oddechl.

Zkrátka viděli jsme, že výstup na Great-Eyry vyžaduje delší doby, nežli jsme odhadovali. Myslili jsme, že ke skalnatému okraji dostaneme se do jedenácté hodiny a zatím, až bude poledne, budeme od něho ještě několik set stop.

O desáté hodině dal jeden vůdce, když se byl opětovně pokusil naléztí schůdnou cestu a když jsme si mnohokrátě zašli a zase se pak vrátili, znamení k zastávce. Přišli jsme k hořnému kraji lesem porostlé části. Stromy stály tam daleko od sebe, a bylo tudíž lze pohleděti vzhůru na Great-Eyry.

„Trochu si odpočinout a i pojist nebylo by mi teď nepříjemné,“ pravil, opíraje se o velikou vějířovitou palmu, pan Smith.

„Asi hodinku?“ tázal jsem se.

„Ano, a po plících a nohách nechť pracuje žaludek!“

Všichni jsme s tím souhlasili. Bylo nutno síly obnoviti. Poněkud nás ovšem znepokojoval pohled na stráň až k úpatí vlastního Great-Eyry. Nad námi zvedala se jedna z těch holých stráňí, jimž se tam říká „blads“. V rozházeném kamení nebylo v ní viděti žádné stezky. To působilo starost i našim vůdcům, slyšelf jsem, jak Harry Horn pravil svému druhu:

„To nebude pohodlné . . .“

„Možná, že to nebude ani možné,“ odpověděl James Bruck.

Poznámky ty mě skutečně zamrzely. Kdybych se vrátil a na Great-Eyry nevystoupil, byl by to úplný nezdar mého úkolu, nemluvě o zvědavosti, již bych neukojil! A až bych opět předstoupil zahanben před pana Warda, tvářil bych se smutně!

Otevřeli jsme tašky a posilnili se studeným masem a chlebem. Z lahví pili jsme málo. Když jsme pojedli, což netrvalo půl hodiny, pan Smith vstal, jsa připraven jíti dále.

James Bruck byl opět v čele, následovali jsme ho a dbali, abychom nezůstali pozadu.

Postupovali jsme zvolna. Vůdcové netajili nám, že jsou v rozpacích, a Harry Horn vyšel napřed podívat se, kterým směrem bychom se měli dáti.

Asi dvacet minut byl nepřítomen. Když se vrátil, ukázal k severovýchodu a opět vykračoval. Tímto směrem zvedal se Black-Dôme ve vzdálenosti asi tří až čtyř mil. Jak již známo, bylo by bývalo zbytečno léztí na něj, jelikož s jeho temene ne-

mohlo oko ani dobrým dalekohledem nic viděti uvnitř Great-Eyry.

Stoupání bylo velice namáhavé a pomalé, obzvláště po kluzkých svazích, na nichž rostlo několik stromečků a trochu husté trávy. Vystoupili jsme sotva dvě stě stop, když tu James Bruck stanul u hluboké koleje, která se tam vinula v půdě. Tu a tam bylo viděti vytrhané a ulámané kořeny, rozmačkané větve a kamení na prach rozdrcené, jako kdyby se byla po tomto úbočí horském zřítíla nějaká lavína.

„Tudy se asi svalila ohromná skála, která se od Great-Eyry utrhlá,“ poznamenal James Bruck.

„Bezpochyby,“ odpověděl Eliáš Smith, „myslím, že bude nejlépe jíti cestou, kterou si při pádu svém razila.“

Dali jsme se tou cestou a bylo to dobře. Nohy mohly se opírat o místa skalou vyhloubená. Stoupání pokračovalo pak za okolností snazších, téměř v přímé čáře, tak že o půl dvanácté hodině dostoupili jsme hořejšího konce „bladu“.

Jen sto kroků před námi, ale ve výši jednoho sta stop, strměly tu hradby, které tvoří okraj Great-Eyry.

S této strany poskytoval okraj hory pohled velice fantastický; bylo tam viděti špice, jehly a mezi jiným též skálu, jejíž podivná silhouetta představovala ohromného orla, připraveného k vzletnutí do výšin nebeských. Zdálo se, že od východu nelze na tu stěnu vystoupiti.

„Chvilku si odpočineme,“ navrhl pan Smith, „a pak se podíváme, zdali jest možno Great-Eyry obejít.“

„Na této straně se asi ona skála každým způsobem utrhlá,“ poznamenal Harry Horn, „a přece není tu viděti, že by se bylo něco ulomilo.“

Bylo to pravda, a nebylo pochyby, že se skála zřítíla po této straně, kde byl „blad“.

Po desítiminutovém odpočinku vstali oba vůdcové a po srážném, dosti kluzkém návrší dostali jsme se na okraj planiny. Teď jsme mohli dole obejít skálu, jež se ve výšce padesáti stop rozšiřovaly jako koš. Z toho následovalo, že i kdybychom byli mohli použiti zebříků náležitých, nebylo by bývalo možno vylézt až k hořejšímu kraji.

V myslí mé nabýval Great-Eyry čím dále fantastičtější podoby a kdyby v něm byli obývali draci, různí netvo-

rové báječní, určení, aby ho střežli, nebyl bych tím býval překvapen!

Zatím jsme obcházelí dále tu hradbu, která vzhledem k pravidelnosti své stavby podobala se dílu rukou lidských. Ale nikde nebylo v ní mezery, nikde prostoru mezi skalami, kudy by se byl mohl člověk pokusiti, aby se dostal dovnitř. Všude byla stěna, již nebylo lze slézt.

Šli jsme tak hodinu po planině a dostali jsme se zase na místo, odkud jsme vyšli, tam, kde jsme posledně odpočívali na kraji „bladu“.

Nemohl jsem utajiti opravdové nevole ze zklamání a, jak se zdálo, pan Smith mrzel se neméně než já.

„U všech hromů!“ zvolal, „což se nedovíme, co je v tom nitru prokletého Great-Eyry a je-li jícnem . . .“

„Ať si je sorkou nebo ne,“ řekl jsem, „tolik jest jisto, že žádný podezřelý hukot z něho nevychází, že z něho nevystupují ani páry ani plameny, vůbec nic, co by hrozilo v krátkém čase výbuchem!“

A vskutku bylo vně i uvnitř naprosté ticho. Ani mráček kouřem prostoupený nevycházel. Ani nejmenšího odrazu nebylo na oblacích, jež hnal východní vítr přes Great-Eyry. Země byla právě tak klidná jako vzduch. Necítili jsme pod nohama ani hukotu podzemního ani chvění půdy. Všude bylo naprosté ticho, jaké jest ve velikých výších.

Nesmíme zapomenouti poznamenati tu, že obvod Great-Eyry, odhadnut jsa dle doby, již jsme potřebovali, abychom jej obešli, a po odečtení nesnází spojených s chůzí po kraji úzké planiny, má jedenáct až dvanáct set stop. Co se týče obvodu vnitřního, ten jsme posouditi nemohli, poněvadž nám tloušťka obstupujících stěn byla neznáma.

Rozumí se samo sebou, že okolí bylo pusté, myslím totiž, že se tam neukázal živý tvor, vyjímaje dva nebo tři páry velikých dravých ptáků, již kroužili nad Great-Eyry.

Na hodinách našich byly tři hodiny, když pan Smith pravil utrápeně:

„Kdybychom zde zůstali do večera, více bychom se nedověděli! . . . Musíme se dát na cestu, pane Strocku, chceli-li se dostat do Pleasant-Gardenu, než nastane noc.“

A poněvadž jsem mu neodpovídal a také s místa, kde jsem seděl, se nehýbal, poznamenal přišed ke mně:

„Nu, pane Strocku, nic neříkáte! . . . Nerozuměl jste mi snad?“

Musím se přiznati, stálo mě to mnoho přemáhání, než jsem se odhodlal vzdáti se plánu a sestoupiti nevykonav svého úkolu! Též jsem pocítoval vedle nutnosti, která kázala, abych vytrval, že oklamaná moje zvědavost se zdvojnásobuje.

Ale co jsem měl dělati? . . . Mohl jsem prorazití tu silnou hradbu a slézti ty skály?

„Musil jsem se poddati; popatřiv posledně na Great-Eyry, ubíral jsem se za svými druhy, kteří začali sestupovati po svažích „bladu“.

Vraceli jsme se bez velikých obtíží a neunavili jsme se mnoho. Před pátou hodinou kráčeli jsme již po posledních výběžcích horských, a správce wildonský uvítal nás v jídelně, kde bylo uchystáno již občerstvení a vydatná jídla.

„Tedy do vnitřku jste se nemohli dostat?“ ptal se nás.

„Ne,“ odpověděl pan Smith, „a budu míti konečně za to, že celý Great-Eyry existuje jen v mysli našich bodrých sedláků!“

O půl deváté hodině večer stanul náš kočár u domu starosty pleasant-gardenského, kde jsme měli přenocovati.

Nemoha dlouho usnouti, uvažoval jsem, nebylo-li by záhodno, abych se na několik dní v městečku zdržel a pořádal pak nový výstup . . . Ovšem nedalo se očekávati, že bude míti větší úspěch než prvý . . .

Konečně ustanovil jsem se, že bude nejlépe vrátiti se do Washingtonu a poraditi se s panem Wardem. Proto také následujícího dne večer, vypořádav se v Morgantonu s oběma vůdci, rozloučil jsem se s panem Smithem a odebral se na nádraží, odkudž odjížděl rychlík do Raleighu.

IV.

ZÁVODY KLUBU AUTOMOBILISTŮ.

Odhali se tajemství Great-Eyry nějakou okolností, již nelze napřed tušiti? . . . To ukáže budoucnost. A bylo si, pokud možná, přáti, aby bylo odhaleno? O tom nebylo nijaké pochybnosti, poněvadž na tom závisela snad bezpečnost obyvatelstva tohoto kraje Severní Karoliny.

Ať tomu je, jak chce, již za čtrnácte dní po mém návratu do Washingtonu byla veřejná pozornost upoutána událostí zcela jiného druhu. A událost ta měla zůstatí právě tak tajuplnou jako úkazy, jejichž jevištěm byl Great-Eyry.

V polovici měsíce května oznamovaly noviny pennsylvanské svým čtenářům zmíněnou událost, která se právě přihodila na různých místech státu.

Nějakou dobu jezdil po silnicích, které se kolem Filadelfie všemi směry rozbíhají, jakýsi zvláštní vůz, jehož tvar ani ráz a rozměry nebylo lze posouditi, uháněl tak rychle. Každý tvrdil, že to jest automobil. Ale v otázce, kterým motorem byl hnán, bylo odkázáno obecnstvo jen na domněnky více nebo méně přípustné, a když se podobné věci zmocní obraznost lidová, není pak možno vykázati jí určité meze.

Nejdokonalejší automobily, nechť byly kterékoli soustavy, uváděné v pohyb vodní parou, petrolejem, líhem aneb elektřinou, nebyly tehdy rychleji než sto šedesát kilometrů za hodinu, t. j. asi dvě míle za minutu, rychlost, jíž železnice svými expressními vlaky a rychlíky na nejlepších tratích amerických a evropských dosíci nemohly.

Co se týče stroje, o němž se zmiňujeme, překonal jistě tuto rychlost.

Není třeba podotýkati, že tak rychlá jízda byla na silnicích nanejvýš nebezpečná jak povozům, tak chodcům. Ujíždějící to těleso zjevovalo se jako blesk a hrozný hukot je předcházel. Razilo si cestu vzduchem tak prudce, že praskaly větve na stromech při cestách, dobytek na polích se pasoucí hrůzou se plašil, a ptactvo se rozletovalo, nebyloť by bylo mohlo zmocit vír prachu, který se jízdou zdvihal.

A podivuhodnou okolností bylo, na niž noviny obzvláště upozorňovaly, na macadamovaných*) silnicích nebylo ani stopy po kolech stroje, jenž po sobě nezůstavoval vyjeté koleje jako se stává, jedou-li těžké vozy, nanejvýš nepatrnou známku, slabé škrábnutí. Jen tím, že stroj rychle ujížděl, zvedal se prach.

„Jest pravdě podobno,“ poznamenával New-York Herald**), „že rychlostí pohybu tíže se překonává.“

Přirozeným následkem toho bylo, že v různých okresích pennsylvánských si na to stěžovali. Kterak měli také lidé trpěti, aby dále divoce projížděl stroj, jenž při jízdě hrozil vše rozbiti a vše rozdrtit, jak povozy, tak chodce! Ale jak jej zaraziti? . . . Nebylo známo, ani komu patří, ani odkud a kam jezdí . . . Bylo jej pouze viděti v okamžiku, kdy uháněl jako střela v závratném letu. Pokuste se zachytiti v letu dělovou kuli, která letí z jícnu! . . .

Pravím opětovně, ani nejmenší známky nikde nebylo, jakého druhu motor to byl. Jisto jest, jak lidé potvrdili, že neza-
nechával ani kouře, ani páry, ani zápachu po petroleji anebo po jiném oleji minerálním. Soudilo se z toho tudíž, že jest to stroj, uváděný v pohyb elektřinou, a že jeho akumulátory, zhotovené

*) Skotský inženýr Mac Adam (1756—1835) vynalezl způsob úpravy silnic štěrkem.

**) Jméno novin.

Byl to nadpřirozený vůz nějakého strašidla . . . (Str. 31.)

dle neznámého vzoru, obsahují téměř nevyčerpatelné množství síly té.

Veřejné mínění, nanejvýš podrážděné, vidělo v tom tajemném automobilu něco zcela jiného: byl to nadpřirozený vůz nějakého strašida. Řidič jeho byl příkladač z pekla, šotek z onoho světa, netvor, jenž utekl z nějakého zvěřince zrud, zkrátka vzato, ďábel sám, Belzebub neb Astaroth, jenž se vysmál každému, kdo by jakýmkoli způsobem byl chtěl mu překážeti, a jenž vládl neviditelnou a neobmezenou mocí satanskou!

Ale ani sám Satan nebyl oprávněn jezdit touto rychlostí po silnicích Spojených států, neměl-li zvláštního povolení a předepsaného čísla. Ani jediná obecní rada by mu byla zajisté nedovolila „dvě stě šedesát“ za hodinu, a v zájmu veřejné bezpečnosti bylo pomýšleti, aby se učinila přítrž kvůli toho zakukleného závodníka.

Ostatně nebyla Pennsylvanie samotna závodišťem sportovní jeho výstřednosti. Policejní zprávy záhy oznamovaly, že stroj se objevil v jiných státech: v Kentucky v okolí Frankfurту, v Ohio v okolí Columba, v Tennessee v okolí Nashville, v Missouri v okolí Jeffersonu a posléze v Illinois na různých silnicích, jež vedou do Chicaga.

Když byla tedy dána nyní výstraha, bylo povinností obecních úřadů proti tomuto obecnému nebezpečí všemožným způsobem zakročiti. Nebylo by nejjednodušší, zříditi proti takovému stroji, jenž tak rychle ujížděl, na silnicích pevné šraňky, o něž by se dříve nebo později roztříštil?

„Ba ne!“ říkali nevěřící, „takovým překážkám se dovede šilenec ten vyhnouti . . .“

„A bude-li nutno, přeskočí šraňky!“ poznamenávali jiní.

„A pak, je-li to ďábel, má jakožto bývalý anděl křídla, nebude mu tudíž nesnadno vzlétnouti!“

To si ovšem povídaly jen kmotřičky a nebylo toho třeba dbáti. Kdyby ostatně ten král pekla měl křídla, proč by svéhlavě jezdil po zemi a přiváděl chodce v nebezpečí, že budou rozdrceni, když by mohl vzlétnouti jako volný pták v povětří? . . .

Taková byla situace, jež nemohla déle trvati a již vším právem zabývala se policie washingtonská, odhodlaná učiniti tomu konec.

Tu se poslední týden měsíce května stala událost, která opravňovala naději, že se Spojené státy zbaví toho netvora,

jež až dosud nebylo lze polapiti. Ano, bylo lze za to míti, že nejen Nový svět, ale i Starý bude návštěvy tohoto právě tak nebezpečného, jako výstředního automobilisty ušetřen.

Tou dobou oznamovaly všechny noviny Spojených států následující událost, a lze si domyslíti, jakými poznámkami provázelo ji obecnstvo:

Klub automobilistů pořádal závody ve Wisconsinu na jedné ze silnic tohoto státu, jehož hlavním městem jest Madison. Silnice ona tvoří výbornou závodní dráhu dvě stě mil dlouhou (asi 320 km.) a vede z Prairie-du-Chien, města ležícího na hranici západní, přes Madison a končí nedaleko nad Milwaukee, na břehu jezera Michiganského. Jediná silnice nad ní vyniká, jest to v Japonsku silnice z Nikko do Namodé, po jejímž okraji vysázeny jsou cypřiše a která se táhne na jednom místě dva a osmdesát kilometrů v úplně přímé čáře.

K účastenství v tomto matchi*) přihlásilo se mnoho automobilů ze všech továren a ovšem nejlepší druhy. Bylo ustanoveno, že všechny soustavy motorů k závodům se připouštějí. Bylo tam lze spatřiti motocykly od firmy Hurter a Dietrich vedle lehkých vozů firem Gobron-Brillé, bratří Renaultové, Richard Brasier, Decauville, Darracq, Ader, Bayard, Clément, Chenard a Walker, vozy firem Gillet-Forest, Harward a Watson, Pipe, Wolseley, těžké vozy od firem Mors, Mercédès, Charron-Girardot-Voigt, Hotchkiss, Panhard-Levassor, Dion-Bouton, Gardner-Serpollet, Turcat-Méry, Hirscher a Lobano atd., výrobky továrníků různých národností. Vypsané ceny byly značné, ne méně než padesát tisíc dolarů. Nebylo tudíž pochybnosti, že se bude o ty ceny čile závoditi. Různí továrníci odpověděli na provolání klubu automobilistů tím, že tam vypravili své stroje nejdokonalejší. Bylo tam na čtyřicet různých soustav, stroje hnané parou, petrolejem, líhem, elektřinou, jež veskrze již mnohokrát se osvědčily.

Dle výpočtů učiněných tak, že se za základ brala největší rychlost, již bylo tehdy lze dosíci (bylo to sto šedesát kilometrů), bylo lze při těchto mezinárodních závodech dříve než za tři hodiny vykonati cestu dvou set mil. Aby se vyvarovalo všemu nebezpečí, zakázaly proto wiskonsinské úřady veškeru jízdu i chůzi z Prairie-du-Chien do Milwaukee dne 30. května.

*) Match, angl. (vyslov meč), výraz sportovní, asi tolik co závod předem smluvený.

Nehody nějaké se nebylo tudíž obávati, nejvýše mohlo se závodníkům státi něco při chvatné jízdě. A to bylo jejich věcí, jak lidé rádi říkají. Obyčejné vozy a chodci tedy neměli se také čeho báti, byloť o to moudře postaráno.

K závodům byl ohromný nával a to nikoli jen Wisconsinanů. Několik tisíc zvědavců dostavilo se ze států sousedních, z Illinois, z Michiganu, z Iowy, z Indiany, ano i z Nového Yorku.

Rozumí se samo sebou, že mezi těmi milovníky sportu bylo mnoho cizinců: Angličanů, Francouzů, Němců, Rakušanů, Belgičanů a že každý přirozeně přál chauffeurům*) své národnosti.

Poněvadž se tento match konal ve Spojených státech, této podivuhodné zemi, kde se tolik a na všecko sází, jest samozřejmo, že bylo uzavřeno mnoho sázek všeho druhu a do značných výší. Byla pro ně zřízena zvláštní jednatelství. Během posledního týdne měsíce května dostoupily tak vysoko, že činily sta tisíce dolarů.

Znamení k odjezdu měl dáti zřízenec chronometrem**) o osmé hodině ranní. Aby se předešlo srážkám a nehodám, jež by z nich povstaly, měly jezdit automobily po silnici, po jejíchž obou stranách se diváků hemžilo, v přestávkách třiminutových. Prvé ceny mělo se dostatí vozu, jenž by dráhu z Prairie-du-Chien do Milwaukee vykonal v době nejkratší.

Prvých deset vozů, které byly vylosovány, vyjelo v době od osmé do půl desáté hodiny. Když se jim nepřihodí něco, měly býti před jedenáctou u cíle. Ostatní měly jeti za nimi v pořádku ustanoveném losem. Policejní strážníci bděli nad bezpečností silnice ve vzdálenosti každé půl míle. Bylo-li plno zvědavců podél dráhy v místě, odkud se vyjíždělo, nebylo jich méně v Madisonu, středu trati; největší zástup však byl u cíle matche, v Milwaukee.

Uplynuly dvě hodiny. Telefonem dovídali se, kdo měli zájem, každých pět minut, jak na tom jsou v sázce, a v jakém pořádku za sebou závodníci jedou. V polou cestě mezi Madisonem a Milwaukee byl v čele vůz bratří Renaultův, jenž měl čtyři válce a dvacet koňských sil a Michelinovy pneumatiky, za ním jel blízko vůz firmy Haward-Watson a automobil Dion-Boutonův. Několik nehod se již přihodilo, buď že motory špatně

*) Chauffeur, slovo francouzské (vyslov šofér) = topič, řidič automobilu

**) Chronometr, stroj k měření času.

pracovaly, nebo že stroje uvázly. Dle vši pravděpodobnosti více než asi tucet chauffeurův nebude moci dosáhnouti cíle. Bylo-li již několik raněných, nebylo jich mnoho vážně. Kdyby byl ostatně i někdo zahynul, neznamenal taková maličkost v té obdivuhodné zemi Americe mnoho.

U Milwaukee ovšem napětí a zájem diváků dostoupily stupně nejvyššího. Na západním břehu jezera Michiganského stál distanční sloup, ozdobený praporečky všech zemí, jichž příslušníci závodů se účastnili.

O desáté hodině bylo již zřejmo, že o prvou cenu — úvacet tisíc dollarů — závoditi budou jen tři automobily a jeden motocykl, dva stroje americké, jeden francouzský a jeden anglický, bylyť značně napřed, kdežto ostatní soupeři se zdrželi nějakou nehodou. Lze si tudíž snadno představit, s jak zuřivou vášnivostí byly uzavírány poslední sázky, při nichž šlo o ješitnost Yankee-ův.*) Jednatelé jen stěží vyhověti mohli zakázkám. Záznamy stoupaly horečným chvatem . . . Zástupci předních strojů, kteří stáli v čele, div že se do sebe nepustili, a jestliže nepoužito revolverů nebo „bowieknifů“,**) mnoho do toho nechybělo!

„Jedna proti třem na Hawarda-Watsona! . . .“

„Jedna proti dvěma na Diona-Boutona! . . .“

„Jedna proti jedné na bratry Renaulty!“

Takové výkřiky bylo slyšeti podél celé závodní dráhy, dle toho, jak se šířily telefonické zprávy.

Tu o půldesáté hodině přihodila se následující věc. Dvě míle před městečkem Prairie-du-Chien bylo slyšeti na silnici v hustém oblaku prachu hrozný hukot, a současně pískot-podobný pískotu lodní sirény.***)

Zvědaví diváci měli svrchovaný čas ustoupiti s cesty, nemělo-li se jich na sta potlouci. Kotouč prachu minul jako smršť a nebylo téměř lze rozeznati stroj, jenž tak báječně ujížděl.

Mohlo se tvrditi bez přehánění, že uháněl rychlostí dvou set čtyřiceti kilometrů za hodinu.

*) Yankee (vyslov janki), přezdívka Američanům.

**) Bowieknife (vyslov boinaif, zavírací nůž, ježž Američan pro obranu stále při sobě nosí).

***) Siréna, lodní přístroj, do něhož se vpouští pára nebo zhuštěný vzduch a jenž vydává pronikavý zvuk, dává-li loď nějaké znamení.

Zmizel v okamžiku, zanechav po sobě dlouhý pruh bílého prachu, jako zůstává po lokomotivě rychlovlaku pruh páry.

Byl to patrně automobil, uváděný v pohyb motorem nějakým zvláštním. Kdyby jel tou rychlostí jako teď jen hodinu, dohonil by první automobily, a poněvadž jel dvakrát tak rychle jako ony, byl by první u cíle.

I strhl se na všech stranách hlučný pokřik, ačkoli diváci seskupení po okrajích silnice neměli se čeho báti.

„To jest ten stroj, o němž se vyprávělo před čtrnácti dny! . . .“

„Zajisté! . . . Jest to ten, jenž projel státy Illinois, Ohio a Michigan a jež policie nemohla zastavit! . . .“

„A o němž šťastnou náhodou pro veřejnou bezpečnost nebylo již nic slyšeti! . . .“

„Myslílo se, že jest již po něm, že jest rozbit, že navždy zmizel!“

„Ano, je to ten ďáblův vůz, vytápěný ohněm pekelným, jež Satan osobně řídí!“

A vskutku, nebyl-li to sám ďábel, kdo mohl ten tajemný chauffeur býti, jenž ten neméně tajemný stroj hnál s tak neslýchanou rychlostí?

Jisto bylo, že vůz, jenž ujížděl směrem k Madisonu, byl týž, který již před tím upoutal obecnou pozornost a jehož stopu se policistům nepodařilo nalézt. Domnívala-li se policie, že již o něm neuslyší, byla na omylu, což se přihází právě tak v Americe jako jinde.

Když pominulo první zděšení, běželi nejrozumnější lidé k telefonu dáti výstrahu různým stanicím o nebezpečí, které hrozí automobilům po cestě rozptýleným, až ten nadpřirozený stroj jako lavina se přivalí. Byly by rozbity, rozdrčeny, zničeny a kdož ví, zda by z té srážky nevyšel on sám bez úhony? . . . Dle všeho byl ten mistr všech chauffeurů tak obratný a dovedl řídit svůj vůz tak jistým okem a pevnou rukou, že by dovedl nenaraziti na žádnou překážku! Postaraly-li se však wisconsin-ské úřady, aby silnice byla vyhrazena jediné závodníkům v mezinárodním matchi, jisto jest, že vyhrazena již nebyla.

A poslyšme, co vyprávěli telefonicky zpravení závodníci, kteří svůj zápas o prvou cenu klubu automobilistů musili přerušiti. Dle jejich odhadu ujížděl ten zázračný vůz rychlostí nejmeně sto třicíti mil (něco přes 200 kilometrů) za hodinu. Když

je předjížděl, jel tak prudce, že bylo stěží viděti tvar stroje, který vyhlížel jako nějaké podlouhlé vřeteno, jehož délka nepřesahovala desíti metrů. Kola jeho otáčela se tak rychle, že nebylo lze rozeznati paprsky. Mimo to nezůstala po něm ani pára, ani kouř, ani zápach.

Řidiče, jenž ve svém automobilu byl skryt, nebylo možno shlédnouti; neznal ho tudíž právě tak nikdo, jako když se po prvé objevil na silnicích Spojených státův.

Telefonem byl příjezd tohoto neočekávaného outsidera*) v Milwaukee ohlášen. Lze si představiti snadno rozruch, jejž zpráva ta způsobila. Ihned vyskytla se otázka, neměla-li by se na silnici zříditi překážka, o kterou by se to letící těleso musilo na tisíc kusů rozbíti. Bylo na to však dost času? . . . Nemohl tu býti chauffeur každým okamžikem? . . . A k čemu by to bylo? . . . Či nebude musiti konečně „volens nolens“(**) od jízdy upustiti, když končí silnice u jezera Michiganského a když je nebude moci přeplavati, leč by se vůz proměnil v loď? . . .

Takovými myšlenkami obírali se diváci, stojíce v zástupech před Milwaukee a ustoupivše z opatrnosti do patřičné vzdálenosti, aby je stroj nepřejel.

Jako v Prairie-du-Chien a v Madisonu, tak i zde vznikly nejpodivnější domněnky. A ti, kdo nechtěli připustiti, že tajemný chauffeur jest ďábel sám, nezdráhali se spatřovati v něm nějakého netvora, jenž uprchl z fantastických doupat Apokalypsy.***)

Nyní očekávali uděšení zvědavci ne již každou minutou, ale každou vteřinou, že se automobil objeví! . . .

Nebylo ještě úplně jedenáct hodin, když bylo na silnici slyšeti v dáli hučení a viděti, jak se zdvihal prach ve vířivých kotoučích. Pronikavé hvízdání ozývalo se vzduchem, upozorňovalo obecnstvo, aby se postavilo do řad podél silnice, po níž obluda ujížděla, rychlosti neumenšujíc. A jezero Michiganské bylo jen půl míle (800 metrů) vzdáleno, tak že při té šilené jízdě musila se sřítiti do něho. Či nebyl snad již řidič pánem svého stroje? . . .

*) Outsider (vysl. autsajder) angl. = ten, kdo nepatří mezi závodníky může zvítěziti; výhra však normální se mu nepřiznává.

**) Volens nolens (latinsky), chtít nechtít, volky nevolky.

***) Apokalypsa, tajemná a záhadná kniha Nového Zákona, již na ostrově Pathmos napsal sv. Jan Evangelista.

Brzy o tom nebylo nejistoty. Jako blesk přijel vůz do Milwaukee. Vrhł se, když projel městem, do vod michigan-
ských? . . .

Měli svrchovaný čas ustoupiti s cesty . . . (Str. 42)

Jisto jest, že, když zmizel v zatáčce ulice, nebylo po něm
ani stopy.

V.

ZÁHADNÝ ZJEV NA MOŘI.

Vdobě, kdy americké noviny přinášely o této události zprávy, byl jsem již měsíc doma.

Hned, jakmile jsem se vrátil, pospíchal jsem oznámiti svému představenému, že jsem zpět. Ale nemohl jsem s ním mluvit. Z důvodů rodinných byl několik neděl nepřítomen. Nebylo však pochyby, že panu Wardovi byl znám nezdar mého poslání. Různé listy karolinské přinášely nejmenší podrobnosti o tom, kterak jsem se starostou morgantonským lezl na Great-Eyry.

Lze pochopiti moje veliké zklamání, jež mi marný můj pokus způsobil, nemluvě o tom, že zvědavost moje zůstala neuspokojena. S myšlenkou však, že by se to v budoucnosti provésti nedalo, nemohl jsem se spřáteliti . . . Cože! Že bych nedovedl tomu tajemství Great-Eyry přijíti na kloub? Musí se mi to podařiti, kdybych se desetkrát, ano i dvacetkrát měl do toho pustiti a vydal se i v nebezpečí, že při tom podlehnu . . .

Nepřesahovalof zřejmě lidské síly, vydobýti si přístupu do toho skalního brlohů. Vystavěti lešení až k okraji těch vysokých hradeb, prokopati tunel širokou jejich stěnou, nemohlo býti nemožné. Inženýři naši odvažují se těžších prací. Co se však týče Great-Eyry, bylo třeba počítati s nákladem, jenž by asi neod-

povídal zisku dosaženému. Bylo by to stálo několik tisíc dollarů a celkem vzato, komu by tak nákladná práce prospěla? . . . Nalézala-li se v onom místě Modrých hor sopka, nebylo by ji lze uhasiti, a ohrožoval-li výbuch krajinu, nebylo by možno tomu zabrániti . . . Veškera práce byla by tudíž úplně zbytečná a uspokojila by pouze veřejnou zvědavost.

Nechť však jsem měl sebe větší zájem o tuto věc a třeba jsem si co nejvroucněji přál stanouti na Great-Eyry, nemohl jsem pomýšleti při svých prostředcích, že bych se mohl do toho pustiti a musil jsem si v duchu říci:

„To by bylo tak něco pro naše americké miliardáře! . . . Takovou práci by měli podniknouti za každou cenu Gouldové, Astorové, Vanderbiltové, Rockefellerové, Mackayové, Pierpont-Morganové! . . . Ovšem! jenže na to nemyslí, ti velicí boháči mají jiné věci v hlavě!“

Ano, kdyby v tom hnízdě byly tak nějaké žíly zlaté nebo stříbrné, možná, že by se do toho ti odvážní peněžníci dali . . . Ale domněnka ta byla stěží přípustná, nenalézal se pásma hor Apalačských ani v Kalifornii, ani v Klondyku, ani v Australii, ani v Transvaalu, zemi nevyčerpatelných nálezů.

Teprve dne 15. června dopoledne přijal mě pan Ward ve své kanceláři. Ačkoli mu bylo povědomo, že prohlídka, již mi dal na starost, se nezdařila, uvítal mě laskavě.

„Ah, tu je chudák pan Strock,“ zvolal, když jsem vcházel, „chudák Strock, jemuž se úkol nepovedl . . .“

„Kdybyste mi byl uložil prozkoumati něco v hlavním městě na měsíci, pane Warde, byl bych stejně pořídit!“ odpověděl jsem. „Narazili jsme ovšem jen na překážky čistě materiální, ale za okolností našich nepřekonatelné.“

„Věřím vám, Strocku, rád vám věřím. Jisto tedy jest, že jste nevyšetřili ničeho, co se děje v útrobách Great-Eyry.“

„Ničeho, pane Warde.“

„Ani jste nepozorovali plamenů?“

„Ani jediného.“

„Také jste neslyšeli podezřelého hukotu?“

„Ani nejmenšího.“

„Není tedy pořáde známo, zdali jest tam sopka?“

„Ještě ne, pane Warde, však je-li tam sopka, možno právem se domnívati, že jest pohřžena v hluboký spánek.“

„Ničím však není zaručeno, že se jednoho dne neprobudí!“ odvětil pan Ward. „Uvažte, Strocku, že nepostačí, aby sopka spala, třeba, aby vyhasla! . . . Leda že vše, co se vyprávělo, bylo pouhým výplodem obraznosti Karoliňanů . . .“

„To nemyslím, pane Warde,“ odpověděl jsem; „pan Smith, starosta morgantonský, a jeho přítel, starosta pleasant-gardenský, tvrdí to určitě. Ano, nad Great-Eyry objevily se plameny! . . . Ano! A vycházel z něho nevysvětlitelný hukot! . . . O skutečnosti těch zjevů nemůže být pochybnosti! . . .“

„Ovšem, ovšem,“ pravil pan Ward. „Připouštím, že starostové a jejich podřízení se nemýlili! . . . Než, ať tomu je, jak chce, Great-Eyry tajemství svého neprozradil . . .“

„Záleží-li na tom, pane Warde, aby se vypátralo, třeba jen věnovati tomu potřebný náklad, a špičáku a dynamitu hradby ty povolí.“

„Zajisté,“ odvětil pan Ward, „ale práce ta není tak naléhavá a jest lépe vyčkati! . . . Ostatně možná, že příroda konečně sama nám odhalí tajemství Great-Eyry . . .“

„Pane Warde, věrte mi, že lituji velice, že jsem nemohl vykonati dílo, které jste mi svěřil . . .“

„No, netrapte se pro to, Strocku, a snášejte svůj neúspěch jako filosof. Člověk nemá vždy štěstí a práce policie nebývá po každé korunována zdarem. Uvažte, co nám v záležitostech trestních utíká vinníků, a mám za to, že by se nám nepodařilo lapiti ani jednoho, kdyby byli chytřejší . . . méně neprozřetelní a zvláště kdyby si tak hloupě sami neškodili! . . . Ale svým nepředloženým povídáním vydávají se nám do rukou sami! . . . Dle mého soudu není věcí těžkou zločin, vraždu nebo krádež, promysleti a provésti tak, aby nezůstalo podezření a aby veškeré pronásledování nebylo znemožněno. Chápete, Strocku, že těm pánům darebákům pokyny o obratnosti a opatrnosti dávat nepůjdu! . . . A pak, opakuji, velice mnoho jich policie nikdy ani nevypátrala! . . .“

V příčině té sdílel jsem mínění úplně se svým představěným: právě mezi zločinci jest nejvíce hlupáků!

Proto však každý přece uzná, že se mi zdálo při nejmenším podivným, že se nepodařilo ještě úřadům, jak obecním tak ostatním nabýti světla stran událostí, jejichž jevištěm byly právě některé státy. Proto také, když pan Ward začal se mnou

o tom řeč, nedovedl jsem mu zatajiti svého svrchovaného údivu.

Týkalo se to onoho vozu, ježž nebylo možno zadržeti a který jezdil po silnicích a chodce, koně a povozy uváděl v nebezpečí. Jest povědomo, s jakou rychlostí vítězil nad všemi výkony automobilismu. Hned v prvních dnech, jak se o tom úřady dověděly, vydaly rozkazy, aby šíleným rozmarům toho chauffeura byla učiněna přítrž. Objevil se nepovědomo odkud, projel a zmizel jako blesk. Ačkoli se naň vypravilo mnoho obratných policistů, nepodařilo se žádnému provinilce dostihnouti. Vždyť právě nedávno při závodech pořádaných americkým klubem automobilistů mezi Prairie-du-Chienem a Milwaukee dráhu dvou set mil urazil v necelé půldruhé hodině!

Co se pak s vozem stalo, nikdo nevěděl. Zahynul snad, když dojel na konec závodní dráhy a nemohl se, jsa rozejet, zastaviti, ve vlnách jezera Michiganského? Bylo lze míti za to, že řidič se svým strojem utonul, tak že již o jednom ani o druhém nebude slechu? Většina obecnstva zdráhala se uvěřiti tomuto rozřešení, jež by bylo bývalo nejlepší, a očekávala, že je znova opět uvidí.

V očích páně Wardových patřila tato podivná událost do oboru věcí kromobyčejných, a já jsem sdílel jeho názor. Jestliže se ta ďáblem posedlá bytost již neukáže, pak bylo lze právem řaditi její zjev mezi ta tajemství, která není dáno člověku proniknouti.

Mluvil jsem o tom se svým představeným a myslil jsem již, že hovor náš se končí, když mi tu, učiniv několik kroků po kanceláři, řekl:

„Zajisté! . . . ten zjev na silnici do Milwaukee při mezinárodních závodech jest to nejpodivnější . . . ale následující věc jest neméně podivná!“

Pan Ward podal mi zprávu, kterou mu zaslala policie bostonská o příhodě, již oznamovaly noviny čtenářům hned večer.

Mezitím co jsem četl, sedl si pan Ward ke svému psacímu stolu a dokončil dopis začatý před mým příchodem. Já jsem si sedl k oknu a studoval řečenou zprávu co možná nejpozorněji.

Po několik dní bylo vodstvo při pobřeží Nové Anglie,*)

*) Nová Anglie, hromadné pojmenování pro severoamer. státy: Maine, New-Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode Island a Connecticut.

pokud je bylo lze viděti s břehů Mainu, Connecticutu a Massachusettsu, znepokojováno zjevem, jež si nemohl nikdo vysvětliti.

Jakási polybující se hmota, která se vynořovala ve vzdálenosti dvou nebo tří mil, rychle se tam otáčela a pak rychle provedši po povrchu mořském vzdalovala se a na širém moři záhy zmizela.

Hmota ta měnila místo tak rychle, že ji i nejlepší dalekohledy stěží sledovaly. Nebyla delší než asi třicet až čtyřicet stop. Tvaru byla vřetenovitého a barvy zelenavé, což bylo příčinou, že ji začasto od moře nebylo lze rozeznati. Kraj amerického břehu, s něhož byla nejčastěji pozorována, prostíral se od mysu Severního ve státě Connecticutu k mysu Sable, jenž jest na západním konci Nového Skotska.

Z Providence, z Bostonu, z Portsmouthu a z Portlandu pokusily se již mnohokrát parní šalupy*) dostati se k tomu polyblivému tělesu a docela i uspořádati na ně lov. Ale nepodařilo se jim dohoniti ho. Ukázalo se, že pronásledovati je jest zbytečno. V několika minutách ztratilo se s očí.

Rozumní se samo sebou, že o podstatě tohoto tělesa pronášela se různá mínění. Ale až dosud žádná domněnka neměla pevného podkladu, a námořníci byli v koncích se svým rozumem jako ostatní lidé.

S počátku domýšleli se lovníci a rybáři, že je to asi nějaký ssavec z čeledi kytovců (druhu velryb). Zvířata tato ponořují se, jak známo, s jistou pravidelností a vracejí se po několika-minutovém pobytu pod vodou na povrch, vystřikující otvory proudy vody se vzdušnými bublinami. Ale až dosud to zvíře — bylo-li to vůbec zvíře — „nesondovalo“,**) jak říkají lovci velryb, ještě nikdy ponořením nehledělo se chrániti a také ještě nikdy nebylo ani viděti ani slyšeti, že by silně oddychovalo.

Když tedy nepatřilo do třídy mořských ssavců, bylo nutno pokládati je za neznámého dosud nějakého tvora, který vyplaval z hlubin oceánu, jako bytosti, které se vyskytují v pověstech z dávných dob? . . . Mělo se zařaditi ke kalmarům, krakům, leviathanům***) a pověstným mořským hadům, jejichž útoku bylo se co obávat? . . .

*) Šalupa, menší loď rychle plovoucí k posluze lodím větším.

**) Sondovati, měřiti hloubku ponořováním.

***) Kalmar, krak a leviathan, báječné potvory mořské.

Od té doby, co se ten tvor, nechť to bylo co chtělo, objevil v pobřežních vodách Nové Anglie, neodvážily se malé lodi a šalupy rybářské dále na širé moře. Jakmile bylo hlášeno, že se ukázal, spěchaly, aby se dostaly do nejbližšího přístavu. A opravdu, obezřetnost toho vyžadovala, neboť pro případ, že zvíře to bylo útočné povahy, bylo lépe jeho útokům se nevystavovati.

Co se týče plachetních lodí, které jezdí daleko, a velikých parníků, ty se obludy báti nemusily, ať to byla velryba nebo něco jiného. Mužstvo jejich ji též opětovně spatřilo v dálce několika mil. Ale když se pokoušely dostat se k ní blíže, unikala tak rychle, že nebylo lze jí dohoniti. Jednoho dne docela vyjel z Bostonu malý křižák státní, nikoli aby ji pronásledoval, ale aby na ni vypálil několik ran. V malé chvílce bylo zvíře s dostřelu, a pokus byl marný. Ostatně až dosud se zdálo, že nemá v úmyslu napadati šalupy rybářské.

Tu jsem nechal čtení a obrátiv se k panu Wardovi pravil jsem mu:

„Celkem vzato, nebylo ještě potřebí stěžovati si do toho netvora. Velkým lodím se vyhýbá a do malých se nepouští. Nemusejí se tudíž lidé bydlicí na pobřeží příliš rozčilovati.“

„A přece se rozčilují, Strocku, a zpráva ta podává toho důkaz.“

„Však zdá se, že zvíře není nebezpečné, pane Warde. Konečně pak nastane jedno nebo druhé, buď se vzdálí z těch vod při pobřeží, anebo bude lapeno, a uvidíme je pak v přírodovědeckém museu ve Washingtonu.“

„A není-li to mořský netvor . . .“ odpověděl pan Ward.

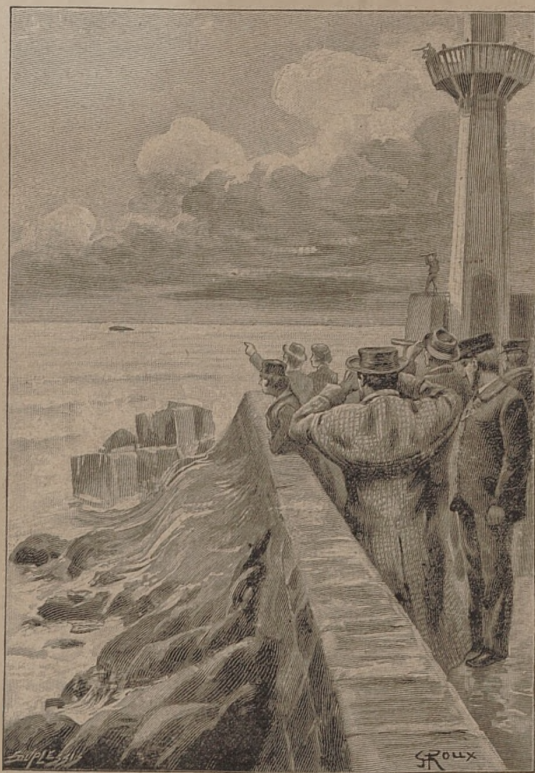
„Co by to tedy bylo?“ tázal jsem se ho jsa překvapen jeho odpovědí.

„Čtete dále!“ pravil mi pan Ward.

To jsem též učinil a z druhé části zprávy, jejíž některá místa můj představený červenou tužkou podtrhl, dověděl jsem se, co následuje.

Po nějakou dobu nikdo nepochyboval, že to jest nějaký mořský netvor, kteréhož se vody při pobřeží, bude-li usilovně pronásledován, konečně zbaví. Ale brzy nastal v mínění tom obrat. Někteří rozmyslnější lidé ptali se, není-li to místo zvířete snad nějaká zvláštní loď, jež ve vodách Nové Anglie provádí své rejdy.

Zmíněná loď by ovšem byla co nejdokonalejší. Možná, že vynálezce zamýšlel, než svůj vynález rozhlásí, vzbuditi všeobecnou pozornost a námořníky snad i trochu polekati. Taková

Vynořovala se ve vzdálenosti dvou nebo tří mil . . . St. 50.

jistota v řízení lodi, taková rychlost pohybu a že tak snadno vždy unikla pronásledování, hbitě se otočivši, to vše zajisté napínalo zvědavost.

Tou dobou byly učiněny v umění pohánění lodi mechanicky pokroky velikolepé. Transatlantické parníky jezdily takovou

V malé chvílce bylo zvíře s dostřelu . . . (Str. 51.)

rychlostí, že jim postačilo pět dní k jízdě ze Starého světa do Nového.

A inženýři ještě poslední slovo neřekli. Loďstvo vojenské

také nezůstávalo pozadu. Křižáky, torpeda a torpedoborné lodi mohly závoditi s nejrychlejšími poštovními parníky oceánu Atlantického, Tichého a Indického.

Jednalo-li se o novou loď, nebylo bohužel dosud možno viděti její vnější tvar. Co se však motoru dotýče, který měla, vyvíjel takou sílu, že dosavadní i nejdokonalejší na to nestačily. Nebylo možno poznati, je-li loď poháněna parou neb elektřinou. Jisto bylo pouze, že nemajíc plachet nepotřebovala větru, a že nemajíc komínu neměla obyčejného parního stroje.

Na tomto místě přerušil jsem čtení po druhé a přemýšlel jsem o tom, co jsem právě četl.

„Nač myslíte, Strocku?“ ptal se mne představený.

„Na to, pane Warde, že motor, jenž uvádí v pohyb zmíněnou loď, jest právě tak silný a tak neznám, jako motor onoho báječného automobilu, o němž od matche amerického klubu nebylo již slyšeti.“

„To vás tedy při tom napadlo, Strocku?“

„Ano, pane Warde.“

A pak dospívali jsme k následujícímu závěru:

Zmizel-li tajemný chauffeur, zahynul-li se svým strojem ve vlnách jezera Michiganského, nutno vyzkoumati, nechť to stojí co stojí, tajemství neméně tajemného mořeplavce a přátí si, aby ve hlubinách mořských neutonul, dokud ho nevyjeví. Či není v zájmu vynálezce, aby vynález svůj světu ukázal? Či by mu Amerika nebo každý jiný stát nezaplatil ceny, které by požadoval? . . .

Bohužel vynálezce onoho automobilu zachovával stále své inkognito, i bylo se obávati, že též vynálezce stroje plovoucího tak se zachová. I když připustíme, že prvý jest ještě živ, nebylo o něm již nic slyšeti. A pokud se týče druhého, bude tomu asi také tak, až se naprojíždí v okolí Bostonu, Portsmouthu a Portlandu, nezmizí pak i on, nezůstavě po sobě zpráva? . . .

Domněnka tato sesilována byla ještě tím, že od té doby, co se dostala zpráva o tom do Washingtonu, to jest již čtyřiaadvacet hodin, semaforey*) na pobřeží mořském nehlásily, že by byl viděn.

Dodám ihned, že ani v jiných končinách se neukázal.

*) Semafor, telegraf pobřežní, optický.

Ovšem, tvrditi s naprostou jistotou, že zmizel, bylo by bývalo při nejmenším opovážlivé.

Zaznamenati také sluší, že nikdo již naprosto nemyslí, jak se zdálo, že by to byl kytovec, kalmar, krak nebo jiné mořské zvíře. Ještě toho dne různé časopisy Spojených států zmocnily se této novinky z různých zpráv a vykládajíce ji usuzovaly, že jest to loď, která, co se týče pohyblivosti a rychlosti, obzvláště vyniká. Všecky se shodovaly v tom, že jest asi opatřena elektrickým motorem, ale z kterého zdroje svou elektřinu čerpá, nedovedl si představit nikdo.

Co však ještě tisk s veřejností nesdělil — brzy však musilo se tak státi — byla podivuhodná shoda, jež bedlivému pozorovateli byla nápadná a které zároveň se mnou si všiml pan Ward.

A opravdu, teprve od té doby, co zmizel pověstný automobil, objevovala se neméně pověstná loď. Měly tudíž oba ty stroje jednu zázračnou hybnou sílu. Kdyby se oba znovu ukázaly, jeden na zemi a druhý na moři, hrozilo by lodkám, chodcům a povozům totéž nebezpečí. A pak by bylo záhodno, aby se policie postarala všemi prostředky možnými o veřejnou bezpečnost na silnicích a na moři.

To mi řekl pan Ward, a bylo to úplně zřejmé. Ale kterak se toho mělo dosíci?

Po této rozmluvě, jež ještě trvala nějakou chvíli, hodlal jsem právě již odejít, an tu pan Ward mě ještě zastavil.

„Nepovšiml jste si, Strocku,“ pravil mi, „že se ty dva stroje, co se týče jízdy, nápadně sobě podobají, loď i automobil?“

„Zajisté, pane Warde! . . .“

„Nuže, kdož ví, nejsou-li oba jediným strojem!“

VI.

PRVNÍ DOPIS.

Když jsem odešel od pana Warda, šel jsem do svého bytu v Long-Streetu, číslo 34.

Tam jsem měl kdy oddávati se svým myšlenkám nerušeně, nejsemť ani ženat ani nemám u sebe dětí. Moji skrovnou domácnost obstarávala stará služka, která byla již u mé matky a teď již patnáct let sloužila mně.

Před měsícem dostal jsem dovolenou, která měla trvati ještě dvě neděle, kdyby ji nebyla bývala zkrátila nepředvídaná okolnost, úkol, ježž nebylo lze odložit.

Jest známo, že dovolená ta byla přerušena těmi třemi dny, kdy jsem byl vyslán vyzkoumati zjevy na Great-Eyry.

A nebude mi teď uloženo, abych vypátral a prozkoumal události, jež se přihodily jednak na silnici do Milwaukee, jednak ve vodách u Bostonu? . . . Uhlídám. Ale jak najdu stopu toho automobilu a té lodi, jež se již nikde neukazují? . . . Jisto jest, že zájem veřejný a bezpečnost na moři a na silnicích toho vyžadují, aby se v té příčině pátralo. Ovšem co dělati, dokud nebude hlášeno, že ten chauffeur, anebo jsou-li to dva, tedy oba nebyli opět spatření, a i kdyby byli, jak je v jízdě zatknouti? . . .

Vrátiv se do svého bytu, posnídal jsem a zapáliv si dýmku rozbalil jsem noviny. Přiznávám se, že politika mne mnohlo ne-

Podívala se mi do tváře a pravila . . . (Str. 59.)

zajímala, ani věčné hádky republikánů s demokraty. Dal jsem se tudíž hned do rubriky: Různé zprávy.

Nikomu nebude asi divno, že jsem nejprve hledal zprávu

ze Severní Karoliny, která by se týkala Great-Eyry. Možná, že tam je nějaké oznámení, zaslané z Morgantonu nebo Pleasant-Gardenu . . . Ovšem pan Smith výslovně slíbil, že mě bude náležitě zpravovati o všem. Kdyby se zjevily nad tím skalním doupětem opět plameny, měl mě telegram o tom ihned uvědomiti. Také mám za to, že starosta morgantonský si přál právě jako já dostati se dovnitř a že jen toužil, aby se naskytla příležitost, pokus opakovati. Ale od té doby, co jsem odjel, depeše mne nedošla.

Z novin jsem se ničeho nového nedověděl. Vypadly mi z rukou, že jsem si toho ani nevšiml, zahloubal jsem se v myšlenkách.

Vzpomněl jsem si na mýnčí pana Warda, že snad chauffeur automobilu a chauffeur lodi jsou táž osoba. Pak jest velice pravdě podobno, že oba stroje byly zhotoveny touž rukou. A zajisté pak byl též stejný motor, jenž jim propůjčoval tak nadobyčejnou rychlost, která o tolik předstihovala všechny dosavadní rekordy v závodech na zemi i na moři.

„Týž vynálezce! . . .“ opakoval jsem si.

Domněnka ta byla zřejmě dosti pravdě podobná. Také ckolnost, že oba ty stroje nikdy nebyly pozorovány najednou, ji jakousi měrou podporovala.

Pravil jsem si tudíž:

„Rozhodně, až vyzkoumám tajemství Great-Eyry, pustím se do tajemství zátoky bostonské! . . . Či povede se mi při druhém jako při prvním? . . . Nepodaří se mi poznati jedno lépe než druhé?“

Musím podotknouti, že tato nová událost byla daleko široko rozhlášena, ohrožovala bezpečnost všeobecnou. Kdyby povstal výbuch nebo zemětřesení, byli by v nebezpečí pouze obyvatelé kraje přiléhajícího k Modrým horám . . . Ale na kterékoli silnici Spojených států a ve kterýchkoli vodách při pobřeží americkém buď vůz nebo loď mohly se objeviti znovu a kdyby se objevily, veškerí občané by byli vystaveni velikému nebezpečí . . .

Člověk se musil báti, že bude zasažen tak nepředvídaně, jako když z čista jasna pojednou zahřmí. Vyšel-li občan z domu, byl v nebezpečí, že ho přepadne náhle chauffeur, jemuž jest

nemožno se vyhnouti! . . . Odvažte se pak na silnici, na cestu, na níž můžete přijít každou chvíli k úrazu! . . .

Na to upozorňovalo tisíce novin, jež obecnstvo mltavě četlo.

Nedivil jsem se, že takové zprávy mysl rozčilovaly a zvláště moji starou služku, která nadpřirozeným báhorkám velikou víru přikládala.

Když jsem poobědval, Gradová — tak se moje hospodyně jmenovala — uklízejíc se stolu a držíc láhev s vodou v jedné a talíř ve druhé ruce, stanula, podívala se mi do tváře a pravila:

„Nu, pane Strocku, není nic nového?“

„Nic,“ odpověděl jsem, tuše dobře, kam míří její otázka.

„Nebylo viděti zase vůz?“

„Nikoli, Gradová.“

„Ani loď?“

„Ani loď . . . Ani v listech, které mají nejlepší zprávy, nic o tom není.“

„Ale úředně nevíte ničeho?“

„Úředně není také více známo.“

„Pak mi, prosím vás, pane Strocku, povězte, k čemu policie jest?“

„To jest otázka, kterou jsem si již sám mnohokrát učinil! . . .“

„Ale to člověk nemůže býti klidný, pane Strocku, jednoho krásného rána ten prokletý chauffeur se zjeví, dříve se neoznámě, a budeme jej viděti ve Washingtoně projížděti se po Long-Streetu a ohrožovati chodce přejetím.“

„Oho, Gradová, pak bychom měli naději, že ho chytíme!“

„To se, pane Strocku, nepodaří! . . .“

„A proč? . . .“

„Poněvadž ten chauffeur je sám ďábel a ďábla nechytíte!“

Zajisté, pomyslíl jsem si, na ďábla se dá všechno svést, a mám za to, že ho vymyslíli, jen aby si mnoho lidíček mohlo vysvětliti, co se vysvětliti nedá! . . . On zapálil v Great-Eyry! . . . On vyhrál rekord v rychlosti na silnici wisconsinské! . . . On se proháněl ve vodách při pobřeží connecticutském a massachusettském! . . .

Ale přestaňme již se zlým duchem, jehož prostřednictvím, pravda, někteří nedosti vzdělaní lidé hned se domýšlejí! . . . Pochyby nebylo, že nějaká bytost lidská řídí ty dva dopravní stroje, které nekonečně vynikají nad nejdokonalejší stroje dosavadní jak na zemi tak na moři.

A tu byla pak další otázka:

Proč o něm nebylo již slyšeti? . . . Či se obával, aby ho konečně nechytily a neprohlédly tajemství jeho vynálezu, jež si chtěl zajisté ponechat? . . . Leč by — chtě nechtě — a k tomuto rozřešení otázky jsem se stále vracel — leč by se byl stal obětí nějaké nehody a vzal tajemství své na onen svět . . . Zahynul-li však buď ve vlnách jezera Michiganského nebo ve vodách u Nové Anglie, jak by bylo pak možno naléztí kdy jeho stopu? . . . Pak by byl prolétl jen jako meteor, jako padající hvězda prostorem a za tisíc let by dobrodružství jeho bylo báchorou, které by věřily ženy třicátého století, dobračky jako Gradová.

Nějakou dobu zaměstnávaly se tou příhodou noviny americké a pak i evropské. Byla o tom spousta článků. Nepravé zprávy hromadily se na nepravé. Byla celá záplava všelikých povídaček! Obecenstvo obou světů ku podivu se o to zajímalo, což si ovšem lze vysvětliti. Kdož ví dokonce, zdali různé státy evropské nežárlily, že vynálezce ten zvolil si Ameriku ke svým pokusům, že muž ten, byl-li Američanem, snad vlast svoji geniálním svým vynálezem oblaží?

Kdyby měly Spojené státy podobný stroj, který by dostaly darem z vlastenecké obětavosti, anebo který by získaly za jakoukoli cenu, měly by tím zajištěnu nepopíratelnou převahu.

Dne 10. toho měsíce objevil se v New-Yorku*) poprvé o této věci pozoruhodný článek. Srovnáváje jízdu nejrychlejších křižáků státních s jízdou toho plovoucího stroje, dokazoval, že Amerika, kdyby byl jejím majetkem, potřebovala by k jíždě do Evropy již jen tři dnů, kdežto Evropa do Ameriky by potřebovala nadále pěti.

Usilovala-li policie vypátrati příčinu zjevu na Great-Eyry, toužila neméně vroucně míti vysvětlení stran chaufféura, o němž již nebylo slyšeti. K tomuto předmětu vracel se v hovoru pan

*) Jméno časopisu.

Nějakou dobu zaměstnávaly se příhodou tou noviny americké . . . (Str. 60.)

Ward velice rád. Představený můj, jak dobře vím, narážel, nechtěje mě tím uraziti, na mé posláni do Severní Karoliny a na jeho nezdar, chápal dobře, že to nebylo nikterak mou vinou. Když jsou stěny tak vysoké, že je nelze bez žebříku přelézti a když není žebříku, jest samozřejmo, že není lze se tam dostat, leč by se hradba prorazila. To však nevadilo panu Wardovi, aby mi někdy opětovně neříkal:

„Vám se to tedy, chudáku Strocku, nepovedlo, není-li pravda?“

„Zajisté, pane Warde, také nikomu jinému na mém místě by se to bylo nepovedlo . . . Ide při tom jen o náklad . . . Chcete vynaložiti peníze? . . .“

„Nu, dobrá, dobrá, Strocku, doufám, že se našemu vrchnímu inspektorovi naskytne příležitost opět vše napravit! . . . Poslyšte, kdyby se vám podařilo objasniti tu událost s automobilem a s lodí, to by se vám dostalo zadostučinění, to by byla pro vás čest! . . .“

„Ovšem, pane Warde, kdyby mi bylo uloženo, abych se do toho dal . . .“

„Kdož ví, Strocku? Jen strpení . . . strpení!“

Tak se měly věci, když tu ráno, dne 15. června přišla pošta a Gradová mi odevzdala dopis — dopis doporučený, jelož přijetí jsem musil potvrditi.

Podíval jsem se na adresu, písmo bylo mi neznámo. Obálka byla datována předešlým a razítko bylo poštovního úřadu v Morgantonu.

Z Morgantonu? . . . Pak pocházel ten dopis jen od pana Eliáše Smitha.

„Aha,“ vysvětloval jsem své staré služce, „to mi píše pan Smith . . . Jiný to nemůže býti. Zním v Morgantonu jenom jeho . . . A píše-li mi, jak jsme si udělali, sděluje mi jistě něco důležitého.“

„Morganton? . . .“ odvětila Gradová, „není to tam, co ti zlí duchové zapálili ten pekelný oheň? . . .“

„Ano, Gradová.“

„Pak doufám, že tam již nepojedete.“

„Proč ne?“

„Protože byste mohl v tom kotlu Great-Eyry posléze uváznouti, a já bych nerada, abyste tam zůstal.“

„Buďte bez starostí, Gradová, a podívejme se nejdříve, oč jde.“

Strhl jsem pečeť s obálky, která byla z velice silného papíru. Na pečeti té z červeného vosku byl nějaký znak, ozdobný třemi hvězdami.

Vyndal jsem dopis z obálky. Byl to jednoduchý, dvakrát přeložený list a psáno bylo jenom po jedné straně.

Díval jsem se nejdříve po podpisu.

Podpis tam nebyl . . . Jen dvě veliké písmeny pod posledním řádkem.

„Dopis není od morgantonského starosty,“ pravil jsem.

„Od koho tedy?“ ptala se Gradová, jež jako žena vůbec a jako stará žena dvojnásob byla zvědavá.

Prohlížeje blíže začáteční písmena, jež byla místo podpisu, mluvil jsem k sobě:

„Neznám ani v Morgantonu ani jinde nikoho, jehož jméno by jimi začínalo.“

Písmo dopisu bylo dosti rázné, vlasové a stínové tahy jasně se odlišovaly — všeho všudy bylo asi dvacet řádků.

Tu jest opis toho dopisu, jehož původní text jsem pečlivě uložil a to z dobrých příčin a jenž byl datován k mému největšímu úžasu na Great-Eyry:

Na Great-Eyry v Modrých horách,
v Severní Karolině,
dne 13 června

Panu Strockovi,
vrchnímu policejnímu inspektorovi,
ve Washingtonu, Long-Street, 34.

Ctěný pane!

Byl Vám dán úkol, abyste se dostal do Great-Eyry.

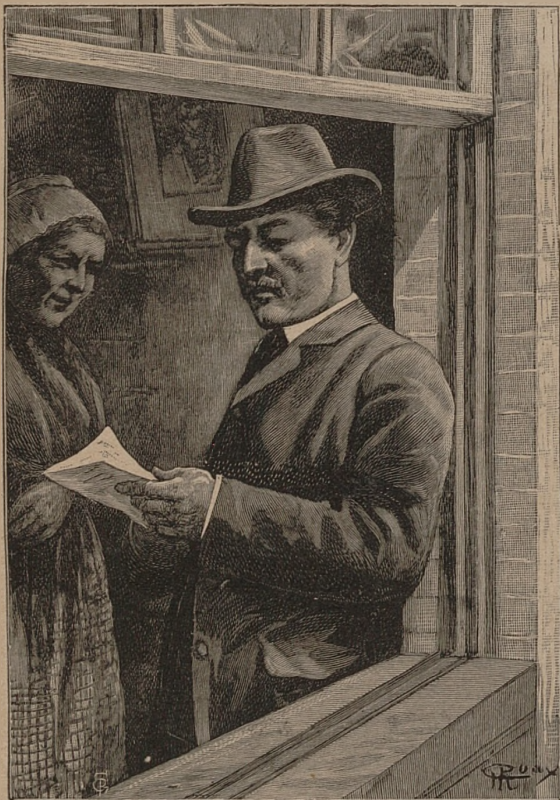
Přišel jste dne 28. dubna se starostou morgantonským a se dvěma vůdci.

Vystoupil jste až ke hradbě a obešel jste zdi, na něž jste nemohl vylézt, protože jsou příliš vysoké.

Hledal jste nějaký otvor, ale žádného jste nenašel.

Pamatujte si toto: Do Great-Eyry se nevstupuje, a kdyby tam vstoupil někdo, ven by nevyšel.

Nenamáhejte se opětovati svůj pokus, nepodařil by se Vám po druhé právě tak, jako po první a měl by pro Vás vážné následky.

Vyndal jsem dopis z obálky . . . (Štr. 64.)

Užijte této výstrahy ke svému prospěchu, sice se Vám
přihodí neštěstí.

P. S.

VII.

TO JSOU TŘI.

Příznávám se, že pročítaje ten dopis, byl jsem nanejvýš překvapen, což jsem dal na jevo bezděčně pronesenými slůvky: oho! a aj! Stará hospodyně dívala se na mne, nevědouc, co si o tom mysliti.

„Dostal jste snad nepříjemnou zprávu?“

Na tuto otázku Gradové, již jsem neměl čeho tajiti, odpověděl jsem jednoduše tím, že jsem jí přečetl dopis od prvního do posledního řádku.

Gradová poslouchala, dívajíc se na mne s patrným nepokojem.

Jest to nejspíše někdo, kdo si chce ztropiti žert,“ pravil jsem krče rameny.

„Není-li to ďábel sám, když to z území ďáblova přichází!“ podotkla Gradová, která stále jen myslila na prostřednictví mocí pekelných.

Když jsem byl sám, přečetl jsem ještě jednou neočekávaný ten dopis a po úvaze dospěl jsem ku přesvědčení, že je to dílem někoho, kdo si dovoluje hloupý žert. Nebylo možno se mýliti . . . Dobrodružství moje bylo známo . . . Poněvadž noviny přinesly podrobné zprávy o našem poslání do Severní Ka-

roliny a o pokusu, přelézti hradby Great-Eyry, věděl kde kdo, proč se to panu Smithovi a mně nezdařilo. A tu nějaký čtverák, jakých je všude dost, i v Americe, vzal pero a aby si mne dobral, napsal tento výhrůžný list.

Neboť kdyby se i předpokládalo, že zmíněný brloh horský jest útlukem tlupy zločinců, kteří se asi obávají, aby policie jejich úkrytu nenašla, nebyl by býval zajisté nikdo z nich tak nemoudrý, aby jej prozradil. Nemusilo jim spíše záležeti na tom, aby doupě jejich zůstalo neznámo? . . . Vždyť by tím způsobem popíchovali policii, aby znova pátrala v těch končinách Modrých hor. Kdyby se jednalo o to, schytati sebranku podezřelých lidí, tu by je již dostala. Melinitem nebo dynamitem by se jistě podařilo hradby proraziti. Ovšem, jak by se tam ti padouchové byli mohli dostat, kdyby tam nevedla nějaká cesta, které jsme však nenašli? . . . Nechť tomu je, jak chce, a i kdyby tato domněnka se připustila, nikdy by nebyl nikdo z nich tak nemoudrý, aby mi poslal ten list . . .

Zbývalo tudíž jedině vysvětlení: list psal buď někdo, kdo si chtěl ztropiti žert, anebo ztřeštěnec nějaký, a nebylo mi tudíž třeba, dle mého mínění, nijak se tím znepokojovati, ba ani na to mysliti.

Chvilku jsem měl za to, že bych to měl oznámiti panu Wardovi, ale rozhodl jsem se neudělati toho. Byl by zajisté dopisu tomu nepřikládal žádné důležitosti. Přes to jsem jej z opatrnosti neroztrhal, nýbrž uzavřel do svého psacího stolu pro všecken případ. Dostanu-li další podobné přípisy se stejnými písmeny začátečními, položím je k tomuto a nedám jim víry.

Uplynulo několik dní, chodil jsem do policejního úřadu jako obyčejně. Měl jsem dokončiti několik zpráv a nic nenasvědčovalo tomu, že bych měl v nejbližší době opustiti Washington. Pravda, při našem povolání neví člověk nikdy, co bude zítra. Velice snadno se může něco naskytnouti, že je člověk nucen projížděti Spojené státy od Oregonu až do Floridy a od Mainu až do Texasu!

A stále jsem myslel na to, že kdybych měl dostati nový úkol a kdyby se mi nepovedl lépe než výprava na Great-Eyry, musil bych zadati za propuštěnou a jíti do výslužby.

Co se týče toho jednoho nebo dvou chauffeurů, nebylo o nich již slyšeti. Bylo mi známo, že vláda nařídila, aby silnice, řeky, jezera, vůbec vodstvo americké bylo hlídáno. Jest však

náležitý dozor možný v zemi, která se prostírá od šedesátého až ke stopěťadvacátému stupni délky a od třicátého ku pětáctýřicátému stupni šířky? . . . Neměla ta loď, již nebylo lze najíti, v Atlantickém oceánu s jedné strany, v Tichém s druhé a v rozsáhlém zálivu Mexickém, jenž omývá břehy jižní, dosti volného pole k svým rejďům, kde nebylo lze se jí zmocniti? . . .

Ale, jak jsem pravil, nikdo nespátril již jednoho ani druhého stroje; a jak známo od jeho posledního objevení, vynálezce nevybíral si míst nejméně živých, připomeňme si silnici wisconsinskou v den závodů a vody při pobřeží bostonském, kde projíždí bez ustání na tisíce lodí.

Jestliže tedy vynálezce ten nezahynul — což ostatně nebylo nemožno — byl nyní buď daleko od Ameriky, možná v mořích Starého světa, anebo se skrýval v nějakém útulku, který byl povědom pouze jemu, a jestliže náhoda . . .

„Eh!“ opakoval jsem si někdy, „útulku tak tajného a nepřístupného, jako jest Great-Eyry by ten záhadný člověk nikde nenašel! . . . Ovšem loď by se tam nedostala a automobil také ne! Tam mohou hledati útulek jen obrovští ptáci, orlí nebo kondoři!“

Musím ještě poznamenati, že od té doby, co jsem se vrátil do Washingtonu, plameny se znovu neukázaly a obyvatelstva okolního kraje již nevydělaly. Poněvadž mi pan Eliáš Smith nepsal, soudil jsem z toho právem, že se neděje nic neobyčejného. Vše ukazovalo k tomu, že se na obě události, jež vzbudily obecnou zvědavost, ano docela i nepokoj, úplně zapomenulo.

Když jsem šel dne 19. června o deváté hodině do úřadu, upozoroval jsem, vycházeje z domu, že dva lidé, jaksi upiati mě pozorují. Poněvadž jsem jich neznal, nedbal jsem toho, a věnoval-li jsem tomu pozornost, bylo to proto, že mi o tom Gradová, když jsem se vrátil, vypravovala.

Moje stará hospodyně pozorovala totiž po několik dní, jakoby dva lidé na mne na ulici číhali; přecházeli před mým bytem a šli pak za mnou, jak se zdálo, když jsem se ubíral po Long-Streetu do policejního úřadu.

„Víte to jistě?“ ptal jsem se.

„Ano, pane Strocku. a též včera, když jste šel domů, šli vám ti dva lidé v patách a odešli teprve, když jste za sebou zavřel dvěře.“

„Nemýlíte se, Gradová?“

„Nikoli, pane Strocku.“

„A kdybyste ty dva lidi opět viděla, poznala byste je?“

„Poznala bych je.“

... otevřela prudce dvěře mého pokoje ... (Str. 70.)

„Hle, hle, milá Gradová,“ odpověděl jsem se smíchem, „pozoruji, že máte vlohy pro službu policejní ... Musím vás vzít ke stráži bezpečnosti.“

„Jen si žertujte, pane Strocku, žertujte! . . . Mám ještě dobrý zrak a nepotřebuji brýlí, abych poznala lidi. Stopují vás, to jest nepochybně, a učinil byste každým způsobem dobře, kdybyste za těmi špehouny vypravil několik tajných strážníků! . . .“

„Slibuji vám to, Gradová,“ odpověděl jsem, abych stařenu upokojil, „a pomocí jednoho ze svých detektivů brzy se dovím, jak se mám vůči těm podezřelým lidem zachovati.“

Ve skutečnosti nepokládal jsem sdělení to za vážné.

Nicméně jsem podotkl:

„Až půjdu ven, budu si všímati mimojdoucích pozorněji.“

„To také bude od vás moudré, pane Strocku.“

Gradová se ovšem snadno všeho nelekala, ale sám nevím, proč jsem její řeči nepřikládal váhy.

„Uvidím-li je zase,“ pokračovala, „řeknu vám to, pane Strocku, dříve než vyкроčíte z domu . . .“

„Dobrá!“

Přerušil jsem rozhovor, věda napřed, že kdybychom v něm pokračovali, Gradová by konečně tvrdila, že jest to Belzebub a jeden z jeho pomahačů, kteří mne sledují v patách.

Po oba dny následující bylo patrné, že na mne nikdo nečíhal, ani když jsem vycházel, ani když jsem se vracel. Soudil jsem z toho, že se Gradová zmýlila.

Tu ráno dne 19. června Gradová, vyběhši, co nejrychleji mohla, po schodech, otevřela prudce dvěře mého pokoje, vstoupila a udýchána mi oznamovala:

„Pane Strocku . . . pane Strocku!“

„Co pak se stalo, Gradová?“

„Jsou tu zase.“

„Kdo?“ ptal jsem se; myslil jsem právě na něco jiného než na to, že by mne někdo stopoval.

„Ti dva špehové! . . .“

„Aha, ti taškářští špehové . . .“

„Ovšem že . . . tam stojí na ulici . . . naproti vašim oknům, prohlízejí dům a čekají, až vyjdete!“

Přistoupil jsem k pravému oknu svého pokoje a nadzdvihnuv maličko záclonu, aby to nebylo pozorovati, spatřil jsem na chodníku dva muže.

Byli oba prostředního vzrůstu, statné postavy, širokých plecí, ve věku od pětatřiceti do čtyřiceti let; oděni byli jako se

šatí obyčejně lidé venkovští, na hlavě veliké plstěné klobouky, kalhoty z husté vlny, boty těžké a každý v ruce hůl.

Bylo nepochybně, že upíatě pozorovali dvře a okna mého příbytku. Občas pohovořili několik slov, přešli asi tucet kroků po chodníku a vraceli se na své místo.

„Jsou to tedy ti lidé, jež jste již viděla, Gradová?“ ptal jsem se.

„Ano, jsou to oni, pane Strocku.“

Že by se byla moje stará hospodyně mýlila, mysliti jsem nemohl, proto jsem si předsevzal, že věci té musím přijíti na kloub. Kdybych se byl za těmi muži pustil sám, byli by mě hned poznali, a co bych z toho byl měl, kdybych se byl na ně přímo obrátil? Ještě dnes bude před domem na stráži policejní stážník, a jestliže večer nebo zítra zase se objeví, bude je v jisté vzdálenosti zase stopovati on . . . Vyprovodí je, až kam se jim uráčí jíti, a totožnost jejich bude konečně zjištěna.

Očekávali mne teď, aby mne vyprovodili do úřadu? . . . Uvidím, a udělají-li to, naskytne se mi příležitost nabídnouti jim pohostinství, za něž mi asi nepoděkují.

Vzal jsem si klobouk a sešel jsem dolů, otevřel jsem dvře a vyšel na ulici; Gradová zatím stála u okna.

Ti dva muži tam již nebyli.

Podobu jejich vštípil jsem si tak do paměti, že se mi nevytratí.

Ačkoli jsem všude pátral, nespátril jsem je.

Od toho dne jsme jich ani já, ani Gradová před domem již neuviděli, a také jsem jich nepotkal cestou.

Stopovali-li mne skutečně, věděli asi již, čeho se o mně chtěli dovědět, protože mne uviděli svýma vlastnímá očima; a já celé té věci nepřikládal konečně většího významu, než dopisu podepsanému začátečními písmeny P. S.

Brzy totiž byla obecná zvědavost znovu napiata a to za okolností opravdu kromobyčejných.

Nutno připomenouti nejdříve, že noviny nebavily své čtenáře zjevy na Great-Eyry, které se již neopakovaly. Tolikéž nezmiňovaly se o automobilu a o lodi, jichž stopy nemohli se naši nejlepší zvědové dopátrati. Na vše to by se bylo nejspíše již zapomnělo, kdyby byla nová událost příhod těch znovu na paměť neuvedla.

V časopise *Evening Star* ze dne 22. června mohli tisícové čtenářů čísti tento článek, jež následujícího dne všechny listy Spojených státův otiskly:

„Jezero Kirdall v Kansasu, ležící osmdesát mil na západ od hlavního města Topeky, není mnoho známo. Nicméně zaslouží, aby známo bylo a také zajisté bude; bylať k němu obrácena pozornost způsobem nanejvýš podivným.

„Jezero to, prostírajíc se v hornatém kraji, není, jak se zdá, spojeno s ostatním vodstvem svého státu. Co ztrácí vypařováním, toho nabývá dešti, kterých v těch končinách Kansasu jest hojně.

„Povrch Kirdallu odhaduje se na sedmdesát pět čtverečných mil (něco přes 1949 km²) a zdá se, že hladina jeho jest poněkud výše, než průměrně půda okolní. Jest uzavřeno vrchy a lze se k němu jen nesnadno dostatí úzkými roklinami. Přes to založeno bylo několik vesnic na jeho březích. Jestli v něm veliké množství ryb, a rybářské loďky projíždějí jím ve všech směrech.

„Hloubka Kirdallu jest velmi různá. U břehů není nikde menší než padesát stop. Téměř kolmé skály tvoří břehy této rozsáhlé vodní nádržky. Povstane-li silný vítr, narážejí někdy rozpěněné vlny do břehů tak prudce, že pobřežní domky zmoknou, jako když se za bouře spustí liják.

„Hloubky, značné již při kraji, přibývá do středu čím dále tím více, a na mnohých místech bylo měřením zjištěno, že dosahuje až tři set stop.

„Voda jezera jest čistá a sladká. Není tam tudíž mořských ryb, ale štiky, okouni, pstruží, kapři, mříní, úhoři a j. v úžasném množství a velikosti neobvyklé.

„Jest tudíž pochopitelné, že loviti ryby v jezeře kirdallském jest velice vděčné a že se tam hodně loví. Rybářů, kteří se lovem živí, jest několik tisíc a loďek k tomu mají několik set. K loďstvu tomu třeba připočísti asi dvacet malých škun*) a parníky šalup, které obstarávají dopravu po jezeře a udržují spojení mezi různými vesnicemi. Za vrchy jezero obklopujícími jest síť silnic, po nichž se vylovené ryby rozvážejí v Kansasu a do států sousedních.

*) Škuna, loď dlouhá a úzká o dvou stěžních.

„Tohoto popisu jezera Kirdallského bylo potřebí, abychom porozuměli věci, o níž podáme zprávu.“

Evening Star vyprávěl v tom článku, jenž budil všeobecnou pozornost, událost následující:

„Po nějakou dobu pozorovali rybáři, že na hladině jezerní se cosi pohybuje, a nemohli si to vysvětliti. Chvillemi se hladina vzedme, jako kdyby se ode dna odrazila nějaká vlna. I když vítr nevaně, za úplného ticha a za jasné oblohy hladina se vzdouvá a silně pění. Kymácejíce a otřásajíce se nemohou se lodi udržeti v patřičném směru. Loď do lodi vráží, jsou v nebezpečí, že se převrhnou, a následek toho jest, že se značně poškozuji.

„Jisto jest, že toto vlnění povstává v hloubi jezera Kirdallského . . . a zjev ten vysvětlován různě.

„S počátku byla domněnka, nemá-li se ten pohyb vody přičítati nějakým zjevům spojeným se zemětřesením, jež mění dno jezerní účinkem sil původu sopečného. Ale od výkladu toho se musilo upustiti, když se shledalo, že voda se nevzdouvá na stejném místě, ale že se vzednutí vyskytuje po celé rozloze jezera Kirdallského, na východě i na západě, na severu i na jihu, uprostřed i při krajích, a to po sobě, a možno říci, s jakousi pravidelností, což vylučuje pomýšleti na zemětřesení anebo příčinu vulkanickou.

Brzy však povstala jiná domněnka. Nevzdouval to nějaký mořský netvor tak prudce vodu kirdallskou? . . . Jestliže však řečený netvor se tam nezrodil a do obrovských rozměrů nevyrostl, což se sotva dá předpokládati, musil by se do jezera dostat zvenčí. Ale Kirdall nemá spojení se vnějškem. A že by pod zemí byly nějaké průchody, jimiž by přitékala voda z řek kansaských, takové vysvětlení se nedá mysliti. Kdyby stát ten byl při pobřeží oceánu Atlantického nebo Tichého nebo zálivu Mexického! Ale nikoli! Leží ve středu, jsa daleko vzdálen od moří amerických.

„Zkrátka otázku nelze tak lehkou rozřešiti, a jest mnohem snáze nepravé názory vyvrátiti než zjistiti přesnou pravdu.

„Je-li tudíž dokázáno, že není možno, aby se v Kirdallu zdržoval nějaký netvor, nemohla by snad v hlubinách jezerních projížděti se nějaká podmořská loď? . . . Či není v naší době podobných lodí mnoho? . . . Nebyl-li právě v Bridgeportu, ve státě Connecticutu, před několika lety pořízen stroj P r o t e c-

tor, který plovat na vodě i pod vodou a jezdil též po zemi? Sestrojil jej vynálezce jménem Lake, a byl opatřen dvěma motory: jeden byl elektrický, měl šedesátpět koňských sil a pohyboval se dvěma dvojicemi šroubů, druhý byl petrolejový a měl dvě stě padesát koňských sil. Mimo to byl opatřen litými koly, jež měla v průměru jeden metr, jimiž mohl se pohybovati po silnicích i po dně mořském.

„To jest hezké! Připustíme-li však, že pozorované vzdouvání působil pohyb pod vodou plovoucí lodi soustavy Lakeovy — třebaž zdokonalené do nejvyšší míry — jest pořád otázka: Jak mohla vniknouti do Kirdallu, kterou podzemní cestou tam přijela? . . . Opakujeme, že do jezera se všech stran obklíčeného vrchy loď ani nějaký netvor mořský dostati se nemůže.

„Proti takové námitce nedá se, jak se zdá, nic říci, a přece se lze jedině domnívati, že podobný nějaký stroj projíždí se pod hladinou kirdallskou, ale na povrchu se nikdy neukázal. Ostatně, soudě dle toho, co se přihodilo dne 20. června, nelze již o tom pochybovati.

„Toho dne odpoledne se totiž škuna *Markel*, která plula plnou silou směrem severozápadním, srazila s nějakým tělesem, jež plovat pod vodou. Na tom místě není však žádné úskalí, olovnicí byla tam zjištěna hloubka osmdesáti až devadesáti stop.

„Škuna byla zasažena do levého boku a bylo nebezpečí, že do ní nateče voda a že se v několika minutách potopí. Podařilo se ovšem díru ucpati a dopravit loď do nejbližšího přístavu, vzdáleného tři míle.

Když byl náklad složen a *Markel* vytažen na břeh, bylo poškození dopodrobna zkoumáno se strany vnitřní i vnější, a vše svědčilo o tom, že škuna dostala pořádnou ránu do těla.

„Jakmile to bylo zjištěno, není již možno tvrditi, že se ve vodách kirdallských pod vodou plující loď nezdržuje a že tam velice rychle nejezdí.

„Ale pak se naskytuje další otázka: Připustíme-li, že stroj podobný do jezera se dostal, jaký tam má účel? Či tam bylo příznivé místo k podobným pokusům? . . . A pak, proč nevyplave nikdy na povrch a co jest příčinou, že se nechce dáti poznati?“

Na konci pak článku *Evening Staru* byl následující zvláštní přehled:

„Po tajemném automobilu tajemná loď.

„Po tajemné lodi tajemný stroj, který pluje pod vodou.

„Lze z toho usuzovati, že všechny tři pocházejí od téhož vynálezce a že všechny tři jsou toliko jediným strojem?“

VIII.

STŮJ CO STUJ.

To bylo jako objev, jenž způsobil všeobecný rozruch a všude byl jednomyslně uznáván. Lidská mysl jest náchylna věřit všemu neobyčejnému, často i nemožnému, proto nikdo o tom nepochyboval. Netoliko že to byl týž vynálezce, ale i týž stroj.

A přece, jak se ve skutečnosti mohla státi z automobilu loď a pak stroj plující pod vodou? . . . Stroj, jímž se dalo jezdit po zemi, na vodě a pod vodou! . . . Opravdu, nechybělo již, jen aby lítal ve vzduchu.

Ale i když se přestalo jen na tom, co bylo známo, co bylo zjištěno, při událostech, které nepopíratelně dosvědčovali četní svědci, bylo nutno pokládati to za něco naprosto nadobyčejného. Proto též obecnstvo, které již nedávných událostí si nevšímal, mělo novou příčinu býti zvědavou.

Noviny hned s počátku poznamenaly případně: Předpokládajíc i, že to jsou tři různé stroje, uvádějí se v pohyb motorem, jenž co do síly předčí nad všechny motory dosud známé. Motor ten to prokázal a jak prokázal! Uháněl rychlostí půldruhé míle za minutu.

Od tvůrce tohoto stroje musí se odkoupiti za každou cenu tajemství, jak se sestrojuje. Dá-li se toho motoru užití ke třem strojům anebo jen k jednomu, jenž by se polyboval v prostředích tak různých, na tom nezáleží. Hlavní věcí jest motor, který má takové vlastnosti, získati a zajistiti si jej pro podobné účely.

Vždyť by ani jiné státy neopominuly učiniti vše, aby se staly majiteli stroje, který by vojsku a loďstvu tolik prospěl. Jaké výhody by měli z něho lidé na zemi i na vodě! . . . A jak zabrániti jeho zhoubným účinkům, když jej nikdo nechytí? . . . Nutno jej dostati, kdyby to i milliony stálo, a Amerika svých millionů lépe užití nemůže.

Tak uvažovaly kruhy vládní i vrstvy nejširší. Časopisy psaly o tomto velezajímavém předmětu články do únavy. Evropa by jistě za podobných okolností nezůstala za Spojenými státy.

Ale, aby bylo lze koupiti vynález, bylo třeba najíti vynálezce, a tu se naskytala skutečná nesnáze. Nadarmo bylo prohledáno jezero Kirdallské a voda jeho až na dno prozkoumána . . . Neprojíždí loď pod vodou plující již jeho hlubinami? . . . Je-li tomu tak, jak se dostala ven? . . . Ovšem, jak tam dříve vůbec přišla? . . . To byly otázky nerozluštitelné. A pak nikde jinde se neukazovala, právě tak jako se neukázal automobil na silnicích Spojených států a jako loď v moři při pobřeží americkém.

Když jsem tehdy přicházel k panu Wardovi, hovořivali jsme mnohokrát o věci té, již on s myslí nespouštěl. Měli strážníci dále bezvýsledně pátrati jako dosud, či ne? . . .

Ráno dne 27. června byl jsem předvolán na policejní ředitelství. Jakmile jsem vešel do kanceláře, pravil mi pan Ward:

„Nebyla by to pro vás, pane Strocku, pěkná příležitost, abyste napravil . . .“

„Myslíte na odvetu za Great-Eyry?“

„Ano.“

„Jaká příležitost?“ ptal jsem se, nevěda dobře, zdali představený mluví se mnou vážně.

„Nu, nechťel byste vypátrati vynálezce toho stroje, jehož se dá užití trojím způsobem?“

„To si myslím, pane Warde!“ odpověděl jsem. „Dejte mi rozkaz, abych se do toho dal, a vynasnažím se, co mi bude

možná, aby se mi to povedlo. Pravda, netajím si toho, těžké to bude . . .“

„Zajisté, pane Strocku, možná těžší než dostatí se do Great-Eyry.“

Jest patrné, že stran tohoto posledního úkolu, který neměl výsledku, pan Ward vtipkoval. Ale nikoli zlomyslně, nýbrž spíše v úmyslu, aby mě k další činnosti pobídl. Znal mě dobře a věděl, že bych byl na světě vše vynaložil, abych mohl nezdařený pokus opakovati. Čekal jsem jen na nové pokyny.

Pan Ward řekl mi pak co nejpřátelštěji:

„Vím, Strocku, že jste učinil, co bylo ve vaší moci, a ničeho vám nevyčítám. Ale teď se o Great-Eyry nejedná. Kdyby se jednoho dne vláda ustanovila na tom, vniknouti do hradeb násilně, stačilo by jí neohlížeti se na vydání a za několik tisíc dollarů by svého účelu dosáhla.“

„To si též myslím.“

„Zatím však mám za to,“ pravil dále pan Ward, „že jest prospěšnější najíti toho neobyčejného člověka, který nám až dosud vždy upláchl. To je práce pro policii, pro řádnou policii! . . .“

„Nové zprávy o něm nedošly?“

„Ne. Ačkoli byla oprávněna domněnka, že se projíždí v hlubinách jezera Kirdallu, nebylo možno přijíti mu na stopu. Člověk aby byl skutečně na rozpacích, zdali mu není také možno, udělati se neviditelným . . . tomu Proteovi*) mecha-niky.“

„Každým způsobem,“ odpověděl jsem, „nemá-li toho daru, podobá se pravdě, že se nedá viděti, než kdy jest mu libo.“

„Máte pravdu, Strocku, a dle mého zdání jest jen jediná možnost skoncovati již jednou vše s tím podivínem a ta jest, nabídnouti mu za jeho stroj takovou cenu, aby nemohl říci, že ho neprodá.“

Pan Ward měl pravdu. Proto též vláda se odhodlala v tomto smyslu vejíti ve vyjednávání s tím „hrdinou dne“, kteréžto pojmenování zasloužil si zajisté více než kdokoli! . . . Z novin doví se zajisté ten neobyčejný člověk záhy, čeho se od něho poža-

*) Proteus, ve starořecké báji věštný bůh mořský, jenž věštby své podával jen z přinucení; často, aby unikl žadatelům, měnil podobu, jak ho napadlo.

duje .Sezná výjimečné podmínky, jež mu vláda za vyčání tajemství navrhne . . .

„A čeho by se také od svého vynálezu pro sebe nadál?“ končil pan Ward. „Nebylo by pro něho rozumnější, aby z něho co možná vyzískal? Neníť příčiny domnívati se, že ten neznámý člověk je zločincem a že mu na tom záleží, vysmáti se pronásledování.“

Však dle toho, co mi právě můj představený pověděl, na vyšších místech rozhodli se jednati jinak, aby se dosáhlo cíle. Dozor, který konali četní strážníci na cestách, u řek, u jezer a u moře při pobřeží, neměl výsledku. Vynálezce nebylo lze nikde spatřiti, nechtěl se asi již dáti viděti, leda že, což bylo možno, při některé nebezpečné jízdě i se strojem zahynul. Od té doby, co se škuně M a r k e l o v i na Kirdallu stala nehoda, nová zpráva policejního ředitelství nedošla, a celá věc ani o krok nepostoupila. To mi pan Ward vysvětloval, nesnaže se nikterak tajiti své zklamání.

Ano, bolestné zklamání a nesnáze zajistiti veřejnou bezpečnost vzrůstaly čím dál tím více. Pronásledujte zločince, když nebude možno je chytiti na zemi, ani na vodě, ani pod vodou! A až řiditelné balony budou úplně dokonalé, pronásledujte pak lupiče ve vzduchu! . . . Ptal jsem se posléze sám sebe, zdali jednoho dne já a moji kolegové nebudeme bezmocni, odsouzení k nečinnosti, zdali všichni policisté nebudou zbyteční a dáni do výslužby.

Tu jsem si vzpomněl na dopis, jež jsem dostal před desíti dny, onen dopis, který byl datován na Great-Eyry a který mi hrozil ztrátou svobody, ano i smrtí, kdybych se opět odvážil pokusu. Také jsem se rozpomněl, že jsem byl nedávno nápadně stopován. Od té doby nepřišel další list podobný a také s těmi podezřelými lidmi jsem se nesetkal. Bdělá Gradová dávala stále pozor, ale též jich v Long-Streetu již nespatriila.

Nebylo by radno svěřiti se panu Wardovi? Ale když jsem více uvažoval, seznal jsem, že věc ta nemá již významu. Jiná ji zatlačila do pozadí, že nezbyla než vzpomínka. Bylo nanejvýš pravdě podobno, že tamější obyvatelé sami již na to nemyslili, poněvadž zjevy, které je tolik polekaly, se již neukázaly; zabývali se asi klidně zase svými obvyklými pracemi.

Rozhodl jsem se tudíž představenému svému o dopise se nezmiňovati, leda že by toho okolnosti později vyžadovaly.

Ostatně by v tom byl spatřoval zajisté jen čtveráctví nějakého posměváčka.

Pan Ward zahájil zase hovor přerušovaný na několik minut a pravil mi:

„Pokusíme se dosati se ve spojení s tím vynálezcem a budeme s ním vyjednávati. Pravda, zmizel nám, ale není příčiny domnívati se, že se zase jednoho dne neobjeví a že nebude opět přítomnost jeho hlášena na nějakém místě v krajích amerických. Vás, Strocku, jsme si k tomu vybrali, a buďte připraven, jak přijde první zpráva, že se vydáte bez meškání na cestu. Nevycházejte jinam, než do úřadu, kde se vám dostane posledních pokynů, bude-li třeba.“

„Budu jednati dle vašich rozkazů, pane Warde,“ odpověděl jsem, „a budu uchystán odjeti z Washingtonu kamkoli, jakmile dojde prvá zpráva. Ale dovolím si dáti vám jednu otázku: mámi jednati sám, nedoporoučelo by se někoho mi přidati? . . .“

„Myslím právě na to,“ pravil mi pan Ward, přerušuje mne. „Vyberte si dva muže, k nimž máte důvěru.“

„To bude lehké, pane Warde. A setkám-li se dříve nebo později s tím záhadným člověkem, co mám dělati?“

„Nejprve ho neztrácejte s očí, a bude-li nutno, zmocněte se ho, budete mítí zatykač . . .“

„To je opatření užitečné, pane Warde. Ale skočí-li do svého automobilu a bude-li uháněti rychlostí, jež vám je povědoma . . . zkuste to pak chytiti chlapíka, jenž urazí dvě stě čtyřicet kilometrů za hodinu!“

„Ty ovšem nesmí dříve uraziti, Strocku, a jakmile jej zatknete, dejte nám telegrafickou zprávu . . . ostatní již spravíme.“

„Spoléhejte ve mne, pane Warde. Každé chvíle, ať jest to ve dne nebo v noci, budu uchystán vydati se se svými muži na cestu. Děkuji vám, že jste mne pověřil tím úkolem, jenž mi bude k velké cti, podaří-li se.“

„A velice prospěje,“ dodal můj představený, propouštěje mě.

Vrátiv se domů, zaměstnával jsem se přípravami k cestě, jež mohla trvati delší čas. Gradová se snad domýšlela, že se jedná o druhou výpravu na Great-Eyry, a jest již známo, co si o tom předepklí myslila. Neučinila však ani jedné poznámky v té příčině, a já se jí raději nesvěřil, ačkoli jsem její mlčelivostí byl bezpečen.

Co se týče těch dvou mužů, kteří měli mě doprovázeti, byla volba hotova předem. Oba dva náleželi k oddělení informačnímu, jednomu bylo třicet, druhému dvaatřicet let, a oba za mého vedení při mnohé příležitosti osvědčili statečnost, bystrozrak a smělost. Jeden, John Hart, pocházel z Illinois, druhý, Nab Walker, byl z Massachusettsu. Nemohl jsem mítí ruku šťastnější.

Uplynulo několik dní. Ani o automobilu, ani o lodi, ani o stroji plovoucím pod vodou nebylo ničeho slyšeti. Došlo-li na policejní ředitelství nějaké ojedinělé oznámení, shledalo se, že není správné, a nestálo za to všímati si ho. Pokud se pak týče povídání novin, nemělo ceny, a jest dostatečně známo, že i zprávy listů, které mají nejlepší informace, potřebují vždy potvrzení.

Nicméně dvakráte nebylo pochybno, že „hrdina dne“ opět se ukázal, po prvé na silnici v Arkansasu v okolí Little Rocku, a po druhé ve vodě při jižním pobřeží jezera Hořeního.

Věcí však naprosto nevysvětlitelnou bylo, že po prvé objevil se odpoledne dne 26. června a po druhé téhož dne večer. Jelikož vzdálenost obou těch míst činí neméně než osm set mil (1280 km.), tu byť i byl mohl automobil při své nadpřirozené rychlosti za krátkou dobu dráhu tu projeti, byl by jej někdo musil viděti, když ujížděl Arkansasem, Missouri, Jovou a Wisconsinem. A přece odnikud neohlašovali, že by jej bylo bývalo viděti, ačkoli chauffeur mohl vykonati cestu tu jen po zemi.

Každý uzná, že se to nedalo pochopiti, a vskutku toho nikdo nechápal.

Ostatně ho po tomto dvojím objevení na silnici u Little Rocku a u břehu jezera Hořeního nikdo již nespatriil. Proto též neměl jsem se svými muži důvodu vydati se na cestu.

Víme, že vláda byla by ráda s tím tajemným člověkem vešla do styku. Ale bylo nutno vzdáti se vši naděje, že se podaří zmocniti se ho, a nastala potřeba hledati jiné prostředky, jak by se dosáhlo cíle. Byloť velice důležité — a to působilo zvláště obecnstvu starosti — aby se staly Spojené státy jediným majetníkem stroje, jenž jim především v případě války zabezpečoval nepopíratelnou převahu nad ostatními zeměmi. Bylo lze se domnívati ostatně, že vynálezce jest původu amerického, poněvadž se ukazoval jen na území americkém, a že by tedy zajisté raději vyjednával s Amerikou.

Dne 3. července přinesly noviny Spojených států ohlášení následujícího jasného a určitého obsahu:

„V měsíci dubnu letošního roku jezdil silnicemi v Pennsylvanii, Kentucky, Ohiu, Tennessee, Missouri a Illinois automobil a též projel dne 27. května při závodech pořádaných americkým klubem silnicemi wisconsinskými a pak zmizel.

„V prvním týdnu měsíce června projížděla loď, která se ohromně rychle obracela, ve vodách při pobřeží novoanglickém od mysu Severního k mysu Sable, zvláště nedaleko Bostonu, a pak zmizela.

„V druhé polovici téhož měsíce jezdila pod vodou plující loď ve hlubinách jezera Kirdallu v Kansasu a pak zmizela.

„Lze souditi, že tyto stroje pocházejí od téhož vynálezce a že jsou asi strojem jedním, jenž jest způsobilý jezdit po zemi právě tak jako plovat na vodě a pod vodou.

„Činíme k řečenému vynálezci dotaz, zdali by zmíněný stroj neprodal.

„Vyzývajíce jej, aby prohlásil, kdo jest, prosíme ho, aby naznačil cenu, o kterou by byl ochoten s americkou spolkovou vládou vyjednávat, a aby zaslal odpověď ve lhůtě co možná nejkratší policejnímu ředitelství ve Washingtonu v Columbii, ve Spojených obcích amerických.“

Tak znělo vyzvání vytištěné velkým tiskem v novinách. Zajisté ten, jehož se týkalo, záhy je uvidí, nechť je kdekoli. Přechťe je a jistě tím neb oním způsobem odpoví. A proč by se zdráhal přijmouti podobnou nabídku? . . .

Čekalo se tedy jen na jeho odpověď.

Snadno si představíme, jaké napětí bylo v obecnostech. Od rána do večera tlačil se před policejním úřadem zvědavý a hluchící dav lidí, čekaje, že přijde nějaký dopis nebo telegram. Zpravodajové s místa se nevzdalovali. Jaká by to byla čest, jaká treť pro noviny, které by nejprve uveřejnily tak vzácnou zprávu! . . . Bylo by konečně známo jméno a povolání tajemného muže a svoluje-li vejíti ve styk se spolkovou vládou. Rozumí se samo sebou, že Amerika nezachová se při tom skoupě. Millionů se jí nenedostává, a kdyby bylo potřebí, sáhli by její miliardáři jistě do svých nevyčerpaných pokladů.

Minul den. Mnohým nervosním a nedočkavým lidem se zdálo, že má více než čtyřicet hodin a hodiny že trvají déle než šedesát minut.

Žádná odpověď nepřišla, ani dopis ani telegrafická zpráva. Nastala noc a nic nového. A tak tomu bylo ještě po tři dny.

Tu se stalo, co bylo lze předvídati. Evropa se dověděla kabelem, co si Amerika předsevzala. Různé státy Starého světa by rády těžily právě tak jako ona z toho vynálezu. Proč by jí neupíraly vlastnictví stroje, z něhož kynuly tak značné výhody? Proč by nemohly závoditi svými milliony?

A vskutku již se chystaly velmocí: Francie, Anglie, Rusko, Itálie, Rakousko a Německo pustiti se do toho těž. Jeť státy druhého řádu nepokoušely se o účastenství v závodění, jež by bylo jejich finance poškodilo. Evropský tisk uveřejnil podobná prohlášení jako Spojené státy. A opravdu záleželo jen na tom nadobytčejném chauffeurovi, aby se stal soupeřem Gouldův, Morganův, Astorův, Vanderbiltův a francouzských, anglických a rakouských Rotschildův.

A poněvadž nedával o sobě zprávy, že by byl na živu, byly mu činěny určité nabídky, které ho měly přinutiti, aby se přestál tajiti. Celý svět stal se veřejným tržištěm, obecnou bursou, kde se přihlázovalo do výše neuvěřitelné. Dvakrát denně podávaly noviny stav „kursu“, jenž vzrůstal stále o další milliony.

Po jednom památném zasedání kongresu nabídly Spojené státy nejvyšší obnos dvaceti millionů dollarů, to jest sto millionů franků.

A nicméně nevyskytl se americký občan ze žádné vrstvy společenské, jemuž by se zdál ten obnos přehnaný, takový význam přikládal se vlastnictví tohoto podivného dopravnacího prostředku! Já sám přede všemi stále jsem opakoval Gradové, „že to stojí za víc!“

Ostatní národové nebyli bezpochyby toho mínění, neboť jejich nabídky zůstaly za oním obnosem. A tu bylo slyšeti poznámky soupeřů poražených . . . Vynálezce se neprohlásí . . . Není vůbec žádného . . . Jest to podvodník ve velkém . . . A jest konečně známo, zdali nezahynul se svým strojem, že nespadl do nějaké propasti anebo neutonul v hlubinách mořských? . . . Tím se odškodňovaly noviny Starého světa, že nebylo lze nabídnouti tak vysoké částky.

Bohužel, čas utíkal. O tajemném muži nebylo zprávy a také ne od něho odpovědi. Odnikud ho již nehlásili. Od té doby, co prováděl rejdy při březích Hořeného jezera, nikdo ho nespátlil.

Co se mne týče, nevěda, co si o tom mysliti, přestával jsem míti naději, že se ta podivná věc konečně rozřeší.

Tu našli ráno dne 15. července ve schránce na dopisy u policejního ředitelství dopis bez známky a poštovního razítka.

Hned, jakmile jej úřady vzaly na vědomí, oznámily jej novinám washingtonským, které jej uveřejnily ve zvláštním čísle, otisknuvše jeho snímek.

Dopis zněl doslovně, jak následuje.

IX.

DRUHÝ DOPIS.

Na palubě Epouvanty,
dne 15. července.

Starému a Novému světu!

Na nabídky, které mi učinily různé státy evropské, jakož i ty, které pocházejí od Spojených států amerických, mohu odpovědět toliko následovně:

Naprosto a rozhodně odmítám nabízenou mi cenu za stroj, jehož neprodám.

Vynález ten nebude majetkem ani Francie ani Německa, ani Rakouska ani Ruska, ani Anglie ani Ameriky.

Stroj zůstane mým vlastnictvím a budu ho užívat, jak mi bude líbe.

Jím ovládám celý svět a není lidské moci, která by mu dovedla vzdorovati, nechť se děje, co děje.

Nikdo se nepokoušej zmocnit se ho. Jest a zůstane nedostižitelným. Šel-li by na mne někdo se zlou, splatil bych mu stonásobně.

Polhrdám cenou mi nabízenou, peněz nepotřebuji. Ostatně,

kdyby se mi zachtělo jednoho dne millionů nebo miliard, stačilo by mi pouze natáhnouti ruku a bráti.

Nechť si Starý i Nový svět zapamatuje, že proti mně nic nezmůže, ale že já vše zmohu proti nim.

S tím se znamenám

Pán světa."

X.

ZA PSANCE PROHLÁŠEN.

Tak zněl dopis zaslaný vládě Spojených států, dodaný nikoli poštou, nýbrž přímo na policejním ředitelství. Člověka, jenž jej tam donesl v noci ze dne 13. na 14. července, nikdo nespasil.

A přece přecházelo od západu do východu slunce před policejním úřadem veliké množství nedočkavců. Ovšem, jak mohl kdo viděti doručitele toho listu — a možná zároveň jeho pisatele — který se plížil podle chodníku a hodil jej do schránky? . . . Byla tma, té noci byl právě nový měsíc. Nebylo viděti se strany ulice na druhou.

Pravil jsem, že snímek toho dopisu byl otištěn v novinách, jimž jej úřady oznámily co nejdříve. Nesmíme si představovati, že dojem, jež způsobil, by býval vyzněl ihned následovně:

„Někdo dělá špatné vtipy.“

Nikoli. dojem ten byl týž, který jsem měl já, když mne před pěti nedělemi došel dopis z Great-Eyry. Měl jsem jej stále takový? Nepozměnil se trochu uvažováním? . . . Nepocífoval jsem ho teď tak silně a v pravdě nevěděl jsem ani, co si mysliti.

Dojmu takového neměli ani ve Washingtoně ani kde jinde ve Spojených státech. Bylo to vůbec přirozeno. Proto též, kdyby byl i někdo tvrdil, že dopisu nelze vykládati vážně, byla by velická většina ihned odpovíděla:

„Nikoli, od člověka, který by chtěl mít lidi za blázný, nepochází! Pisatel jeho jest jistě vynálezcem nepostižitelného stroje!“

O té věci nebylo tudíž, jak se zdálo, pochybnosti vzhledem k napiatému stavu duševnímu, jenž byl dosti pochopitelný. Všecky ty podivné události, k nimž nebylo klíče, se zřejmě vysvětlily.

Vysvětlení to bylo následující:

Vynálezce zmizel na nějakou dobu a zjevuje se znovu... Nezhynul tedy nějakou nehodou, ale uchýlil se na místo, kde ho policie nemohla naléztí... Tam napsal dopis jako odpověď na nabídky vlády. Ale místo aby jej odevzdal někde na poštu, odkudž by byl zaslán dle adresy, dostavil se do hlavního města Spojených států a odevzdal jej sám na policejním ředitelství, jakž to z úřední poznámky bylo patrné.

Spoléhal tudíž ten člověk, že tento nový důkaz o jeho bytí způsobí v obou světech jakýsi rozruch, a nezklamal se. Toho dne milliony čtenářů, kteří pozorně četli své noviny, nechtěli, jak se říká, „věřiti vlastním očím“, když to četli.

Dopis, jež jsem stále prohlížel, psán byl rukou těžkopádnou. (Grafolog^{*)}) by byl rozeznal v těch rádcích známky povahy prudké, charakteru ne příliš laskavého.

Tu jsem bezděčně vykřikl — Grádová toho šťastnou náhodou nezaslechla. Jak se to stalo, že jsem nepoznal dříve podobnosti písma tohoto dopisu s písmem dopisu, jenž mne došel z Morgantonu?...

Nebyla-liž kromě toho — což byla shoda ještě znamenitější — začáteční veliká písmena, která byla podpisem prvního dopisu, zároveň začátečními písmeny těch dvou slov: Pán Světa?... A kde byl ten dopis psán?... Na palubě *E p o u v a n t y*... Tak se jmenoval ten stroj, jehož bylo trojím způsobem možno užití a jež řídil ten záhadný kapitán!...

Tedy řádky ty byly psány toutéž rukou, jako řádky prvního

^{*)} Grafologie, umění poznati povahu lidskou z tahů písma.

dopisu, které mi vyhrožovaly, kdybych se pokusil opětovati výstup na Great-Eyry! . . .

Vstal jsem, vyndal jsem z psacího stolu dopis ze dne 13. června a srovnal jsem jej se snímkem v novinách. Nebylo lze býti na rozpacích! Byl to týž rukopis!

Dal jsem se do uvažování, snažil jsem se vystihnouti význam shody, která byla známa pouze mně, té totožnosti písma v obou dopisech, jež nemohl nikdo jiný psáti nežli velitel té Épouvanty*), jejíž strašné jméno tak vhodně bylo voleno.

Pak jsem se ptal, zdali bych se na základě této shody nemohl dáti do pátrání za okolností méně neurčitých. Bylo by lze uvéstí naše policisty na stopu určitější, jež by je dovedla k cíli? . . . V jakém poměru však byly k sobě Épouvanta a Great-Eyry? Jak souvisely zjevy v Modrých horách s objevováním tohoto báječného stroje, které vzbuzovalo úžas nemenší?

Učinil jsem, co mi kázala povinnost, a odebral jsem se s dopisem v kapse na policejní ředitelství.

Ptal jsem se, zdali jest pan Ward v kanceláři. Když jsem se dověděl, že ano, hnal jsem se k jeho dveřím, zaklepal jsem možná o něco silněji než se patřilo a uslyšev: „Vejděte!“, pospíchal jsem udýchán k psacímu stolu.

Pan Ward měl před sebou ležeti právě dopis v novinách uveřejněný, ale nikoli snímek, nýbrž originál sám, jenž byl vhozen do schránky policejního ředitelství.

„Máte nové zprávy, Strocku?“

„Posuďte sám, pane Warde!“

Vyndal jsem z kapsy dopis podepsaný začátečními písmeny.

Pan Ward jej vzal do ruky, podíval se na přední stranu a než se dal do čtení, pravil:

„Jaký jest to dopis?“

„Jest to od jakéhosi P. S., jak uvidíte.“

„A kde byl dán na poštu?“

„V Morgantonu v Severní Karolině.“

„Kdy jste jej dostal?“

„Dne 13. června . . . jest tomu asi měsíc.“

*) Épouvante, franc. = (náhlá) hrůza, zděšení.

„Co jste si o tom nejprvé myslel?“

„Že jej psal někdo, kdo si chtěl ztropiti žert.“

„A dnes . . . Strocker?“

„Dnes si o tom myslím totéž, co si vy, pane Warde, zřejmě mysliti budete, až vám bude obsah znám.“

Můj představený vzal opět dopis a přečetl jej do poslední řádky.

„Místo podpisu jsou dvě začáteční písmena.“ podotkl.

„Ano, pane Warde, a ta začáteční písmena jsou slov „Pán světa“ na snímku.“

„Tu jest jeho originál.“ odpověděl pan Ward vstávaje.

„Jest patrné,“ poznamenal jsem, „že oba dopisy psány jsou touž rukou.“

„Ano, touž rukou, Strocker.“

„Vidíte, pane Warde, čím se mi vyhrožuje pro případ, že bych se chtěl po druhé pokusiti dostati se do Great-Eyry.“

„Ano . . . hrozí vám smrtí! . . . Ale, Strocker, dopis jste dostal před čtyřmi nedělemi . . . Proč pak jste mi ho neukázal dříve?“

„Poněvadž jsem mu nepřičetl významu . . . Dnes, když přišel dopis z Epouvantay, беру věc vážně.“

„V tom se s vámi shoduji, Strocker. Věc se mi zdá býti vážnou; naskytá se otázka, zdali bychom tomu záhadnému člověku neměli jíti po stopě.“

„To mě také napadlo, pane Warde.“

„Co však může míti Epouvanta s Great-Eyry společného?“

„To ovšem nevím, nemám nejmenší potuchy.“

„Každým způsobem jest jen jedno vysvětlení možné,“ pokračoval pan Ward, „vysvětlení to jest však málo přípustné, neřku-li nemožné.“

„A které to jest?“

„To, že Great-Eyry jest právě místem, jež si vynálezce vybral a kde ukládá své potřeby.“

„I to snad ne! . . .“ zvolal jsem. „A jak by se tam dostal a jak ven? Soudě dle toho, co jsem tam spatřil, pane Warde, nemohu vysvětlení to připustiti.“

„Leda že, Strocker . . .“

„Leda že? . . .“ opakoval jsem.

„Že by stroj toho ‚Pána Světa‘ měl také křídla, pak by mu bylo možno hnízdit v Great-Eyry.“

Člověka, jenž jej tam donesl, nikdo nespasil . . . (Str. 89.)

Při pomyslení, že by Epouvantě bylo lze závoditi se supy a orly, nemohl jsem utajiti jakési nedůvěry, a též pan Ward při té domněnce nesetrval.

Zatím si vzal zase oba dopisy, znovu je srovnával, zkoumal písmo malou lupou a prohlásil pak, že jest naprosto stejné. Nebylo psáno toliko touž rukou, ale i týmž perem . . . A pak ta shoda mezi P. S. jednoho a „Pánem Světa“ druhého dopisu!

Pan Ward chvíli přemýšlel a pak mi řekl:

„Váš dopis, Strocku, si podržím, a mám určitě za to, že hraje důležitou úlohu v této podivné věci, nebo spíše v těchto dvou věcech! . . . Co je k sobě víže, říci mi nelze, ale dle mého soudu pojitko tu jest . . . Měl jste co dělati s prvou, nebylo by tudíž divné, kdybyste byl pověřen též druhou . . .“

„Toho si přeji, pane Warde, a nechť vás to nepřekvapuje od zvědavce . . .“

„Jakým jste vy, Strocku! . . . To se rozumí, nemohu než vám opakovati: Buďte uchystán na cestu, jakmile přijde prvá zpráva.“

Odešel jsem z policejního ředitelství s přesvědčením, že za nedlouho budu zavolán k práci. Vypravím se se svými dvěma muži dříve než za hodinu, na to může pan Ward spoléhati.

Vzrušení obecné zatím od té doby, co kapitán Epou-van t y zamítl nabídky vlády americké, se stupňovalo. Pociťovalo se to v Bílém domě*) i v ministerstvu, hlas lidu žádal, aby se něco podnikalo. Ano, ale jak do toho? . . . Kterak naléztí Pána Světa a kdyby se někde opět ukázal, jak se ho zmocniti? . . . Stále nebylo možná jasně si vše vysvětliti, co prováděl. Že jeho stroj vyvíjel rychlost zázračnou, o tom nebylo pochyby. Ale jak se mohl dostat do jezera Kirdallského, které nemá s ostatním světem spojení, jak se z něho zase dostal pak ven? . . . Pak jej hlásili v poslední době na hladině jezera Hořeniho, a opakují, že ho nikdo jeti nespatrił a přece jsou obě ta jezera osm set mil od sebe vzdálena! . . . Jest to vskutku věc, jež nemá sobě rovné a plná záhad! . . . Ale to byl jen další důvod, aby se konalo pátrání a aby se všemu přišlo na kloub. Poněvadž milliony dollarů ničeho se nedosáhlo, bylo nutno užiti násilí. Vynálezce a jeho vynálezu nebylo lze koupiti, a víme již, jakými zpupnými a výhrůžnými slovy odmítl . . . Dobrá! Bude tudíž pokládán za zločince, proti němuž možno užiti všech prostředků, které ho donutí, aby byl neškodným. Vyžadovala

*) Bílý dům (White House), úřední obydlí presidenta Spojených států ve Washingtonu.

toho bezpečnost netoliko v Americe, ale v celém světě . . . Domýšleti se, že by byl zahynul při nějaké pohromě, nebylo lze od té doby, co přišel pověstný jeho dopis ze dne 15. července . . . Žil, žil jako dříve, a život jeho chrožoval někoho každé chvíle! . . .

Takto vše rozváživši vydala vláda následující vyhlášku:

„Poněvadž velitel Epouvantý zdráhá se vyjednávatí stran přenechání svého tajemství i za milliony, které se mu nabízejí, a poněvadž strojem svým způsobuje nebezpečí, proti němuž není možno se opatřití, vyhláší se zmíněný velitel za psance. Všecky kroky předem se schvalují, které budou mít za následek, že bude učiněn i se strojem svým neškodným.“

Byl to vyhlášen boj, boj na nůž proti tomu Pánu Světa, který se domníval, že dovede vzdorovati celému národu, lidu americkému.

Počínaje tím dnem byly vyhlášeny značné odměny tomu, kdo by našel útulek toho nebezpečného člověka, komu by se podařilo zmocnití se jeho osoby, kdo by zemi od něho osvobodil.

Tak se měly věci v posledních dvou týdnech měsíce července. Kdo o tom bedlivěji uvažoval, musil přijíti k přesvědčení, že jen náhoda tu může pomoci. Či nebylo nejprve třeba, aby ten psanec znovu někde se ukázal, aby ho někdo zpozoroval a ohlásil a aby okolnosti byly příznivy jeho zatčení? . . . Stroj, který byl na zemi automobilem, na mčří lodí a dovedl plouti i pod vodou, nebylo lze zastaviti. Nikoli! Někdo by jej byl musil chytiti neočekávaně, než by se mu podařilo uniknouti, když ujíždí tak rychle, že se mu žádný dopravní prostředek nevyrovná.

Očekáváje od pana Warda rozkaz, byl jsem se svými muži stále připraven k odchodu. Rozkaz však nepřicházel a to z toho jednoduchého důvodu, že ten, jehož se týkal, stále se nikde neukazoval.

Blížil se konec měsíce července. Noviny psaly o věci stále. Někdy se vyskytly nové zprávy, jež veřejnou zvědavost ještě více napínaly. Jiné stopy byly ohlašovány, ale celkem nic vážného. Telegramy litaly po celém spolkovém území, odporovaly si a vyvracely se. Lze to ostatně pochopiti; ohromné odměny lákaly a sváděly k omylům, které povstávaly z dobrého úmyslu. Jednou došla zpráva o vozu, jenž přejel tak rychle jako smršť, po druhé o lodi, již bylo viděti na hladině některého

z hojných jezer amerických, jindy zase o stroji plujícím pod vodou při břehu mořském. Ale ukázalo se, že to bylo pouhým výplodem obraznosti lidí, jejichž mysl rozčilená a ustrašena viděla zjevy ty zvětšujícím sklem vypsanych odměn! . . . Konečně dne 29. července vyzval mě můj představený, abych se neprodleně dostavil k němu do kanceláře.

Ve dvaceti minutách byl jsem u něho.

„Strocku, za hodinu musíte býti na cestě,“ pravil mi.

„Kam?“

„Do Toledo.“

„Někdo jej viděl?“

„Ano, tam se dovíte zpráv dalších.“

„Za hodinu jsem se svými muži na cestě.“

„Dobrá, Strocku, a dávám vám určitý rozkaz.“

„Který, pane Warde?“

„Aby se vám to podařilo . . . abyste měl tentokráte štěstí!“

„Nikoli, pane Strocku.“

„A kdybyste ty dva lidi opět viděla, poznala byste je?“

„Poznala bych je.“

... otevřela prudce dvěře mého pokoje ... (Str. 70.)

„Hle, hle, milá Gradová,“ odpověděl jsem se smíchem, „pozoruji, že máte vlohy pro službu policejní ... Musím vás vzít ke stráži bezpečnosti.“

XI.

NA VÝPRAVĚ.

Kapitán tedy, jež nebylo možno naléztí, objevil se opět v území Spojených států. Na silnicích a na mořích evropských se neukázal. Jízdy přes Atlantický oceán, kterou by byl vykonal za necelé čtyři dny, nepodnikl . . . Byla tudíž Amerika samotna jevištěm jeho pokusů a byla oprávněna domněnka, že jest Američanem? . . .

Čtenáři nebudiž divno, že na to kladu důraz, že loď plouvoucí pod vodou mohla projeti širé moře, jež dělí Nový svět od Starého. Nehledě k rychlosti, kterou by byla cestu vykonalá v poměrně krátké době, srovnáme-li to s nejrychlejšími anglickými, francouzskými a německými parníky, nemusila se vůbec obávati, že utrpí nepohodou, která občas v těch končinách řádí. Ji bylo jedno, vzdouvá-li se moře nebo ne. Postačilo jí zmizeti s hladiny a měla v hloubce dvacíti stop úplný klid.

Ale o jízdu tu po Atlantickém oceánu se nepokusila, a podaří-li se ji dostati, bude to pravděpodobně v Ohíu, neboť město Toledo jest v tomto státě.

Ostatně tajemství v té příčině zachovávali přísně jak na policejním ředitelství, tak policista, od něhož zpráva došla a s nímž jsem měl vejíti do styku. Žádné noviny neměly o tom

zmínky, a byly by to jistě rády draze zaplatily. Bylo nanejvýš důležité, aby se o tom nikdo nedověděl, než se výprava skončí. Ani já, ani druhové moji nedopustíme se neprozřetelnosti. Policista, na něž mě pan Ward odkázal, jmenoval se Arthur Wells a očekával mne v Toledě.

Jak jsem již řekl, byly přípravy k cestě hotovy již nějakou dobu. Jak zavazadla měli jsme pro případ, že by nepřítomnost naše trvala déle, tři neveliké tlumoky. John Hart a Nab Walker opatřili se kapesními revolvery. Já jsem učinil podobně. Kdož ví, nebudeme-li jich potřebovati k útoku anebo dokonce k obraně? . . .

Město Toledo jest vystavěno na samém jihozápadním konci jezera Erijského, jehož vody omývají severní pobřeží ohrijské. Rychlík, v němž jsme měli zamluvena tři místa, projel v noci východní Virginii a Ohiem. Ničím jsme se neomeškali a o osmé hodině ranní stanul parostroj v nádraží toledském.

Arthur Wells očekával nás na perroně. Dostal zprávu, že tam přijede vrchní inspektor Strock a pospíchal tudíž, jak mi vypravoval, aby se se mnou seznámil, a já podobně.

Sotva jsem vystoupil z vozu, poznal jsem, že jest to on, prohlížel si cestující.

Šel jsem k němu.

„Nejste pan Wells?“ pravil jsem mu.

„Nejste pan Strock?“ odpověděl.

„Ano.“

„Váš služebník,“ řekl pan Wells.

„Zůstaneme několik hodin v Toledě?“ ptal jsem se.

„Odpusťte . . . nikoli, pane Strocku. Před nádražím čeká na nás break*) s dvěma statnými koni, musíme odjetí ihned, abychom se dostali do večera na místo.“

„Jedeme s vámi,“ odpověděl jsem a pokynul svým mužům, aby šli za námi. „Jedeme daleko?“

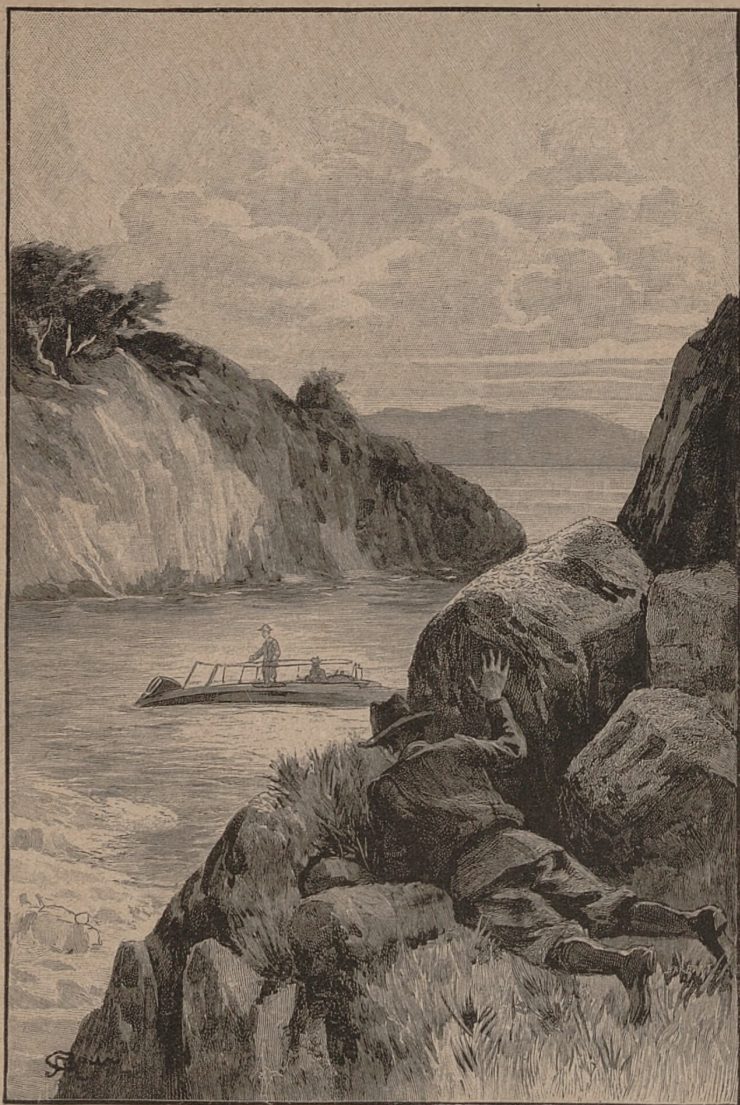
„Asi dvacet mil.“

„Jak se nazývá to místo?“

„Zátoka Black-Rock.“

Ačkoli jsme měli na spěch, abychom se co nejdříve dostali do této zátoky, bylo přece záhodno zvoliti si hotel, ve kterém

*) Break, slovo angl. (vyslov brék) = čtyřkolový vůz s vyvýšeným sedadlem pro kočího vpředu, za nímž pak jsou ostatní sedadla po délce vozu.

Chráněn jsa houštím spáčil svýma vlastnímá očima . . . (Str. 104.)

bychom uložili své tlumoky. Volba ta za pomoci Arthura Wellse ve městě, v němž jest sto třicet tisíc obyvatel, nebyla těžká.

Kočár zavezl nás do hotelu White, kde jsme nakvap posnídali a o desáté hodině byli jsme již na cestě.

V breaku byla čtyři místa, kromě místa pro kočího. Zásoby, uzavřené v truhlících pod sedadly, měly nám vystačiti v případě potřeby na několik dní. Zátoka Black-Rock, která jest úplně opuštěna, a kamž nepřicházejí ani okolní sedláci ani rybáři, nebyla by nám poskytla ničeho. Nebylo tam ani hospody, v níž bychom pojedli, ani pokoje, kde bychom přespali. Bylo právě největší horko, byloť to v měsíci červenci, kdy slunce pálí nejprudčeji. Stran teploty nebylo se tedy ničeho třeba obávati, kdybychom musili jednu nebo dvě noci strávit pod širým nebem.

Zdaří-li se náš plán, stane se tak pravděpodobně v několika hodinách. Buď kapitána Epouvanty překvapíme, než bude moci upláchnouti, nebo se dá na útěk, a pak bude nutno vzdáti se vši naděje, že bychom ho dostali.

Arthur Wells, jemuž bylo asi čtyřicet let, patřil k nejlepším mužům spolkové policie. Byl statečný, smělý, podnikavý a chladnokrevný, což osvědčil při mnohé příležitosti, spojené často i s nebezpečím života. Představení jeho měli k němu důvěru a vážili si ho. Právě teď byl docela za jinou záležitostí v Toledě a jen náhoda přivedla jej na stopu Epouvanty.

Koně, pobízení jsouce bičem, ujížděli rychle podél břehu jezera Erijského a mířili k jeho jihozápadnímu konci. Veliká ta hladina vodní prostírá se mezi územím kanadským na straně severní a mezi státy Ohio, Pennsylvanií a New-Yorkem. Udám zeměpisnou polohu toho jezera, jeho hloubku a rozsáhlost, a vyjmenuji i řeky, jež se do něho vlévají, a stoky, jimiž odtéká voda přebytná; neníť to pro další vypravování zbytečno.

Hladina jezera Erijského má neméně než dvacet čtyři tisíce sedm set šedesát osm čtverečných kilometrů. Co se týče výšky, leží skoro šest set stop nad hladinou mořskou. Na straně severozápadní má spojení s jezerem Huronským, s jezerem Saint-Clairským a s řekou Detroit, jež mu dodávají své vody, mimo to vlévají se do něho přítoky méně významné, jako Rocky, Guyahoga a Black. Na severní straně odtéká do jezera Ontario světoznámou svými vodopády Niagarou.

Největší hloubka, která byla v jezeře Erijském olovnicí stanovena, činí sto třicet pět stop. Z toho jest patrné, jak ohromné množství vody obsahuje. Jeť to v oblasti velikolepých jezer, jež mezi Kanadou a Spojenými státy americkými vedle sebe se prostírají.

V končině té, ačkoli je to na čtyřicátém stupni šířky, jest v zimě podnebí velice studené, a větry, přicházející z krajů polárních, jimž nic nebrání, jsou tam velice prudké. Nelze se tudíž diviti, že jezero Erijské každého roku v době od měsíce listopadu do dubna jest na povrchu úplně zamrzlé.^{*)}

Přední města, jež se na březích tohoto velikého jezera rozkládají, jsou: Buffalo, které patří ke státu New-Yorku, a Toledo; prvé jest na východě, druhé na západě, dále jsou Cleveland a Sanduskry, které patří ke státu Ohio a leží na jižní straně. Mimo to jsou při břehu městečka méně důležitá a prosté vesnice. Proto jest obchodní ruch na jezeře Erijském značný a roční tržba odhaduje se na neméně než dva miliony dvě stě tisíc dolarů.^{**)}

Break jel cestou dosti křivolakou, jež se vinula podél četných záhybů břehu.

Mezitím co kočí pobízel své spřežení do klusu, hovořil jsem s Arthurem Wellsem a dověděl se, co bylo příčinou, že zaslal policejnímu ředitelství washingtonskému telegrafickou zprávu.

Před osmačtyřiceti hodinami, odpoledne dne 27. července, jel Wells koňmo směrem k městečku Hearly a když byl od něho pět mil, tu projížděje lesíkem spatřil loď plující pod vodou, ana se právě vynořovala na hladinu jezerní. Stanul, sestoupil na zemi, šel na kraj a chráněn jsa houštím spatřil svými vlastníma očima, jak se ta loď v pozadí zátoky Black-Rock zastavila. Byl to ten stroj, jehož nebylo lze nikde dostihnouti, a jenž zde právě vyplul na povrch a připlul k zemi, . . . ten, jenž byl pozorován ve vodách před Bostonem a v jezeře Kirdallském? . . .

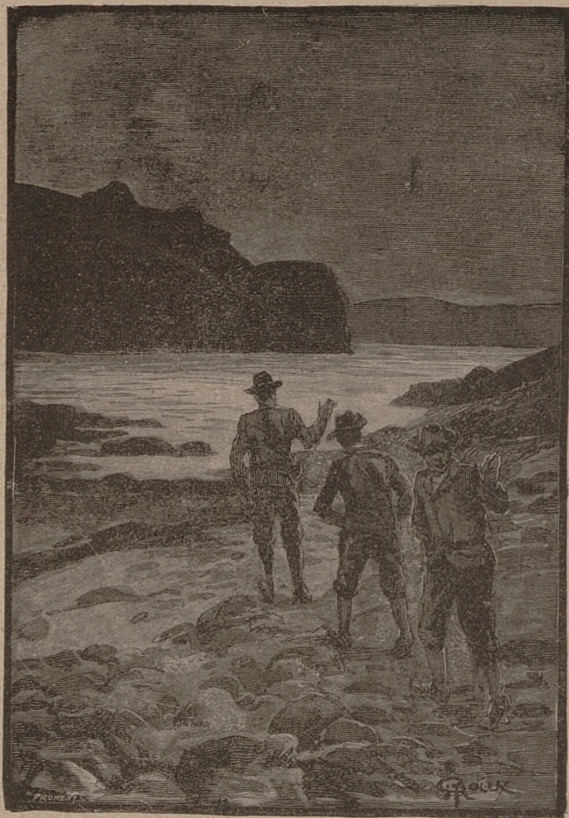
Když ta ponorná loď přistála u skalní stěny, vyskočili dva muži na břeh. Byl z nich jeden ten Pán Světa, o němž nebylo již slechu od té doby, co se ukázal naposledy na Hořením je-

^{*)} Dne 12. dubna 1867 byl spisovatel v Buffalu a jezero Erie bylo tehdy úplně zamrzlé.

^{**)} 11 milionů franků.

zeře? . . . Byla to ta záhadná Epouvanta, jež se tu vynořila z hlubin erijských? . . .

„Byl jsem samotn,“ pravil Wells, „samotn v té záto-

Wells kráčel napřed . . . (Str. 111.)

ce . . . Kdybyste tam byl býval, pane Strocker, se svými muži, byli bychom se mohli, čtyři proti dvěma, do nich pustiti a zatknuť je, než by byli vskočili na loď a upláchli . . .”

„Ovšem že,“ odpověděl jsem. „Ale nebyli na palubě ještě jiní lidé? . . . Však co na tom, kdybychom byli měli ty dva, byli bychom zvěděli, kdo jsou.“

„Zvláště, zdali jeden z nich byl kapitánem Epouvant y,“ dodal Wells.

„Jen jedné věci se obávám, Wellsi, a ta jest, zdali od té doby, co jste odešel, ta ponorná loď ze zátoky neodjela.“

„Za několik hodin se toho dovíme, a dej Pán Bůh, abychom ji tam zase našli! . . . Pak, až by se stmívalo . . .“

„Vy jste však nezůstal v lesíku až do večera?“ ptal jsem se.

„Nikoli, odjel jsem o páté hodině a večer přijel jsem do Tolleda, kdež jsem zaslal telegrafickou zprávu do Washingtonu.“

„Byl jste včera opět v zátoce Black-Rocku?“

„Ano.“

„Byla tam loď ještě?“

„Na témže místě.“

„A ti dva muži?“

„Ti tam byli také. Dle mého soudu něco se jim porouchalo a proto přijeli na to opuštěné místo.“

„Jest to pravdě podobné,“ pravil jsem, „přihodilo se jim asi něco, co jim znemožnilo návrat do obvyklého úkrytu. Kéž tomu je tak! . . .“

„Právem možno se tak domnívati, neboť část potřeb byla složena na břehu, a pokud jsem mohl vypořizovati, abych se neprozradil, zdálo se mi, že na palubě pracovali . . .“

„Jen ti dva lidé?“

„Jenom oni . . .“

„Stačilo by tolik lidí,“ podotkl jsem, „k řízení stroje, jenž tak rychle se pohybuje a hned jest automobilem, hned lodí plovoucí na hladině nebo v hlubinách?“

„Myslím, že ne, pane Strocku . . . Ale viděl jsem opět jen ty dva muže, jako den před tím . . . Několikrát přišli až k lesíku, v němž jsem se skrýval, řezali větve a rozdělali na břehu oheň. Zátoka ta jest tak osamělá, že se nemohli setkat s nikým, což asi věděli . . .“

„Poznal byste je?“

„Zcela jistě. Jeden jest prostředního vzrůstu, statný, přísného výrazu v obličeji a má plnovous, druhý jest zavalitý, menší . . . Pak, jako předešlého dne, o páté hodině jsem se vydal zase na zpáteční cestu. Když jsem se vrátil do Toleda, byl mi odevzdán telegram od pana Warda, v němž mi oznamoval, že přijedete, i šel jsem vám dues na nádraží naproti.“

Jedna věc byla tedy jista: Šestatřicet hodin odpočívala ponorná loď v zátoce Black-Rocku, asi za příčinou nutných oprav a možná, bude-li nám přáteli štěstí, že ji tam ještě zastihneme. Co se pak týče toho, že se *E p o u v a n t a* objevila na jezeře Erijském, to se dalo vysvětliti způsobem přirozeným; já i Wells jsme se v té příčině shodovali. Naposledy byl spatřen stroj ten na povrchu jezera Hořeného. Cestu od něho k jezeru Erijskému mohl vykonati buď po zemi po silnicích vedoucích vedle Michiganu až k západnímu břehu jezera anebo po vodě po řece Detroitu, nebo snad též pod vodou. Ale že by byl jel po silnicích, hlášeno nebylo, ačkoli policie byla na stráž v tomto státě jako každé v jiné končině americké. Zbývala tudíž domněnka, že automobil změnil se v loď plovoucí na povrchu nebo pod vodou. A tak se mohl kapitán se svými druhy dostat do jezera Erijského nepozorovaně.

Jestliže však teď *E p o u v a n t a* ze zátoky již odjela anebo jestliže nám, až se budeme pokoušeti zastaviti ji, přece uklouzne, bude pak již naše výprava bezvýsledná? . . . Nevím, ale každým způsobem by to bylo nepříjemné.

Nebylo mi neznámo, že v přístavu buřfalském na druhém konci jezera Erijského byly právě dvě torpedoborné lodi. Než jsem odjel z Washingtonu, pan Ward mě o tom zpravil. Stačil by telegram velitelům těch torpedoborců, kdyby kázala potřeba, aby se jali pronásledovati *E p o u v a n t u*. Ale jak ji dohoniti, když jede tak rychle, anebo jak na ni učiniti útok ve vodách erijských, kdyby jezdila pod vodou a v hloubi měla své útočiště? Arthur Wells souhlasil se mnou, že v tom nerovném zápase torpedoborné lodi by nebyly ve výhodě. Jestliže se tedy za nastávající noci záměr náš nezdaří, bude po výpravě!

Wells mi řekl, že do zátoky Black-Rocku přichází jen málokdo. I silnice, jež vede z Toleda do městečka Hearly, vzdáleného odtud několik mil, táhne se v jisté vzdálenosti od břehu. Až náš break přijede tak vysoko jako jest zátoka, nebude ho

s břehu viděti. Jakmile se dostane na kraj lesa, jenž ji zakrývá, snadno se schová. Odtamtud pak jsem se hodlal se svými druhy odebrati, až se setní, na kraj k jezeru a tam bychom pohodlně pozorovali, co se děje v zátocě.

Ostatně Wells znal tu zátoku dobře. Byl tam již nejednou od té doby, co se zdržuje v Toledě. Obstoupěna jsouc skoro strmými skalami, o něž se odrážely vlny jezera, byla v celém svém obvodu asi třicet stop hluboká. E p o u v a n t a mohla se tudíž v zátocě dostatí ku břehu, nechť plula pod vodou nebo na vodě. Na dvou nebo na třech místech byly mezi skalami volné prostory, jimiž bylo možno dostatí se na písčítý břeh, který se táhl až ke kraji lesíka, v délce dvou až tří set stop.

Byla sedmá hodina večerní, když náš break, odpočínuv si pouze v polou cestě, přijel k lesu. Bylo ještě příliš jasno, aby chom se byli mohli pustiti ku břehu zátoky, třebaš lesem chráněni. Byli bychom se vydali v nebezpečí, že nás uvidí, a kdyby byl stroj býval ještě na tom místě, jak jsme se domnívali, byl by rychle ujel, předpokládaje ovšem, že opravy dokončil...

„Zastavíme se zde?“ ptal jsem se Wellse, když break stanul na kraji lesa.

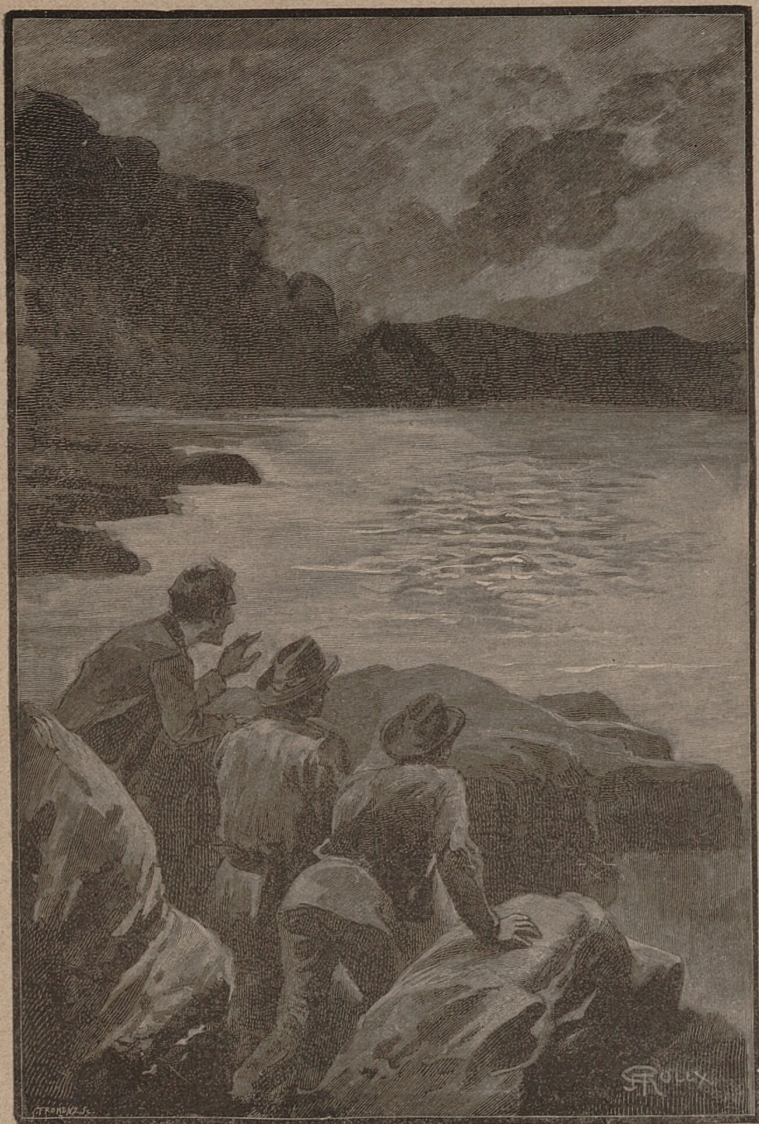
„Nikoli, pane Strocku,“ odpověděl mi. „Lépe bude, když se zatím utáboříme dále uvnitř, kde budeme jisti, že nás nikdo nevystopuje.“

„Projede vůz mezi těmi stromy?“

„Projede,“ ujišťoval Wells. „Prošel jsem tím lesem již na všechny strany. Na mýtině, jež jest odsud asi pět až šest set stop vzdálena, budou se moci koně pástí. Jakmile pak bude patřičná tma, půjdeme na břeh až ke skalám, jež obstupují zátoku.“

Pokynů Wellsových musili jsme přirozeně uposlechnouti. Kočí vedl spřežení za uzdu, já s druhy šel pěšky a tak dostali jsme se dále do lesa.

Borovice, zelené duby a cypřiše rostly tam v nestejných skupinách vedle sebe. Po zemi prostíral se hustý koberec travin, na němž ležely rozházeny uschlé listy. Ve vysokých korunách bylo listí tak husté, že posledním paprskům zapadajícího slunce nepodařilo se jím proniknouti. Po nějakých cestách nebo pěšinkách nebylo ani stopy. Nicméně break dostal se, ovšem ne bez několika nárazů, na mýtinu dříve než v desíti minutách.

V té chvíli zaujalo naši pozornost jakési vlnění vody . . . (Str. 114.)

Mýtina ta, kolem níž stály vysoké kmeny, měla podobu vejčitou a rostla na ní svěží tráva. Bylo tam ještě jasno, dříve než za hodinu tma tam nebude. Času se nám tudíž nenedostávalo, abychom se utábořili a odpočinuli po dosti namáhavé jízdě hrbo-latou cestou.

Ovšem toužili jsme velice, abychom již byli u zátoky a uvi-děli, zdali E p o u v a n t a tam jest... Ale obezřelost kázala, abychom vyčkali. Trochu trpělivosti a až bude tma, budeme se moci odvážiti k zátoce nevydávajíce se v nebezpečí, že nás kdo uvidí. Tak mínil Wells a já jsem uznal za dobré podrobiti se tomu.

Vypražení a na pastvě volně ponechaní koně budou za naši nepřítomnosti svěřeni dozoru kočího. John Hart a Nab Walker otevřeli pak v breaku truhlíky, vyndali z nich potraviny a uložili je na trávu u nádherného cypřiše, jenž mě upomínal na stro-moví z okolí Morgantonu a Pleasant-Gardenu. Měli jsme hlad, měli jsme žízeň. Pokrmů a nápojů bylo dost. Potom jsme si za-pálili dýmky a čekali, až se budeme moci vypravit.

Kolem v lese panovalo hluboké ticho. Poslední ptáci pře-stali zpívat. S nastávajícím večerem ustával pomaličku i větřík a listy jen na konci nejvyšších větví se chvěly. Jakmile zapadlo slunce, obloha se setměla, a tma vystřídala soumrak.

Podíval jsem se na hodinky. Bylo půl deváté.

„Již je čas, Wellsi . . .“

„Jak je líbo, pane Strocku.“

„Tedy vzhůru!“

Kočímu jsme ještě nařídili, aby za naší nepřítomnosti ne-pouštěl koně od pastvy daleko.

Wells kráčel napřed. Šel jsem za ním a za mnou John Hart a Nab Walker. Ve tmě bychom se byli stěží vyznali, kdyby nás byl Wells nevedl.

Konečně jsme na kraji lesa. Před námi jest pobřeží až k zá-toce Black-Rocku.

Všude jest ticho, vše jest opuštěno. Můžeme se bez obavy odvážiti dále. Je-li tam E p o u v a n t a, kotví na druhé straně skalní stěny.

Ale je-li tam opravdu? . . . To jest jediná, nejdůležitější otázka, a přiznávám se, že mi teď, kdy ta věc tolik rozrušující měla se řešiti, srdce bušilo.

Wells kyne, abychom šli ku předu . . . Písek na pobřeží chroupá nám pod nohama . . . Jen dvě stě kroků a v několika minutách jsme otvorem mezi skalami na břehu jezera . . .

Nic . . . nic! . . . Místo, na němž Wells před čtyřiceti hodinami viděl E p o u v a n t u, jest prázdné! . . . Pán Světa v zátocě Black-Rocku již není.

XII.

ZÁTOKA BLACK-ROCK.

Jest známo, jak snadno se oddává povaha lidská přeludům. Byla úplně patrna možnost, že ten stroj tak hledaný není již na tom místě . . . předpokládaje ovšem, že to byl ten, jež viděl Wells dne 27. odpoledne se vynořiti. Jestliže trojí zařízení jeho dopravy se poškodilo a znemožnilo mu dostati se po zemi nebo vodou do obvyklého úkrytu a přinutilo jej veplouti do zátoky Black-Rocku . . . co jsme si měli mysliti, když jsme ho tam již neviděli? . . . Zajisté jen to, že vykonav opravy opět odejel, že jezero Erijské opustil . . .

Ale čím více noci přibývalo, tím méně věřili jsme v tuto možnost, ačkoli byla tak pravdě podobná. Nikoli! Nepochybovali jsme již nikterak, že to nebyla *E p o u v a n t a*, ani že nekotví u skal, tam kde ji Wells skutečně viděl! . . .

A teď to zklamání, ta naše zoufalost! . . . Z celé naší výpravy není nic! *E p o u v a n t a* plula asi ještě na vodě anebo pod vodou jezera, ale nebylo v naší moci nalézt ji, dohoniti a zajmouti a proč se klamati v té příčině? — nebylo to vůbec v moci lidské! . . .

Stáli jsme tam s Wellsem jako zdrceni, kdežto John Hart a Nab Walker, neméně rozmrzeni, odebrali se na různá místa zátoky.

A přece byly všechny naše kroky tak dobře promyšleny, že se bylo lze nadíti úspěchu. Kdyby byli bývali při našem příchodu ti dva muži, které Wells pozoroval, na břehu, byli bychom mohli připlaziti se až k nim, byli bychom je mohli překvapiti a zatknouti, prvé než by se byli dostali na loď. Kdyby byli bývali na palubě za skalní stěnou, byli bychom vyčkali, až by vystoupili na zemi a pak by nám bylo bývalo snadno zameziti jim návrat. Poněvadž viděl Wells prvního i druhého dne jen dva muže, bylo pravděpodobno, že v *E p o u v a n t* ě více lidí není.

Tak jsme si to představovali a tak bychom si byli počínali . . . Ale nešťastnou náhodou *E p o u v a n t* a tam již nebyla!

Stoje na konci otvoru mezi skalami, promluvil jsem s Wellsem jen několik slov. A bylo třeba vůbec mluvit, abychom si porozuměli? . . . Byli jsme zklamáni a zlobili jsme se, že se nám úkol nepovedl, že nemůžeme ani ve výpravě pokračovati ani znova ji podniknouti! . . .

Minula skoro hodina . . . S místa odejiti jsme nepomýšleli. Zraky naše pátraly neustále v husté tmě . . . Občas mihla se záře na hladině jezerní, způsobená lihotáním vody, a zase zmizela a s ní každá nová naděje . . . Občas se nám též zdálo, že se ve tmě rýsuje silhouetta jakási — jako loď, jež se blíží . . . Také občas povstal ve vodě jakýsi vír, jakoby se v hlubinách zátoky něco hýbalo.

Ale všechny ty nejasné známky ihned opět se ztrácely. Bylo to jen mámení smyslů, klam podrážděné obraznosti naší!

Ale v tom přišli k nám již naši druhové, a moji první otázkou bylo:

„Nic nového?“

„Nic,“ odvětil John Hart.

„Obešli jste zátoku?“

„Ano,“ odpověděl Nab Walker, „a ani sledu jsme nenašli po potřebách, jež pan Wells pozoroval.“

„Čekejme,“ pravil jsem pak, nemohla se odhodlati k návratu do lesa.

A v té chvíli zaujalo naši pozornost jakési vlnění vody, jež se šířilo až ke skalním stěnám.

„To jsou jako nárazy vln,“ poznamenal Wells.

„Ano.“ odpověděl jsem, stlumiv bezděčně hlas. „Z čeho to je? Větrík se úplně usadil... Proudí to voda na povrchu jezera?“

„Nebo zespod? ...“ dodal Wells, jenž se shýbal, aby lépe slyšel.

Opravdu, byla odůvodněna otázka, zda nemíří do zátoky nějaká loď, jejímž motorem povstávalo to vlnění.

Mlčky a nehybajíce se snažili jsme v té husté tmě ještě něco rozpoznati, a slabý příboj vln stále zřetelněji odrážel se o skály na břehu.

Mezitím vylezli John Hart a Nab Walker v pravo od nás nahoru na skály. Co se mne týče, pozoroval jsem, nakloniv se k hladině vodní, vlnění, jehož nejen neubývalo, ale naopak přibývalo, a konečně jsem rozeznával jakési pravidelné nárazy, podobné nárazům, jež způsobuje otáčející se vodní šroub.

„Není pochybnosti,“ šeptal mi Wells, skláněje se ke mně. „Blíží se loď...“

„Zajisté,“ odpověděl jsem, „leda že by byli v Erijském jezeře kytovci nebo žraloci.“

„Nikoli! Jest to loď!“ opakoval Wells. „Jest však otázka, zdali míří na konec zátoky anebo přistane výše...“

„Zde jste ji viděl dvakrát?“

„Ano, zde, pane Strocku.“

„Nuže, je-li to ona — a jiná to býti nemůže — není důvodu, proč by se nevrátila na totéž místo.“

„Podívejte se!“ pravil pak Wells, ukazuje rukou k místu, kudy se do zátoky vjíždělo.

Průvodci naši přišli zase k nám. Polo ležíce na kraji břehu, dívali jsme se všickni čtyři označeným směrem.

Byo viděti nejasně načernalou hmotu, jež se ve tmě pohybovala. Velice zvolna se blížila a byla ještě vzdálena od nás asi provažec (asi 300 metrů) směrem severovýchodním. Jen stěží bylo teď slyšeti, že se její motor pohybuje. Možná, že stroj byl zastaven a že loď plula jen svojí setrvačností.

Stroj měl tudíž jako včera býti přes noc v zátoce. Proč však opustil kotviště, do něhož se teď vracel? ... Či byl snad znovu poškozen a nemohl proto zůstat na širé hladině? ... Či byl nucen odjet dříve, než se dokončily opravy? ... Z kterého důvodu přijížděl opět na to místo? ... Byla zkrátka ně-

jaká vážná příčina, že se nemohl jako automobil pustiti po silnicích ohnijských?

Ty otázky mi přicházely na mysl a jest na jevč, že jsem si na ně nemohl dáti uspokojivou odpověď.

Ostatně jsme se s Wellsem shodovali jako dříve, že stroj ten patří domnělému Pánu Světa, že jest to ona *E p o u v a n t a*, na níž datoval dopis, kterým odmítl nabídky státu.

Ale naprostou jistotou to přesvědčení přece nebylo, ač se nám to jistým zdálo.

Však nechť tomu bylo, jak bylo, loď se stále blížila; kapitán její znal tu všechny vodní průlivy mělčinami, když se v čiré tmě sem odvažoval. Na palubě nehořela žádná svítlna a také kulatými okénky po stranách nepronikala z nitra žádná záře. Jen chvilkami bylo slyšeti hučeti stroj, jenž pracoval tiše. Vlny narážely prudčeji na břeh a za několik minut bude loď „v přístavišti“.

Užívám-li tohoto v přístavech obvyklého výrazu, není to bez důvodu. Skály tvořily tam na břehu pět až šest stop nad hladinou jezerní vyvýšené, rovné místo, jež se ku přistavení znamenitě hodilo.

„Nezůstávejme tu,“ pravil mi Wells, bera mě za ruku.

„Nezůstaneme,“ odpověděl jsem, „byli bychom v nebezpečí, že nás najdou. Musíme se skrýti dále od břehu . . . schovati se v některém záhybu a čekat.“

„Jdeme za vámi.“

Nesměli jsme již ztratiti ani minutu. Hmota se poznenáhlu blížila a na palubě maličko nad vodou vyčnívající bylo viděti silhouetty dvou mužů.

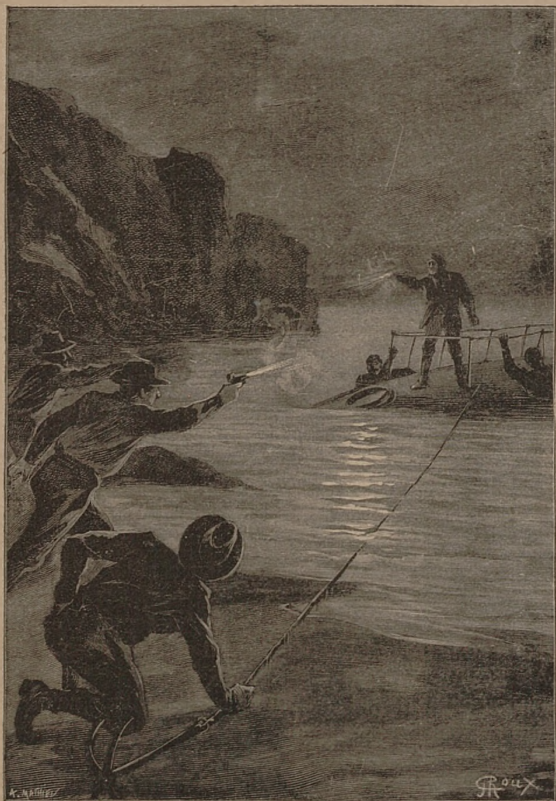
Byli skutečně jen dva na palubě? . . .

Já a Wells, John Hart a Nab Walker, protáhli jsme se otvorem mezi skalami a pak podél balvanů dále stojících. Tu a tam byla v nich vydutá místa. Vlezl jsem s Wellsem do jednoho a naši průvodcové do jiného.

Vystoupí-li muži z *E p o u v a n t y* na zemi, nebudou nás moci spatřiti, ale my je uvidíme a pak budeme musiti jednati podle okolností.

Ze šramotu, jež bylo od jezera pozorovati, a z různých slov, promluvených po anglicku, bylo patrné, že loď právě přistála. Skoro zároveň bylo vrženo kotvičné lano směrem k otvoru mezi skalami, odkudž jsme právě odešli.

Wells přišoural se trochu vpřed a uviděl, že lano táhl jeden z mužů, jenž vyskočil na břeh, a brzy bylo slyšeti, jak kotva, tažena jsouc po zemi, rachotí.

Kapitán stojí v popředí s revolverem v ruce . . . (Str. 121.)

V několika minutách pak na to bylo slyšeti po písku kroky.

Dva muži prošli otvorem mezi skalami a zaměřili k lesíku, jeden šel za druhým a svítili si svítilnou.

Co tam šli dělat? . . . Či byla zátoka Black-Rock místem, kde E p o u v a n t a obvyčejně pobývala? . . . Měl tam její kapitán sklad potravin a potřeb? . . . Přicházel se sem zásobovati, když na svých dobrodružných cestách zavítal do těchto končin Spojených Státův? . . . Pokládal to místo za tak osamělé, tak málo navštěvované, že se nemusil báti, že jej tam kdo kdy spatří? . . .

„Co dělat?“ ptal se Wells.

„Nejdříve vyčkáme, až se ti lidé vrátí a pak . . .“

Překvapením jsem nedomluvil.

Muži byli sotva třicet kroků od nás, tu se jeden z nich náhle obrátil a světlo ze svítilny, kterou nesl, mu ozářilo obličej.

Obličej ten jsem poznal, byl to obličej jednoho z těch lidí, kteří na mne číhali před mým bytem v Long-Streetu. Nemýlil jsem se. Poznal jsem toho člověka tak určitě, jakoby jej byla poznala moje stará služka. Byl to on, ano, on to byl, jeden z těch slídičů, jejichž stopy jsem nemohl nalézt. Nebylo pochybnosti, dopis, který jsem dostal, byl od něho a dopis ten, co se písma týče, shodoval se úplně s dopisem Pána Světa. Byl tedy jako druhý dopis i můj první psán na palubě E p o u v a n t y? . . . Pravda, hrozby které v něm byly, vztahovaly se ke Great-Eyry, uvažoval jsem tedy znovu, v jakém spojení může býti E p o u v a n t a s Great-Eyry . . .

Několika slovy jsem Wellsovi vše vysvětlil, on mi pak pouze odpověděl:

„Všecko to jest zkrátka nepochopitelné!“

Zatím oba ti muži šli dále k lesíku a záhy překročili jeho okraj.

„Jenom aby nepřišli na naše koně!“ zašeptal Wells.

„Toho se netřeba báti, nepůjdou-li dále do lesa.“

„Ale kdyby je přece našli?“

„Budou chtít dostat se opět na loď a tu bude na čase, abychom jim zastoupili cestu.“

Od jezera, kde loď přistála, nebylo slyšení již nejmenšího hluku. Vylezl jsem ze svého úkrytu, šel jsem otvorem mezi skalami a stanul jsem na místě, kde se kotva zaryla do písku.

Stroj tam ležel, upevněn jsa lanem, a nehýbal se. Na palubě nebyla světla, nikdo nestál ani u můstku ani na skále u břehu. Nebyla to svůdná příležitost, skočiti na palubu a vyčkati, až se oba ti muži vrátí? . . .

„Pane Strocku! . . . pane Strocku!“

Tak na mne pojednou volal Wells.

Vrátil jsem se co nejrychleji a ukryl se vedle něho.

Možná, že by bývalo již pozdě zmocniti se lodi a možná též, že by se byl pokus ten nezdařil, byli-li na palubě jiní lidé.

Nechť tomu bylo jakkoliv, muž, jenž držel svítilnu, objevil se opět se svým druhem na kraji lesa a oba kráčeli opět ku břehu. Patrně na nic podezřelého nepřišli.

Oba nesli balíky, šli zase otvorem mezi skalami a stanuli na břehu.

Tu bylo pojednou slyšeti, jak jeden z nich pravil:

„Pane kapitáne?“

„Zde jsem!“ odvětil druhý hlas. Wells, nakloniv se ke mně, pošeptal mi:

„Jsou tři . . .“

„Možná, že čtyři,“ podotkl jsem, „možná že i pět nebo šest jich je.“

Postavení naše stalo se obtížnějším. Co bychom byli svedli proti četnému mužstvu? . . . Kdybychom byli jednali neopatrně, bylo by nám to přišlo draho. Když se teď ti dva muži vrátili, vstoupí s balíky na loď? . . . Uvolní lano a odjedou s lodí ze zátky anebo tam zůstanou do svítání? . . . Kdyby loď odjela, nebyla by pro nás ztracena? . . . Kde bychom ji pak opět našli? . . . Kdyby odjela z vod erijských, měla silnice okolních států volné a též řeku Detroit, již se mohla dostat do jezera Huronského. Bylo by pak ještě možné, že by někdo hlásil, že ji viděl v zátoce Black-Rocku? . . .

„Teď do toho! . . . Na palubu!“ šeptal jsem Welsovi, „jsme čtyři, vy, já, Hart a Walker. Ani si nepomyslí, že by je mohl někdo přepadnouti. Budou překvapeni. Ať to dopadne, jak chce! jak říkají námořníci.“

Hodlal jsem zavolati na své muže, když mě tu Wells ucho-pil za ruku.

„Poslouchejte,“ pravil.

Právě přitahoval jeden z mužů loď ještě blíže.

Kapitán pak mluvil se svými lidmi:

„Bylo tam venku vše v pořádku?“

„Vše, pane kapitáne.“

„Jsou tam ještě dva balíky?“

„Zajisté.“

„Stačí, když půjdete ještě jednou, abyste je přinesli na Epouvanta?“

Epouvanta!... Měli jsme tedy skutečně stroj Pána Světa před sebou!

„Jedna cesta stačí úplně,“ odpověděl jeden muž.

„Dobrá. Ráno za svítání opět odjedeme.“

Byli tedy na palubě tři lidé, toliko tři, kapitán a ti dva muži?...

Tito šli bezpochyby ještě jednou do lesa pro balíky. Až se vrátí, vstoupí na loď, sejdou na svá místa a ulehnou. Nebyla by pak vhodná chvíle přepadnouti je, než by se mohli brániti?

Jsouce jisti, slyšeli jsme to z úst samého kapitána, že loď odjede až o svítání, dohodli jsme se s Wellsem, že necháme ty muže vrátiti se a až usnou, že se Epouvanty zmocníme.

Proč však kapitán předešlého dne kotviště opustil, nenaložil veškerý potřeby, a že se do zátoky zase musil vrátiti, nemohl jsem si vysvětliti. Pro nás to bylo každým způsobem šťastnou náhodou, a také jí užijeme.

Bylo již půl jedenácté. Tu bylo slyšeti na písku kroky.

Muž, jenž nesl svítilnu, objevil se opět se svým společníkem a oba opět kráčeli k lesu. Jakmile v něm zmizeli, Wells podal o tom zprávu oběma našim policistům, kdežto já připlížil jsem se až ke konci otvoru mezi skalami.

Epouvanta stála, uvázána jsouc lanem. Pokud bylo lze poznati, byl to stroj podélný tvaru vřetenovitého, bez komínu, bez stěžňů a bez lanoví, podobný stroji, jenž se projížděl v moři u břehů novoanglických.

Ukryli jsme se opět v koutech, zjistivše, že máme revolvery, jichž bychom snad mohli potřebovati, nabitě.

Uplynulo již pět minut od té doby, co ti dva mužové zmizeli, a každým okamžikem jsme očekávali, že uvidíme, jak se vrací s balíky. Až vstoupí na loď, vyčkáme vhodnou chvíli, kdy vskočíme na palubu, ale ne dříve až za hodinu, až kapitán se svými lidmi pohřbí se v hluboký spánek. Záleželo nám na tom, aby neměli kdy pustiti stroj ven do Erijského jezera anebo ponoriti jej do hloubky, pak by nás totiž odvěkli s sebou.

Opravdu, ještě nikdy jsem nebyl v životě tak netrpěliv!...

Zdálo se mi, že se ti dva muži v lese zdrželi, že jim něco překáželo z něho se dostat.

Pojednou bylo slyšeti hluk, dupot uhánějících koní, utíkali tryskem po kraji lesa.

Byli to naši koně, kteří splašivše se utekli z mýtiny a přiběhli ku břehu.

Skoro současně zjevují se muži, tentokráte však běží, co jim nohy stačí.

Není pochyby, naši koně jim nahnali strachu. Jsou přesvědčeni, že se v lese ukryli policisté, že po nich pátrají, že na ně číhají a že je chtějí chytiti.

Proto se ženou k otvoru mezi skalami, vyzvednou kotvu a skočí na palubu. E p o u v a n t a zmizí pak rychlostí blesku, a bude po naší výpravě.

„Ku předu!“ zvolal jsem.

Pádíme na břeh, abychom mužům zamezili cestu.

Jakmile nás spatří, odhodí balíky a vypálivše z revolverů zraní Johna Harta, jenž jest zasažen do nohy.

Střílíme též, ale ne se stejným úspěchem. Ani jsme jich netrefili, ani je v běhu nezadrželi. Přiběhše na konec otvoru nestarají se o lano a několika skoky jsou na palubě E p o u v a n t y.

Kapitán, stoje v popředí s revolverem v ruce, střelí po nás, a jedna koule zasahuje lehce Wellse.

Já s Nabem Walkerem chápeme se lana a táhneme jím, co můžeme. Stačí však přeríznouti je u paluby, a loď může plouti.

Náhle se kotva z písku vybaví, jedno její rameno chytí mě za pás, Walker nárazem se převálí, a já jsem vlečen a nemohu se vyprostiti.

V tom okamžiku E p o u v a n t a, hnána jsouc svým motorem, jaksi poskočí a ujíždí v největší rychlosti ze zátoky ven.

XIII.

V EPOUVANTĚ.

Když jsem přišel k sobě, byl den. Tlumené světlo pronikalo silným sklem okénka do úzké kabiny, do níž mě uložili. Kolik hodin jsem tam již byl, říci bych byl nemohl, ale soudě dle paprsků, které šikmo dopadaly, nebylo slunce ještě vysoko na obzoru.

Dřevěná deska byla mým lůžkem a přikryt jsem byl pokrývkou. Šaty jsem měl pověšeny v koutě, a byly usušeny. Pás, jenž se kotvou potrhal, ležel na podlaze.

Nějaké rány jinak jsem necítil, byl jsem jen trochu polámán. Ztratil-li jsem vědomí, nebylo to následkem slabosti, a to mě upokojovalo. Poněvadž se hlava moje, když mě lano táhlo, ponořovala občas do vody, byl bych se býval zadusil, kdyby mě byli nevytáhli v čas na palubu.

Byl jsem teď s kapitánem a jeho dvěma muži v Epouvantě sám? . . .

Bylo to pravděpodobné, neřku-li jisté. Celá ta, poslední událost vybavovala se mi v mysli — Hart, raněn isa koulí, klesl na břeh, Wells byl jen zlehka zasažen ranou z revolveru a Walker byl sražen k zemi v okamžiku, kdy mě rameno kotvy za-

chytilo za pás. Průvodci moji mají za to, že jsem ve vodách erijských zahynul.

Za jakých okolností plula teď *E p o u v a n t a* dále? . . . Ne-projízďel teď kapitán, pozměniv loď v automobil, silnicemi krajů, které přiléhají k jezeru? . . . Bylo-li tomu tak a ležel-li jsem delší dobu v bezvědomí, urazil již asi stroj svojí neobyčejnou rychlostí dalekou cestu. Anebo snad se stal lodí pod vodou plující a jezdí teď dále pod hladinou jezerní?

Nikoli, *E p o u v a n t a* pohybovala se právě po širé hladině vodní. Dle světla, které vnikalo do mé kabiny, bylo zřejmo, že stroj pod vodou neplul. Ale též jsem nepozoroval žádných otřesů, jimž automobil na silnici jest vydán. *E p o u v a n t a* tedy na zemi nebyla.

Co se týče otázky, zdali plula ještě v jezeře Erijském, to byla jiná věc. Kapitán mohl plouti vzhůru po řece Detroitu a dostat se buď do jezera Huronského anebo až do Hořeního, jeť v končinách těch jezer mnoho. Poznati to bylo mi nemožno.

Rozhodl jsem se, že vystoupím na palubu. Až budu nahoře, uvidím, na čem jsem. Povstal jsem se svého lůžka, sundal jsem si šaty a oblékl se, ani mne nenapadlo, jsem-li v kabině zamčen nebo ne.

Pak jsem hleděl nadzdvihnouti zavřený poklop nad hlavou.

Poklop povolil, a já jsem se mohl do půl těla vypnouti ven.

První mou starostí bylo podívati se vpřed, do zadu, na obě strany a rozhlédnouti se přes přední zvýšenou část *E p o u v a n t y*.

Všude byla širá hladina vodní! Nikde nebylo viděti břehy. Nic než obzor uzavřený klenbou nebeskou! Záhy jsem se přesvědčil, zdali jest to jezero nebo moře. Jak jsme velice rychle uháněli, vystříkovala voda, již přední stěna rozrážela, na palubu až do zadu a padala mi jako drobný deštík do obličeje.

Byla to voda sladká, pravděpodobno tedy voda jezera Erijského.

Neuplynulo asi více než sedm neb osm hodin od doby, co odjela *E p o u v a n t a* ze zátoky Black-Rocku, neboť slunce bylo napolo cestě k zenitu; bylo to ráno dne 31. července.

Poněvadž jest jezero Erijské čtyři sta šedesát sedm kilometrů dlouhé a sto pět kilometrů široké, nedivil jsem se, že není viděti ani směrem východním břehy státu New-Yorského, ani směrem západním břehy kanadské.

Té chvíle byli dva lidé na palubě, jeden vpředu pozoroval jízdu lodi, druhý vzadu při kormidle, jež řídil, jak jsem z postavení slunce soudil, směrem severovýchodním. V prvním jsem poznal slídiče z Long-Streetu, když šel po pobřeží v zátoce Black-Rocku.

Druhý byl ten, jenž nesl svítilnu, když šli do lesa.

Nadarmo hledal jsem třetího, jež jmenovali kapitánem, když se vraceli na loď. Neviděl jsem ho.

Jest pochopitelné, že jsem toužil setkati se s tím tvůrcem zázračného stroje, s velitelem *E p o u v a n t y*, s tím neobyčejným člověkem, na kterého myslil celý svět, s tím odvážným vynálezcem, jenž se neobával pustiti se v zápas s veškerým lidstvem a sebe prohlašoval Pánem Světa.

Přistoupil jsem k muži, který stál vpředu, a nepromluviv zprvu ani minutu zeptal jsem se ho pak:

„Kde jest kapitán?“

Muž ten podíval se na mne přimhouřenýma očima. Zdálo se, že mi nerozumí, a věděl jsem přece, poněvadž jsem ho včera slyšel, že mluví anglicky.

Ostatně — jak jsem pozoroval — nebylo mu nikterak podivno, že jsem z kabiny vystoupil. Otočil se ke mně zády a jal se opět pozorovati obzor.

Vrátil jsem se tedy do zadu, jsa odhodlán ptáti se tam znovu po kapitánovi. Když jsem však přistoupil ke kormidelníkovi, kynul mi rukou, abych ustoupil stranou, a odpovědi jsem nedostal.

Nezbývalo mi tudíž nic jiného než čekati, až se objeví ten, jenž nás uvítal výstřely z revolveru, když jsme se pokoušeli zadržeti *E p o u v a n t u* kotvičným lanem.

Měl jsem kdy prohlédnouti si alespoň vnější zařízení stroje, který mě odvážel, ale kam? . . .

Paluba a zařízení hoření byly zhotoveny z jakéhosi kovu, jehož jsem neznal. Asi uprostřed zakrýval, napolo nadzdvžený poklop místnost, v níž pracovaly stroje neobyčejně přesně a tiše. Jak již bylo řečeno, nebylo na lodi ani stěžňů ani lanová ani vzadu žerdi pro vlajku. Vpředu vyčníval hořejšek periskopu,*) jímž bylo *E p o u v a n t ě* možno jeti pod vodou v náležitém směru.

*) Periskop, přístroj na lodi potápěcí ku pozorování hladiny vodní.

Po stranách visely dvě úchylková měřítka, podobná úchylkovým měřítkům některých hollandských galiot,*) o nichž jsem si nedovedl vysvětliti, k čemu jsou.

Poklop povolil a já se mohl do půl těla vypnouti ven . . . Str. 123.)

V přední části bylo viděti ještě třetí poklop, jenž asi kryl

*) Galiota, dlouhá krytá loď

místnost, v níž se zdržovali oba muži, když Epouvanta nešla.

Podobným poklopem vzadu vcházelo se asi do kabiny kapitánovy, který se stále neukazoval.

Když se ty různé poklopy zavřely do osady kaučukem obložené, zapadly tak neprůdušně, že za jízdy pod vodou ani kapka dovnitř nepronikla.

Co se týče motoru, jenž stroji dodával té neobyčejné rychlosti, toho jsem neviděl, též ne poháněče, lodního šroubu nebo turbíny. Jenom jsem pozoroval, že loď nechávala za sebou sled jen nepatrný, brázdilyť se vlny jen maličko, a že se snadno přenesla po vlnách, třeba byla i nepohoda.

Posléze budiž zde jednou pro vždy připomenuto, že hybnou silou tohoto stroje nebyla ani vodní pára, ani výpary petroleje, líhu nebo jiných látek, jež by byl zápach prozradil a jichž se užívá při automobilech a podmořských lodích nejobyčejněji. Nebylo pochyby, že hybnou silou tou byla elektřina, již byla v lodi zásoba napětí ohromného.

Tu se pak namanovala opět otázka: odkud ta elektřina? Z baterií galvanických nebo z akumulátorů? . . . Ale jak se ty batterie a ty akumulátory nabíjely? . . . Z kterého nevyčerpatelného zřídla brala se potřebná síla? . . . Kde byla dílna, která ji dodávala? . . . Nevyráběla-li se dosud neznámým způsobem přímo ze vzduchu anebo z vody? Nevěděl jsem, zdali se mi podaří za těchto okolností tajemství to odhaliti.

Pak jsem myslel na své druhy, kteří zůstali tam na břehu Black-Rocku. Jeden z nich byl raněn, druží, Wells a Nab Walker možná též! . . . Mohli předpokládati, když viděli, jak jsem tím lanem vlečen, že budu přijat na Epouvantu? Zajisté, že nikoli. Pan Ward dostal již asi teď z Toleda telegrafickou zprávu, že jsem zahynul. A kdo se teď odváží podniknouti novou výpravu proti tomu Pánu Světa? . . .

Tyto různé myšlenky mi vířily v hlavě, když jsem čekal, až se na palubě objeví kapitán.

On se však neobjevoval!

Tu jsem začal pocítovati notný hlad, a není divu, postil jsem se téměř čtyřicet hodin. Nejedl jsem mnoho od včerejšího rána. Kdybych byl měl souditi podle toho, jak mi kručelo v žaludku, byl bych musil míti za to, že jsem se dostal na Epouvantu přede dvěma nebo i více dny.

Na štěstí byla otázka, zdali a jak mě zde budou stravovati, rozluštěna ihned.

Muž, který stál vpředu, sestoupil dovnitř a opět se objevil. Nepromluviv slova položil přede mne něco potravin a odebral se opět na své místo.

Snídaně má skládala se z konzervovaného masa, z uzených ryb a lodních sucharů a z nádoby anglického piva, jež bylo tak silné, že jsem si musil přidati do něho vody. Pochutnal jsem si na ní. Muži asi pojedli, než jsem vyšel z kabiny, neboť se mnou nesnídali.

Nemohl jsem se od nich ničeho dovědět, zahloubal jsem se tudíž opět do svých myšlenek.

Bude mítí tohle dobrodružství konec? uvažoval jsem. Uvidím konečně toho neviditelného kapitána? Pustí mě na svobodu? . . . Nebo se mi podaří dostati se na svobodu proti jeho vůli? Bude to záležeti na okolnostech. Popluje-li však *E p o u v a n t a* stále daleko od břehů anebo potopí-li se docela, jak bude pak lze ji opustiti? Měl jsem se vzdáti vši naděje, že se mi podaří utéci, nezmění-li se stroj v automobil? . . .

A přece — proč bych se k tomu nepřiznal? nemohl jsem se spřáteliti s myšlenkou, že bych mohl odtud upláchnouti a z tajemství *E p o u v a n t y* nic nevypátrati. Neboť, ačkoli jsem si nemohl až dosud k postavení svému blahopřáti — nechybělof mnoho, že bych byl přišel o život — ačkoli do budoucnosti jsem měl více vyhlídek špatných než dobrých, celá věc každým způsobem o krok postoupila. Ovšem, nebudu-li moci vejíti ve spojení s lidmi, nebudu-li jako ten za psance prohlášený Pán Světa mítí styků s lidstvem . . .

E p o u v a n t a jela stále k severovýchodu, po délce jezera Erijského. Plula teď jen prostřední rychlostí, neboť kdyby ji byla stupňovala do nejvyšší možné míry, byla by se dostala na severovýchodní konec jezera v několika hodinách.

Tam pak nemá Erijské jezero jiného východiště nežli veletok Niagara, která je spojuje s jezerem Ontario. Ale ve vzdálenosti asi patnácti mil za Buifalem, vynikajícím městem státu New-Yorského, jest veletok ten přehrazen pověstnými vodopády. Poněvadž *E p o u v a n t a* nejela vzhůru po řece Detroit, nemohla se dostati z těchto vod, leč by se byla dala cestou pozemní.

Slunce přišlo právě do poledníku. Počasí bylo krásné, horko sice veliké, ale snesitelné následkem větríku, který osvěžoval

vzduch. Břehy nebylo ještě viděti ani na kanadské ani na americké straně.

Nechtěl se mi snad kapitán úmyslně ukázati? Měl snad důvody, že se mi nechťěl dáti poznati? . . . Nebyl proto tak opatrný, že měl v úmyslu pustiti mě na svobodu, až nastane večer a až přistane *Epouvanta* u břehu? . . . To se mi zdálo nepravdě podobným.

Asi o druhé hodině odpolední zaslechl jsem lomoz, střední poklop se nadzdvihl a člověk tak netrpělivě očekávaný objevil se na palubě.

Musím ovšem hned říci, že mi nevěnoval více pozornosti než jeho muži, šel ke kormidelníkovi a zaujal jeho místo v zádi. Tento pak, promluviv s ním po tichu několik slov, sestoupil do strojovny.

Kapitán rozhlédl se po obzoru, podíval se na kompas, který stál před kormidlem, pozměnil trochu směr, a *Epouvanta* jela rychleji. Muži tomu bylo asi něco přes padesát let, byl prostředního vzrůstu a měl široké plece, stál zpříma, hlavu měl velkou, vlasy spíše šedé než bílé a krátce sestřižené, vousů neměl ani pod nosem ani po stranách, ale pod bradou po americkém způsobu. Ruce a nohy měl svalnaté, spodní i horní čelist silně vyvinutou, hrud širokou — což je charakteristickou známkou silné vůle — sval oboční stále stažený. Byl zajisté železné konstituce, zdraví znamenitého a v krvi jeho pod opálenou pokožkou byla horká tělíska.

Tak jako jeho druzi, měl na sobě kapitán námořnický oblek, přes nějž měl kabát z voskového plátna, a hlavu kryla placatá vlněná čapka.

Díval jsem se na něho. Nezdálo se, že by se mému zraku vyhýbal, ale jevil zvláštní lhostejnost, jako kdyby neměl na lodi cizince.

Jest potřebí poznamenávati, že kapitán *Epouvanty* byl jedním z těch dvou lidí, kteří po mně slídili před mým bytem na Long-Streetu? . . . Poznal jsem jej, a nebylo pochybnosti, že též on ve mně poznal vrchního inspektora Strocka, jenž byl pověřen úkolem vniknouti do Great-Eyry.

A tu, když jsem jej tak pozoroval, napadlo mě — co mi ve Washingtonu podivným způsobem uniklo — že jsem jeho tak svérázný obličej již viděl, ale kde? . . . Na tabuli v policejní informační kanceláři anebo v nějaké fotografické výkladní skříni?

Ale vzpomínka ta nebyla dosti určitá, mohl to býti jen přelud. Když byli jeho druhové tak nezdvořilí, že mi neodpověděli, možná, že on bude k mým otázkám ochotnější. Mluvili jsme

Povstal jsem, šel jsem na zad a stanul před ním . . . (Str. 130)

stejným jazykem, ačkoli bych byl nemohl tvrditi, že jest jako já rozeným Američanem. Leč že by si byl umínil, že mi nechce rozuměti, aby mi nemusil odpovídati! . . .

Co chtěl ostatně se mnou počítí? . . . Chtěl se mne snad zbaviti beze všech okolků? . . . Nečekal, až nastane noc, aby mě hodil do vody? . . . Ta troška, co jsem o něm věděl, mohla se mu zdáti dostatečnou, aby ve mně viděl nebezpečného svědka. Tu by bylo bývalo ovšem lépe, kdyby mě byl nechal na laně. Nebyl by mě musil teď házet na dno.

Povstal jsem, šel jsem na zad a stanul před ním.

Změřil mě pronikavým, jako plamen zářícím zrakem.

„Vy jste kapitánem?“ ptal jsem se.

„Mlčel.“

„Jest tato loď *E p o u v a n t a*?“

Otázka má zůstala nezodpověděna.

Přistoupil jsem k němu blíže a chtěl jsem jej chopiti za ruku.

Odstrčil mě ne sice prudce, ale tak, že jsem poznal, že má neobyčejnou tělesnou sílu.

Vrátiv se ještě jednou k němu, ptal jsem se ho s větším důrazem:

„Co chcete se mnou udělat?“

Myslil jsem, že z jeho rtů, sevřených zřejmým rozčilením, uslyším několik slov. Aby k tomu nedošlo, odvrátil hlavu. Pak přitlačil rukou na regulátor.

Stroj jel ihned rychleji.

Pojal mě vztek, neovládaje se již volal jsem naň:

„Dobrá! Nemluvte si! Víím, kdo jste, a též víím, jaký je to stroj, který byl hlášen z Madisonu, z Bostonu a od jezera Kir-dallského. Ano, jest to týž, jenž uhání po silnicích, jenž projíždí moři a jezery a pluje pod vodou. Tato loď jest *E p o u v a n t a*, a vy, jenž ji řídíte, jste psal vládě dopis. Vy jste ten, jenž cítí v sobě dosti síly, aby se pustil v boj s celým světem, vy jste Pán Světa.“

Jak by to byl mohl popíráti? . . . Vždyť jsem viděl ta dvě záčáteční písmena na kormidle.

Na štěstí podařilo se mi uklidniti se, a nemaje naděje, že na své otázky dostanu odpovědi, usedl jsem u poklopu své kabiny. Pozoroval jsem pak mnoho hodin, které zvolna utíkaly, bez přestání obzor, doufaje, že brzy se objeví břeh.

Ano! Čekati . . . byl jsem nucen čekati! Den nemohl přece minouti, dokud nebude z *E p o u v a n t y* viděti na břeh jezera Erijského, neuchýlilaf se od směru severovýchodního ani dost málo.

XIV.

NIAGARA.

Cas zatím ubíhal a nic se neměnilo. Kormidelník vrátil se ke kormidlu a kapitán dohlížel uvnitř ke strojům. Opakuji, že i když rychlosti přibýlo, motor pracoval beze všeho hluku, s obdivuhodnou pravidelností. Ani jednou to netrhlo, jak se stává obyčejně při válcích a pístech. Soudil jsem z toho tudíž, že přemístění *E p o u v a n t y*, kdykoli se pozměňuje, děje se stroji rotačními. Ale nebylo mi možno o tom se přesvědčiti.

Viděl jsem, že plujeme stále týmž směrem, počáde k severo-východnímu konci jezera a tudíž k Buffalu.

Proč jede kapitán tím směrem, myslil jsem si. Nemůže přece pomýšleti, že by v tom přístavu zakotvil mezi loděmi rybářskými a obchodními... A chce-li se dostat z jezera Erijského, Niagarou nemůže, vodopády nepropluje, byť byl stroj jeho sebe dokonalejší!... Jediná cesta vede řekou Detroit, a od té se *E p o u v a n t a* zřejmě vzdaluje!...

Napadlo mě pak, že snad kapitán vyčká noci a připluje někde ku břehu. Tam že změní loď v automobil a že rychle projede okolními státy... Nepodaří-li se mi upláchnouti, až pojede po zemi, bude po vši naději, že nabudu kdy svobody...

Ovšem dověděl bych se konečně, kde se ten Pán Světa ukrývá a to tak opatrně, že nikdo útulek jeho nemůže nalézt, leda by mě nějakým způsobem vysadil. A co tím vysazením míním, patrně.

Severovýchodní ten konec jezera jsem znal, býval jsem často v této končině státu New-Yorského mezi Albany, tamním předním městem, a Buffalem. Jakýsi úkol policejní před třemi lety mě tam zavedl, poznal jsem břehy Niagary, vodopády po proudu i proti proudu až k Suspension-Bridge,^{*)} byl jsem na obou předních ostrovech mezi Buffalem a městečkem Niagara-Falls, pak na ostrově Navy a na Goat-Islandu, jenž dělí vodopád americký od vodopádu kanadského.

Kdyby se mi tedy naskytla příležitost utéci, nebyl bych v kraji neznámém. Ale zdali se ta příležitost naskytne, a přál-li jsem si jí vpravdě a získal-li bych tím? ... Co tu záhad ještě v té věci, do níž jsem se dostal šťastnou náhodou — a také možná nešťastnou! ...

Že by mi bylo bývalo možno dostat se na některý z břehů niagarských, předpokládati jsem příliš nemohl. E p o u v a n t a neodváží se do té řeky, z níž by nemohla odplouti, a též pravděpodobně nepřiblíží se ku břehům erijským. Bude-li třeba, ponoří se, projede řekou Detroit, promění se v automobil, jež bude řídit chauffeur, a pojedje silnicemi Spojených států.

Takové myšlenky vířily mou hlavou, zatím co zrak marně pátral po obzoru.

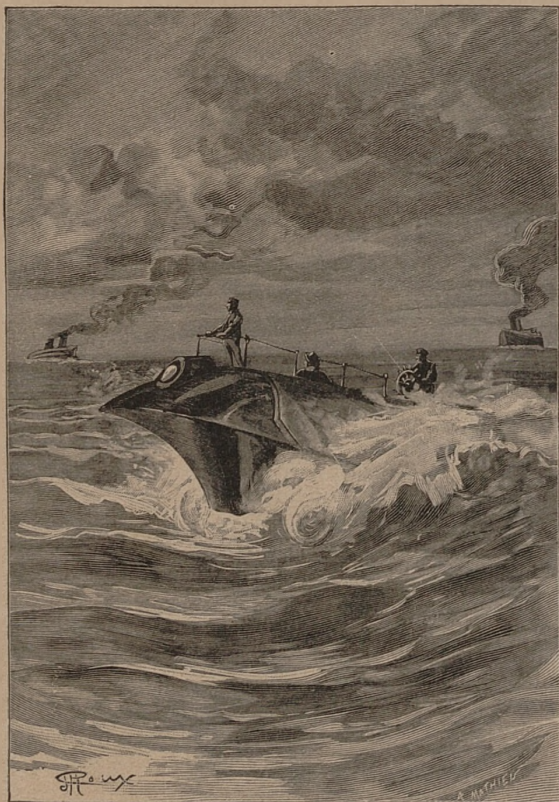
Stále se mi vtírala otázka, jež mi zůstávala nerozluštitelnou: Proč mi poslal kapitán známý již výhrůžný list? ... Z kterého důvodu přišel mě pozorovati do Washingtonu? ... A konečně, co jej pojilo ke Great-Eyry? ... Že by se byl mohl dostat podzemními stokami do Kirdallského jezera, připouštím! Ale přes hradbu, již nelze slézt! ... nikoli! ...

Poněvadž E p o u v a n t a plula stále touž rychlostí a týmž směrem, byli jsme okolo čtvrté hodiny odpolední vzdáleni jen asi patnáct mil od Buffala, jehož obrysy záhy se měly objeviti na straně severovýchodní.

Spatřili jsme za té plavby nějaké lodi, ale jely ve veliké dálce od nás, a vzdálenost tu udržoval kapitán, jak mu bylo libo.

^{*)} Suspension-Bridge, most přes Niagaru, jenž spojuje břehy na místě, kde se řečiště úží a s něhož možno přehlédnouti oba vodopády, americký i kanadský.

Mimo to E p o u v a n t u na hladině jezerní bylo málo viděti a ve vzdálenosti větší jedné míle nesnadno pozorovati.

... byli jsme vzdáleni sotva mili od těch dvou lodí, jež nás honily . . . (Str. 135.)

Zatím výšiny, jež obstupují konec jezera Erijského, počínaly se zřetelně ukazovati tvořice za Buffalem jako nálevkovitý otvor, kterým odvádí Erie své vodstvo do řečiště Niagary.

Po pravé ruce bylo viděti na pobřeží náspy a tu a tam nějaký hájek. Viděl jsem na vodě několik lodí obchodních a rybářských šalup plachetních nebo parních. Obloha byla místy zastřena kouřem, jež malý větřík východní srážel. Co asi obmyšlel kapitán, míře ku přístavu? ... Či mu nezakazovala opatrnost, aby se tam neodvažoval? ... Čekal jsem každým okamžikem, se že otočí kormidlo a že se vrátí na západní břeh jezera, ač-li snad se neodhodlal ponořiti se a strávití noc v hlubinách erijských ...

Nebylo možno pochopiti, proč stále plul směrem k Buffalu.

Tu dal kormidelník, jenž zkoumal zrakem severovýchod, znamení svému druhu. Tento se sebral, šel k prostřednímu poklopu a sestoupil do strojovny.

Skoro ihned vystoupil na palubu kapitán a přistoupiv ke kormidelníkovi hovořil s ním šeptem.

Tento ukazoval rukou směrem k Buffalu na dva začernalé body, které se v dálce pěti až šesti mil vpředu po pravé straně pohybovaly.

Kapitán se podíval pozorně v tu stranu; pak pokrčil rameny a šel se posadit do zádi, jízdy *E p o u v a n t y* nepozměniv.

Po čtvrt hodině spatřil jsem směrem severovýchodním na dvou místech kouř. Pomalu bylo jej viděti jasněji. Vycházel ze dvou parníků, které vyjely z přístavu buffalského a rychle se blížily.

Ilhned mě napadlo, že ty parníky jsou torpédoborné lodi, o nichž mi pan Ward vypravoval a jejichž úkolem bylo hlídati od nějaké doby tuto část jezera, že to jsou právě ony, jejichž pomoci jsem se mohl dožadovati.

Torpédoborné lodi ty byly nové soustavy a patřily k nejrychlejším parníkům, které ve Spojených státech byly vystavěny. Poněvadž je uváděly v pohyb veliké stroje, nejdokonalší, které vůbec byly, dosáhly rychlosti pět a dvacíti mil za hodinu.

Ovšem *E p o u v a n t a* měla rychlost značně větší a bylo by jí v každém případě stačilo, kdyby se byla ocitla v nesnázích tak, že by jí býval ústup téměř nemožným, ponořiti se a byla by unikla pronásledování.

A skutečně tyto parníky by bývaly musily býti spíše loděmi potápěcími než torpedoborci, aby se byly mohly pustiti v zápas

s nadějí na úspěch, a tu ještě nevím, zdali by bývaly stály proti sobě strany stejné.

Zdalo se mi nepochybným, že velitelé těch lodí dostali zprávu, snad od Wellsa, jenž jim asi telegrafoval, jakmile se vrátil do Toleda.

Bylo ostatně patrné, že, jakmile spatřili *E p o u v a n t u*, jeli jí největší rychlostí vstříc. Ale kapitán, jako by na to nemyslel, jel dále směrem k Niagare.

Co hodlaly torpédoborné lodi počítí? . . . Zajisté manevrovaly tak, aby byla *E p o u v a n t a* nucena pustiti se do rohu jezera Erijského a nechala Buffalo v pravo, protože Niagarou plouti nemohla.

Kapitán přišel a uchopil se kormidla, jeden z jeho lidí byl napřed a druhý ve strojovně.

Čekal jsem, nebude-li mi rozkázáno, abych sestoupil do své kabiny.

Nestalo se tak k mé největší radosti, ano, abych pověděl pravdu, nikdo se o mne nestaral, jako kdybych nebyl býval na lodi.

Pozoroval jsem se živým zájmem, jak se torpédoborné lodi blíží. Nebyly ještě vzdáleny dvě míle a již se namáhaly, aby dostaly *E p o u v a n t u* do ohně.

Co se týče Pána Světa, na tváři jeho zračilo se jen hluboké opovržení. Věděl, že ti torpédoborci proti němu ničeho nezmožou. Dá řidiči stroje znamení a ujede jim, nechť plovou, jak chtějí rychle! Motor se několikrát otočí, a *E p o u v a n t a* bude mimo dostřel jejich děl; a v hlubinách erijských kule pod vodou plujícího stroje nezasáhnou! . . .

Po desíti minutách byli jsme vzdáleni sotva míli od těch dvou lodí, jež nás honily.

Kapitán nechal je připlouti ještě blíže. Pak přitlačil na páku, a *E p o u v a n t a*, jejíž poháněče začaly pracovati silou dvojnásobnou, na hladině jezerní poskočila. Vysmála se torpédoborným loďm a místo aby ucouvla zpět, ujížděla dále ku předu. Kdož ví, zda by se byla mezi ně neodvážila a nevlekla je za sebou tak dlouho, dokud by nenastala noc a ony nemusily upustiti od marného pronásledování.

Na břehu jezera Erijského patrný byly obrysy města Buffalo. Rozeznával jsem jasně jeho budovy, věže kostelní a lodní

zdvihadla. Poněkud k severozápadu, ve vzdálenosti čtyř nebo pěti mil bylo viděti již Niagaru.

Jak jsem se měl za těch okolností rozhodnouti? . . . Neměl jsem příležitost, jsa dobrým plavcem, až se ocitneme proti torpedoborcům anebo spíše mezi nimi, vrhnouti se do vody, příležitost, jaká se snad již nenaskytne? . . . Kapitán by se nemohl zdržovati, aby mě chytal! . . . Nepodařilo by se mi šťastnou náhodou, kdybych se pohroužil, uniknouti mu? Jedna nebo druhá loď by mě zpozorovala . . . Kdo ví, zdali velitelům nedostalo se zprávy o mé možné přítomnosti na *E p o u v a n t ě*? Přijela by pro mne loďka? . . .

Ovšem, naděje, že se to zdaří, byly by větší, kdyby se *E p o u v a n t a* pustila mezi břehy niagarské. Až bychom byli ve výši ostrova Navy, mohl bych vystoupiti na zemi, kterou jsem tam dobře znal . . . Ale nezdálo se možným předpokládati, že by se kapitán vypravil po řece, jež jest vodopády přehrazena. Ustanovil jsem se tudíž, že vyčkám, až se torpedoborci k nám více přiblíží a pak, až nastane vhodný okamžik, že se rozhodnu.

Musím se přiznati, že jsem se nemohl rozhodnouti . . . Nemohl jsem si pomyslit, že bych měl utéci a vzdáti se tím veškeré naděje, že se mi podaří přijíti tomu tajemství na kloub . . . Při pomýšlení, že stačí pouze vztáhnouti ruku a zmocniti se člověka prohlášeného za psance, bouřila, se všechna moje povaha jakožto policisty. Ne, neuteku! Vzdal bych se navždy té úlohy! . . . Pravda, jaký osud mě očekává, kam až mě *E p o u v a n t a* zavleče, zůstanu-li na poli?

Bylo čtvrt na sedm. Torpedoborné lodi přijížděly k sobě, byly od sebe vzdáleny asi jen dvanáct až patnáct provazců. *E p o u v a n t a* nepřeháněla rychlosti a bude míti záhy jednu z nich po levé straně za sebou a druhou po pravé.

Neodešel jsem se svého místa. Muž, jenž stál vpředu, byl u mne.

Nehýbaje se u kormidla a s planoucím zrakem pod svraštělým obočím očekával kapitán snad okamžik, kdy všemu rázem učiní konec.

Pojednou zazněl výstřel z lodi po levé straně. Koule přilítla po hladině vodní před *E p o u v a n t u* a zmizela vzadu za torpedobornou lodí po straně pravé. Povstal jsem. Muž, jenž stál u mne, čekal, jak se zdálo, na pokyn kapitánův.

Epouvanta vzlétá a přepravuje se. (Str. 144.)

Tento neobrátil ani hlavy, a nikdy nezapomenu na výraz pohrdání, jenž se zračil v jeho obličej.

V okamžiku byl jsem přiražen k poklopu své kabiny, jenž nade mnou zapadl, a ostatní poklopy zavíraly se zároveň. Neuplynula minuta a ponořili jsme se. Loď zmizela ve vodách jezera.

Zavzněly ještě další rány z děla, rachot jejich dolehl až k mému uchu. Pak vše utichlo. Tlumené světlo pronikalo okénkem mé kabiny. Stroj jel tiše hlubinami erijskými, neotřásal se ani nekymácel.

Jak vidno, *E p o u v a n t a* vykonala tuto změnu rychle a zároveň velice snadno, tak rychle a tak asi snadno zajisté, jako když měla projížděti silnicemi.

Co teď Pán Světa počne? . . . Pravděpodobně změni směr, leda by *E p o u v a n t a* přistála k zemi a stala se automobilem.

Ale když jsem děle uvažoval, napadlo mě, že popluje spíše k západu, až torpedoborce svede s pravé stopy, a že vepluje do ústí řeky Detroit. Pod vodou zůstane dle všeho jen potud, pokud bude třeba, aby jí kule nezasáhly, a v noci bude pronásledování konec.

Nebylo tomu tak. Sotva uplynulo deset minut, bylo pozorovati jakýsi ruch v lodi. Bylo slyšeti, že se ve strojovně hovoří. Zároveň však také hlomozily stroje. Zdálo se mi, jako bych byl vyrozuměl, že následkem nějakého poškození musí stroj vyplouti na povrch.

Nemýlil jsem se. V okamžiku se v mé polotmavé kabině vyjasnilo. *E p o u v a n t a* se právě vynořila . . . Slyšel jsem kroky na palubě, jejíž poklopy se opět otevřely, můj též . . .

Kapitán zaujal opět místo u kormidla, kdežto druzí dva jeho muži byli zaměstnání uvnitř.

Podíval jsem se, není-li viděti torpedoborné lodi. Ano, a to ve vzdálenosti pouze čtvrt míle. Jakmile opět spatřily *E p o u v a n t u*, jaly se ji honiti. Tentokráte to bylo však směrem k Niagare.

Přiznávám se, počínání tomu jsem nerozuměl. Dostane-li se stroj, jenž se následkem poškození nemůže ponořiti, do této slepé ulice, bude míti cestu, až se bude chtíti vrátit zpět, torpedoborci zahrazenou. Či pomýšlel přistati a upláchnouti jako automobil buď státem New-Yorským nebo územím kanadským?

E p o u v a n t a byla tou dobou o půl míle napřed. Torpédoborné lodi ji pronásledovaly plnou parou za okolností, pravda, nepříznivých, nemohlyť ji svými děly zasáhnouti. Přestávala na tom, že se udržovala v této vzdálenosti. A přece by bylo bývalo snadno odjetí dále a vrátiti se za nastávající noci do vod při západním břehu!

Buffalo po pravé straně se již ztrácelo a krátce po sedmé hodině byli jsme u Niagary. Kdyby se do ní byl kapitán pustil, věda, že ven nevypluje, byl by pozbyl rozumu. A nepomátl se vskutku, když se prohlašoval a pokládal za Pána Světa? . . .

Pozoroval jsem jej, byl klidný, chladnokrevný a neohlédl se ani, aby se podíval po torpedoborcích.

Tato část jezera byla ostatně úplně opuštěna. Lodí, které patřily městečkům při březích niagarských, nebylo mnoho a žádné nebylo viděti. Ani rybářská šalupa nepřejela *E p o u v a n t* tě přes cestu. Každým způsobem budou obě torpedoborné lodi, budou-li ji po Niagaře pronásledovati, nuceny záhy zaraziti.

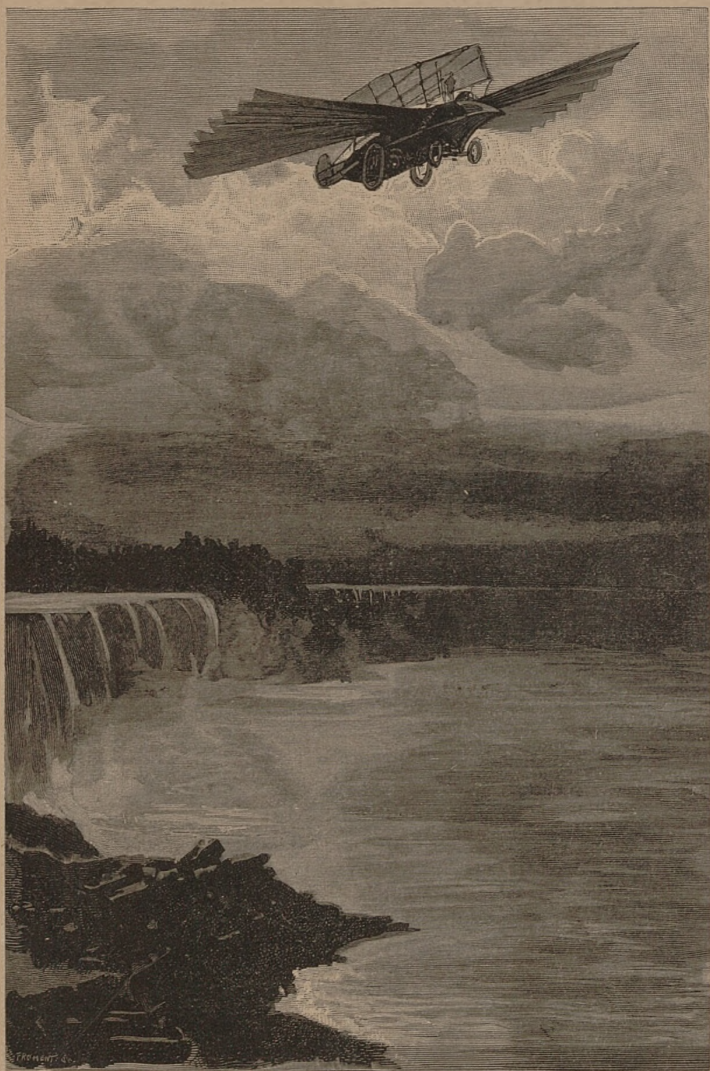
Řekl jsem již, že jeden břeh Niagary jest americký a druhý kanadský. S jedné strany jest Buffalo, s druhé pevnůstka Erie. Šířky její, která činí i čtyři kilometry, nedaleko vodopádův ubývá. Délka její z Erijského jezera do jezera Ontaria obnáší padesát osm kilometrů, teče směrem severním a odnáší do Ontaria vodu z jezera Hořeního, Michiganského a Huronského. Erijské jezero leží o sto metrů výše než Ontario. Vodopád jest neméně než čtyřicet devět metrů vysoký. Říká se mu „Horse-Shoe-Fall“,*) poněvadž má podobu podkovy, Indiáni mu dali jméno „Hromobijce vod“, a jest to vskutku hromobití neustálé, jehož hukot jest slyšeti na mnoho mil od vodopádu.

Mezi Buffalem a městečkem Niagara-Falls dělí dva ostrovy tok řeky, ostrov Navy, vzdálený proti proudu pět čtvrtí hodiny od Horse-Shoe-Fallu, a Goat-Island,**) jenž dělí vodopád americký od kanadského. Na konci jeho stála druhdy věž v podobě želvy a směle čněla v plném proudu na samém kraji propasti; musili ji strhnouti, mohloť se státi, že by ji byla voda stále na ni narážející srazila do prohlubně.

Podél horního toku Niagary jmenovati sluší dvě městečka; Schlosser leží po pravé straně a Chipewa po levé, právě po obou

*) Horse-shoe, angl. podkova.

**) = Kozí ostrov.

V okamžiku, kdy se Epouvanta vznášela nad voňopádem . . . Str. 146.)

stranách ostrova Navy. V této výši proud následkem většího svahu stává se prudčím a asi o tři kilometry níže mění se v pověstný vodopád.

E p o u v a n t a projela mimo pevnůstku Erie. Slunce vznášelo se na straně západní nad obzorem kanadským, a měsíc, tehdy právě v úplňku, vycházel z mlh na straně jihozápadní. Noc měla nastatí teprve za hodinu.

Torpédoborné lodi uháněly parou a asi ve vzdálenosti jedné míle jely za ní, ale ničeho tím nedosáhly. Pluly mezi břehy, na nichž rostou stromy, mezi kterými roztroušeny jsou venkovské domky, a jež se vinou jako dlouhé zelenající se roviny.

E p o u v a n t a nemohla se již zřejmě vrátiti. Torpédoborné lodi by ji byly nevyhnutelně potopily. Pravda, velitelé jejich nevěděli, co jsem věděl já: že totiž stroj se poškodil a že proto musila vyplouti na povrch a že jí tudíž bylo nemožno znovu se ponořiti a upláchnouti. Nicméně jeli stále ku předu a pojedou tak, pokud bude vůbec jen možná. Toto usilovné pronásledování jsem si nevysvětloval, a též mi nebylo jasné chování E p o u v a n t y. Dříve než za půl hodiny bude mítí zahrazenou cestu vodopádem. Nechť jest stroj sebe dokonalejší, není s to, aby projel Horse-Shoe-Fallem, a jestliže jej proud uchvátí, zmizí v té propasti, kterou vody v hloubce padesáti pěti metrů pod vodopádem vybraly. Možná, že přistane k některému břehu a že ujede na svých kolech automobilových, která vykonají dvě stě čtyřicet mil za hodinu...

Jak se teď rozhodnouti? ... Měl bych se pokusiti o záchranu po ostrově Navy, k jehož břehům bych snadno doplaval? Jestliže nepoužiji této příležitosti, Pán Světa nepustí mě nikdy na svobodu s tím, co vím z jeho tajemství.

Ale zdálo se mi zřejmě, že tentokráte mi bude každý útek znemožněn. Nebyl jsem sice ve své kabině zavřen, ale hlídali mě. Mezitím co kapitán stál u kormidla, druh jeho byl u mne a nespouštěl mne s očí. Jakmile bych se byl jen hnul, byl by mě chytil a zavřel. Byl tedy nyní osud můj sloučen s osudem E p o u v a n t y.

Zatím jsme byli vzdáleni od torpédoborců v této chvíli jen několik provazců. Nemohl snad motor E p o u v a n t y po té nehodě pracovati rychleji? A přece kapitán nejevil nijakého neklidu a nesnažil se přistati k zemi.

Bylo slyšeti syčeti páru, jež unikala ventily torpédoborců v hustých kotoučích černého dýmu. Ale též bylo slyšeti, jak hučel vodopád, který nebyl již vzdálen ani tři míle.

E p o u v a n t a jela po levé straně podél ostrova Navy, jehož konec záhy minula. Po čtvrt hodině pak bylo viděti prvé stromy Goat-Islandu. Proud byl čím dále, tím prudčí a nezastaví-li se E p o u v a n t a, torpédoborné lodi nebudou moci dále se za ní hnáti . . . Uráčí-li se tomu prokletému kapitánu vrhnouti se do vírů Horse-Shoe-Fallu, ony ho do propasti následovati nebudou . . .

Vskutku, zavznělo pískání, a torpédoborné lodi zarazily ve vzdálenosti pěti nebo šesti set stop od vodopádu. Pak bylo slyšeti ještě výstřely, několik kul letělo vedle E p o u v a n t y, ale nezasáhly ji.

Slunce zapadlo a za soumraku vrhal měsíc paprsky směrem severním. Rychlost stroje, zvýšena rychlostí proudu, byla úžasná. V minutě sřítí se do tmavé hlubiny, již tvoří ve středu svém vodopád kanadský.

Ustrašeně díval jsem se na ty kraje Goat-Islandu a pak na ostrůvky Tři Sester, jež jsou při jeho konci a jež drobný déšť z rozbouřených vln svlažoval.

Vstal jsem . . . hodlal jsem skočiti do řeky a dostat se na ostrov . . .

Těžké ruce mužovy mě zadržely . . .

Pojednou jest slyšeti, jak uvnitř stroj zarachotil. Veliké úhly odchylkové, přidělané po stranách lodi, rozpínají se jako křídla a v okamžiku, kdy se řítí do vodopádu, E p o u v a n t a vzlétá a přepravuje se v měsíční duze přes hučící spousty padajících vod!

XV.

HNÍZDO ORLÍ.

Když jsem se následujícího dne z dosti tvrdého spánku probudil, stroj se nehýbal. Soudil jsem tudíž, že nejede ani po zemi, že nepluje ani na vodě ani pod vodou a že neletí vzduchem. Měl jsem z toho usuzovati, že vynálezce jeho vrátil se do svého úkrytu tajemného, kam se před ním nedostala žádná bytost lidská? . . .

Dovím se konečně jeho tajemství, když se mne nezbavil?

Možná, že se čtenář podiví, že jsem tak tvrdě spal, když jsme pluli vzduchem. Divil jsem se tomu sám, napadlo mě tudíž, zdali nebyl ten spánek způsoben nějakou uspávací látkou, jež byla do mého posledního jídla přimíšena . . . Kapitánu E p o u v a n t y mohlo na tom záležeti, abych nepoznal místa, kde sestoupil. Mohu jen říci, že to byl strašný dojem v okamžiku, kdy stroj nebyl stržen do vírů vodopádu, ale motorem svým se vznesl jako pták, jehož široká křídla neobyčejně prudce mávala.

Byl tedy ten stroj Pána Světa čtvernásobným dopravním prostředkem: byl zároveň automobilem, lodí plovoucí na vodě, lodí plovoucí pod vodou a strojem, jenž létal též ve vzduchu. Mohl se pohybovati třemi živly: po zemi, vodou a vzduchem, a jakou silou a jak rychle! . . . Několik okamžiků mu stačilo, aby se

dle potřeby tak podivuhodně změnil!... Totéž strojní zařízení řídilo ty různé způsoby dopravy!... Byl jsem těch proměn svědkem!...

Ale ještě jsem nevěděl a snad to odhalím, odkud čepal ten stroj svoji sílu a kdo byl ten důmyslný vynálezce, jenž, sestaviv jej z různých částí, tak obratně a směle jej řídí.

V okamžiku, kdy se *E p o u v a n t a* vznášela nad vodopádem kanadským, byl jsem opřen o poklop své kabiny. Byl jasný večer a mohl jsem tudíž pozorovati směr, kterým vzduchoplavec mířil. Plul nad řekou a přelétl Suspension-Bridge ve vzdálenosti tří mil po proudu od Horse-Shoe-Fallu. V tom místě začínají víry, jež nelze přeplavati, Niagara se pak zahýbá a má spád k Ontariu.

Od toho místa pak zabočil stroj, jak se mi zdálo, k východu.

Kapitán stál po ráde v zádi. Nemluvil jsem naň... K čemu? Byl by mi nedal odpovědi.

Poznal jsem a překvapilo mě, jak snadno se *E p o u v a n t a* řídila. Vskutku cesty vzduchem byly jí něčím tak obyčejným jako cesty po moři a po zemi.

A poněvadž člověk ten dosáhl takových výsledků, lze pochopiti velikou pýchu, že se prohlásil Pánem Světa. Či nevládl strojem, který vynikal nade všechny, jež vyšly kdy z rukou lidských, a proti němuž byli lidé bezmocni?... A pravda, k čemu by jej byl prodával, proč by byl přijímal ty miliony nabízené?... Ano, to mi vysvětlovalo jeho naprostou důvěru v sama sebe, jež byla patrna z celé jeho osoby. Kam až zavede jej jeho ctižádost, zvrhne-li se jednoho dne v šílenství?

Za půl hodiny pak po vzlétnutí *E p o u v a n t y* byl jsem, nemoha si toho vysvětliti, ve stavu úplného vysílení. Opakují, stav ten byl asi následkem nějaké látky uspávající. Kapitán bezpochyby nechtěl, abych poznal, kterým směrem pluje.

Zdali tedy plula vzducholoď dále vzduchem, zdali plula po hladině mořské nebo jezerní, zdali se nepustila americkými silnicemi, říci nemohu. Nepamatuji se na nic z toho, co se dělo v noci ze dne 31. července na 1. srpna.

Co bude teď z toho dobrodružství následovati a hlavně, jak to skončí se mnou?...

Pravil jsem, že se zdálo, když jsem se z toho podivného spánku probudil, že se *E p o u v a n t a* nepohybuje. Nebylo lze se mýlit v té příčině: kdyby se bývala pohybovala ve které-

koli způsobě, byl bych pohyb pozoroval, byť to bylo i vzduchem.

Když jsem se probudil, byl jsem ve své kabině, kde jsem byl zavřen, aniž jsem si toho všiml, jako prvé noci, kterou jsem strávil v E p o u v a n t ě na jezeře Erijském.

Byl bych rád věděl, zdali mi bude dovoleno vystoupiti na palubu, když stroj přistál.

Pokusil jsem se nadzdvihnouti poklop, ale nešlo to.

„Nedostanu se na svobodu,“ pravil jsem si, „než E p o u v a n t a opět popluje nebo poletí?“

Za těchto dvou okolností jediné byl útěk nemožný.

Lze si vysvětliti, jak jsem byl netrpělivý a v jakých starostech, nevěda, jak dlouho tato zastávka na zemi potrvá.

Čekal jsem však pouze čtvrt hodiny. Zaslechl jsem, jak někdo odstraňuje zápor. Poklop se nadzdvihl zvenčí. Světlo a vzduch vnikly rázem do mé kabiny.

Skokem jsem byl opět na palubě, na svém obyčejném místě.

V okamžiku jsem přehlédl celý obzor.

E p o u v a n t a, jak jsem si představoval, odpočívala na zemi, v kotlině, jež měla asi patnáct až osmnáct set stop v obvodu. Po celé rozloze byla pokryta žlutým pískem a nerostlo tam ani trochu trávy.

Kotlina ta měla téměř pravidelný vejčitý tvar, jehož velký průměr byl od jihu k severu. Co se však týkalo obstupujících skal, jak byly vysoké a jak vypadaly nahoře, posouditi jsem nemohl. Nad námi se kupily husté mlhy, jichž paprsky sluneční ještě nerozptýlily. Několik širokých pruhů par snášelo se až k písčitému dnu. Pravděpodobně bylo ještě časně jitro a mlha záhy zmizí.

Zdálo se mi, že teplota v kotlině jest dosti nízká, ačkoli to bylo prvého dne měsíce srpna. Soudil jsem z toho, že kotlina jest asi v některé vysoké končině Nového světa... Ale ve které? Nebylo lze o tom něčeho se dohadovati. Každým způsobem nemohla vzducholoď, nechť plula jakkoli rychle, v té době přeletěti přes oceán Atlantický nebo Tichý, a od našeho odletu z Niagary neuplynulo více než dvanáct hodin.

V té chvíli vystoupil kapitán z jakési zatáčky, nejspíše z nějaké jeskyně, nalézající se při zemi v této ohradě, zakryté mlhami.

Občas objevovaly se v mlze silhouetty velikých ptáků, jejichž chraplavý skřek rušil hluboké ticho. Kdož ví, zdali se neulekli toho netvora se strašnými křídly, s nímž by se nemohli pustiti v závod, ani pokud se týče síly ani rychlosti!

Z toho ze všeho jsem usuzoval, že sem se uchýloval Pán Světa, když končil své podivuhodné výpravy . . . To byla kolna pro jeho automobil, přístav pro jeho loď, lůžko pro jeho stroj létací! . . . A teď odpočívala E p o u v a n t a nehybně v té kotlině.

Konečně si ji prohlédnu, a zdálo se mi, že nikoho ani nenapadá, aby mi v tom bránil. Jisto jest, že kapitánovi přítomnost moje rozpaků nepůsobila, jako až dosud vůbec. Druhové jeho přišli za ním. Záhy vešli všichni do jeskyně, o níž jsem se zmínil. Mohl jsem tudíž prohlížeti stroj — alespoň zevně. Co se týče jeho vnitřního zařízení, budu se asi musiti omeziti na domněnky.

A vsuktku, kromě poklopu mé kabiny, ostatní poklopy byly zavřeny a nadarmo jsem se pokoušel otevřítí je. Konečně bylo snad zajímavější seznati, kterým motorem se E p o u v a n t a tak mnohonásobně přetvořovala.

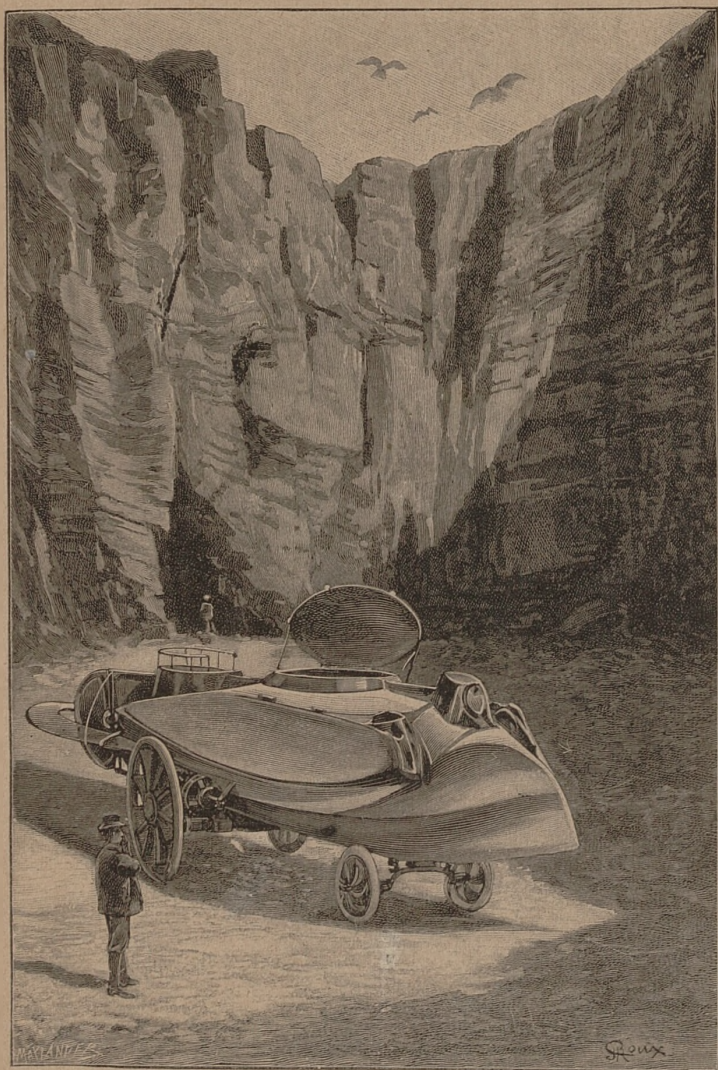
Skočil jsem na zemi a konal jsem prvé šetření.

Stroj byl podoby vřetenovité, předek byl špičatější než zadní část, kostra byla z aluminia, křídla z hmoty, již jsem nemohl zjistiti. Spočíval na čtyřech kolech, jež byla opatřena na loukotích pneumatikami velice silnými, následkem čehož za rychlosti jel tiše. Paprsky jejich měly podobu plácaček, a když jela E p o u v a n t a na vodě nebo pod vodou, zrychlovaly asi její jízdu.

Ale tato kola nebyla hlavním motorem. Tento skládal se ze dvou Parsonových turbin, které byly umístěny po délce po obou stranách kýlu. Uváděly-li se neobyčejně rychle strojem v pohyb, poháněly otáčejíce se ve vodě loď, a napadlo mě docela, neužívalo-li se jich též při jízdě ve vzduchu.

Příčinou toho, že se stroj udržel a pohyboval ve vzduchu, byla veliká křídla, která, když odpočíval, byla po stranách stažena jako úchytkové úhly. Vynálezce tedy užil soustavy „těžší než vzduch“ a soustava ta na. umožňovala létatí vzduchem rychleji než největší ptáci.

Co se týče hybné síly, jež tato různá zařízení uváděla v pohyb, opakuji, že to mohla býti jen elektřina. Ale odkud se jí akumulátorům dostávalo? . . . Byla snad někde výrobná elektrické

A teď odpočívala Epouvanta nehybně v té kotlině. (Str. 149.)

síly, z níž ji čerpaly? ... Nepracovala snad v některé sluji této kotliny dynamy? ...

Prohlídkou jsem tedy zjistil, že Epouvanta má kola, turbíny, křídla, ale nic mi nebylo známo ani o strojním zařízení ani o hybné síle, jež ji uvádějí v pohyb. Pravda, co by mi bylo prospělo, kdybych tajemství to byl odhalil? Musil bych býti volný, a dle toho, co mi bylo známo, — třebaš to bylo i velice málo — Pán Světa mne na svobodu nepustí.

Ovšem, zbývala možnost útěku. Ale bude k tomu kdy příležitost? Ve kterém místě vzduchoplavec právě přistal? Jaké jest spojení s okolním krajem? ... Není z této ohrady žádného východu? ... Lze se tam dostat jen přes hradby létacím strojem? ... V které končině Spojených států jsme sestoupili na zemi? ... A skutečně, předpokládáme-li, že Epouvanta vyjela teprve včera, nemohla se dostat z Ameriky, z Nového světa vůbec do Starého, nechť letěla sebe rychleji! ... Nebylo dost odhadovati cestu, již jsme za noc vykonali toliko na několik set mil?

Byla tu ovšem možná domněnka, jež mě několikrát napadla a zasloužila, aby se o ní uvažovalo, nebylo-li by lze pokládati ji za možnou. Proč by nemohla míti Epouvanta útočištěm právě Great-Eyry? ... Či nebylo tomuto létacímu stroji věcí naprosto lehkou dostat se do něho? ... Nemohl učiniti vzduchoplavec, co činili supi a orli? Neposkytovalo to nepřístupné doupe Pánu Světa tak tajemného útulku, že jej policie nemohla nalézt a že se tam na něho nikdo nedostal? A pak od vodopádů niagarských k této části Modrých hor není více než čtyři sta padesát mil a ve dvanácti hodinách mohla to Epouvanta vykonati! ...

Ano, myšlenka ta pomalu v mozku mém mezi tolika jinými nabývala pravděpodobnosti. Nevysvětloval se též tak poměr, jež jsem nedovedl pochopiti, mezi Great-Eyry a pisatelem dopisu podepsaného začátečními písmeny? ... A což pronesené výhrůžky, kdybych pokus opětoval? ... A to slídění po mé osobě? ... A nebylo možno též ty zjevy, jichž Great-Eyry byl jevištěm, přičítati jemu z důvodu, který mi ovšem nebyl dosud znám? ... Ano! Great-Eyry! ... Jest to Great-Eyry! ... A když mi nebylo dosud možno dostat se do něho, bude mi lze dostat se z něho jiným způsobem než Epouvantou? ...

Možná, až se mlha rozptýlí, že to budu vědět. Možná, že ta domněnka stane se skutečností.

Zatím jsem si předsevzal hradby obejít, byloť mi volno přecházeti, a kapitán ani jeho druhové se o mne nestarali.

Poněvadž byli právě všichni tři v jeskyni při severním konci kruhu, začal jsem prohlížeti od jižního konce.

Přistoupiv k hradbě, šel jsem při dolejšku, v němž bylo plno vydutín. Nad nimi pak se zvedala hladká stěna živcová, z něhož se skládá pásma alleghanské. Jak vysoká byla ta stěna, jak asi vypadala nahoře, nebylo lze ještě viděti; bylo nutno vyčkati, až se mlhy buď větrem nebo účinkem paprsků slunečních rozptýlí.

Zatím jsem šel dále vedle hradeb, do jejichž dutin vcházelo světlo pouze otvorem. Různé věci v nich ležely, kusy dříví a hromady suché trávy. Byly tam i stopy kroků, jež zanechal kapitán se svými druhy v písku.

Viděti muže nebylo, byli bezpochyby zaměstnáni v jeskyni, před níž bylo složeno několik balíků. Odneseš ty balíky do Evropy a stěhují se snad, zamýšlejíce opustiti definitivně tento útulek?

Když jsem obchůzku za půl hodiny vykonal, vrátil jsem se do středu. Tu a tam byly veliké hromady vychladlého popela, jenž časem zbělel, zbytky trámů a opálených prken, postranice, na nichž bylo ještě kování, kovové pásy v ohni obýbané a trosky jakéhosi stroje spáleného.

Před kratší nebo delší dobou byla ta kotlina pravděpodobně jevištěm požáru, jež buď někdo způsobil úmyslně, nebo povstal náhodou. Jak nebylo tu lze srovnávat tento požár se zjevy pozorovanými na Great-Eyry, s těmi plameny, jež se zjevovaly nad hradbou, s tím hlukem, jenž se šířil vzduchem a jímž se tolik polekali obyvatelé okolní, obyvatelé pleasant-gardenští a obyvatelé morgantonští? . . . Ale co to asi hořelo a proč to asi kapitán ničil? . . .

Tu zavál větřík, jenž se na východní straně začal zdvihati. Obloha byla pojednou výparů zbavena. Slunce zaplavilo svými paprsky ohradu, stáloť na půl cestě od obzoru k zenitu.

Vykřikl jsem bezděčně! . . .

Objevil se vrchní konec skal ve výši asi jednoho sta stop . . . A na východní straně spatřil můj zrak tu silhouettu tak znatelnou, ten balvan podobající se orlu . . .

Byl to ten, ježž jsem pozoroval s panem Eliášem Smithem, když jsme lezli na Great-Eyry.

Nebylo tedy pochyby. V minulé noci vykonala vzducholod cestu od jezera Erijského do Severní Karoliny. V tomto doupěti tedy stroj odpočíval! . . . To bylo to hnízdo důstojné silného a obrovského ptáka, ježž duch vynálezce stvořil, hnízdo, přes jehož hradby nebylo lze nikomu se dostat kromě něho? . . . A kdo ví docela, zdali nenašel v některé hluboké dutině podzemní spojení se stranou vnější, jímž mu bylo možno odejít z Great-Eyry a Epouvantou tam nechati? . . .

Tak se mi v mysli vše úplně odhalilo! . . . Tak bylo lze si vysvětliti první dopis, jenž přišel z Great-Eyry a vyhrožoval mi smrtí! . . .

A kdyby se nám bylo povedlo vniknouti do té kotliny, kdož ví, zdali by tajemství Pána Světa nebylo bývalo dříve odhaleno, než by se mu bylo podařilo uniknouti? . . .

Stál jsem, nehýbaje se, s upřenými zraky na kamenného orla a mocně vzrušen. A napadlo mě, zdali bych se neměl pokusit zničit ten stroj, nechť se stane, co chce, nežli opět vyletí do světa . . .

Bylo slyšeti kroky.

Obrátil jsem se . . .

Kapitán šel ke mně a stanuv podíval se mi do očí.

Nemohl jsem se udržeti a pronesl jsem slova:

„To jest Great-Eyry! . . . Great-Eyry!“

„Ano, inspektore Strocku!“

„A vy jste Pán Světa?“

„Toho světa, jemuž jsem se již dříve zjevil jako nejmocnější z lidí.“

„Vy?“ zvolal jsem užasnuv měrou nejvyšší. „Ano, já,“ odpověděl mi postaviv se zpřímá ve vší své hrdosti, „já . . . Robur . . . Robur Dobyvatel!“

XVI.

ROBUR DOBYVATEL.

Tělo prostředního vzrůstu, ohraničení geometrického — pravidelný lichoběžník, jehož nejdelší stranu tvoří plece. Na této čáře stojí silný krk s velikou sferoidální*) hlavou. Očí, jež nejmenší vzrušení vznítilo, nad nimi oboční sval stále stažený, známka největší síly. Vlasy krátké, trochu kadeřavé, kovového lesku, jako by to byla kštice z okují, široká prsa, která se dmula jako měchy, ramena, ruce, nohy přiměřené trupu, bez knírů a bez vousů po stranách, jen široký vous pod bradou po způsobu americkém, kterým bylo viděti čelist, jejíž zvykače měly asi sílu ohromnou.

Tak vypadala podobizna neobyčejného člověka, již otiskly všechny noviny Spojených států dne 13. června roku 18.., nazítří po dni, kdy muž ten způsobil rozruch svojí přítomností v sezení filadelfského ústavu Weldonova.

A tento Robur Dobytel představil se právě mně, pověděv mi své jméno, jež zní jako výhrůžka, a k tomu v ohradě Great-Eyry!...

*) Sferoid, těleso povstale otočením ellipsy o menší osu.

Jest nutno připomenouti si stručně události, které upoutaly k řečenému Roburovi pozornost vši země.*) Z nich plynou důsledky tohoto podivuhodného dobrodružství, jehož rozuzlení mysl lidská nemohla předvídati.

Večer 12. června konalo se ve Filadelfii shromáždění ústavu Weldonova, jehož předsedou byl Uncle Prudent, jeden z vynikajících lidí tohoto hlavního města státu Pennsylvanského, a tajemníkem Phil Evans, osobnost v témž městě neméně významná. Probírala se důležitá otázka řiditelných balonů. Péči správní rady byla zhotovena právě vzducholoď G o a h e a d,**) jež obsahovala čtyřicet tisíc krychlových metrů. Uváděti v pohyb ve směru vodorovném měla se dynamem, které mělo býti zároveň lehké a silné a od něhož se čekal nejlepší výsledek; mělaf se otáčetí šroubem lodním. Kam však ten šroub přidělati, na zadním konci loďky dle mínění jedněch nebo na předním dle mínění druhých? . . .

Otázka ta nebyla ještě rozhodnuta a toho dne dostali se „předáci“ a „zadáci“ do sebe. Spor byl konečně již tak prudký, že někteří členové Weldonova ústavu by se byli již poprali, když tu v největší hádce požádal jakýsi cizinec, aby byl uveden do síně, kde se konala schůze.

Byl uveden pod jménem Robur. Požádav o slovo, obdržel je za všeobecného ticha. Zaujav pak volně stanovisko v otázce týkající se řiditelných balonů, prohlásil, že, když se stal člověk pánem moře lodí, již v pohyb uvádí plachta, kolo nebo šroub, stane se pánem prostoru atmosférického jen tehdy, užije-li se přístrojů těžších než vzduch, jelikož tyto musí býti těžší, aby se tam mohl zcela volně pohybovati.

Byla to věčná hádka mezi vzduchoplavbou a létáním. V senzení tom, v němž převládali stranici zásady „lehčí než vzduch“, rozpředla se opět tak vášnivě, že Robur, jemuž soupeři přezdíli posměšně Dobyvateľ, musil místnost opustiti.

Ale sotva zvláštní ten člověk zmizel, již za několik hodin na to byli předseda ústavu Weldonova a tajemník odvážlivým způsobem uneseni. Ve chvíli, kdy se ubírali parkem Fairmont se sluhou Frycolinem, několik lidí se na ně vrhlo, zacpali jim ústa a svázali je; pak, ačkoliv zajatí kladli odpor, odnesli je

*) Srovnej spisovatelovo dílo: Vzducholoďí kolem světa, z něhož jsou též obrázky této kapitoly.

***) G o a h e a d, angl. = v před!

opuštěnými alejemi a vstrčili je do stroje, jenž byl na mýtině. Když pak nastal den, vznášeli se zajatci v Roburově

Vzducholod' ta, Albatros, skládala se . . . Str. 158.

vzducholodi nad krajem, jež poznati nadarmo se namáhali.

Uncle Prudent a Phil Evans musili sami doznati, že včerejší řečník je neklamal, že měl stroj vzduchem plující založený na

zásadě „těžší než vzduch“, který jim, — uvidí, zda se zdarem nebo s neúspěchem — uchystal neobyčejnou pouť.

Albatros létě směrem západním, minul . . . Str. 159.

Stroj ten, jež vymyslel a zhotovil inženýr Robur, zakládal se na dvojí činnosti Archimedova šroubu, jenž otáčeje se postupuje ve směru osy. Stojí-li osa kolmo, šroub se pohybuje kolmo,

je-li ve směru vodorovném, polybuje se vodorovně... právě tak jako jest to při tak řečené helikopteře,^{*)} která se vznáší, poněvadž šikmo naráží do vzduchu, jako by se polybovala po nakloněné ploše.

Vzducholoď ta, *Albatros*, skládala se z tělesa třicet metrů dlouhého, opatřeného dvěma poháněči, jedním napřed a jedním vzadu; vzhůru čnělo třicet sedm šroubů, které měly osy kolmo, patnáct jich bylo po každé straně tělesa a sedm stálo výše, uprostřed stroje. Dohromady tvořily jako třicet sedm stěžňů, vystrojených místo plachtami rameny, jimiž stroje umístěné v přístěncích u podlahy obdivuhodně otáčely.

Co se týče síly, již bylo užito, aby se vzducholoď ve výši udržela a polybovala, nedodávala jí ani pára vodní ani jakákoli jiná, ani zhuštěný vzduch nebo některý jiný pružný plyn. Také výbušných směsí *Robur* nepoužil, nýbrž síly, již se užívá k tak různým účelům, síly elektrické, jest však otázka, jak a odkud bral vynálezce sílu elektrickou, již nabíjel své batterie a své akumulátory...? Nejspíše — tajemství toho nikdo nikdy nepoznal — bral ji ze vzduchu, jenž jí stále více nebo méně v sobě chová, tak asi, jako jí dobýval slavný kapitán *Nemo* z vody, když projížděl se svým *Nautilem*^{**)} hlubinami oceánu.

A toho tajemství nevypátral ani *Uncle Prudent* ani *Phil Evans* v době, co trvala cesta vzduchem a při níž se *Albatros* projel nad zemským sféroidem.^{***)}

Mužstvo, jež bylo ve službách inženýra *Robura*, skládalo se z lodního mistra, jménem *Turnera*, ze tří strojníků, dvou pomocníků a kuchaře; celkem osm osob, kteří k obsluze vzducholoďi postačili.

„A svou vzducholoď,“ pravil *Robur* dvěma cestujícím, svým bezděčným druhům, „jsem pánem tohoto sedmého dílu světa, rozsáhlejšího než *Australie*, *Oceanie*, *Asie*, *Amerika*, *Evropa*, té vzdušné *Ikarie*,†) té říše atmosférické, již v blízké budoucnosti projížděti bude tisíce *Ikarovců*.“

*) *Helikoptera*, dynamické letadlo šroubové.

**) O tom vypravuje Verne v díle *Dvacet tisíc mil pod mořem*.

***) Viz poznámku na str. 154.

†) *Ikaros* a otec jeho *Daidalos* dle pověsti řecké unikli z bludiště na ostrově *Krétě* tím, že si zhotovili křídla, jež voskem slepili a vznesli se do výše. *Ikaros* vznesl se však příliš vysoko, sluncem vosk roztál, neprozřetelný mladík spadl do moře a zahynul. *Ikarie* = říše *Ikarova*.

I počala ta dobrodružná výprava na palubě *Albatrosu* jako prvý pokus nad rozsáhlými kraji severoamerickými. *Uncle Prudent* a *Phil Evans* si stěžovali nadarmo, *Robur* stížnosti jejich odmítal právem silnějšího. Musili se odevzdati osudu nebo spíše tomuto právu ustoupiti.

Albatros, letě směrem západním, minul ohromné pásmo hor Skálních, roviny kalifornské; pak přepluv *San-Francisco*, projel severními končinami Tichého oceánu až k poloostrovu *Kamčatce*. Pod zraky cestujících prostíraly se pak kraje říše *Nebeské*, a *Peking*, hlavní město čínské, shlédli v jeho čtveřých hradbách. Unášena jsouc svými šrouby, vystoupila vzducholoď ještě výše a přeplula vrcholy himalajské, jejich sněhy pokryté štíty a zářící ledovce. Od cesty na západ se neuchýlila. Přeletěvši nad *Persií* a mořem *Kaspickým*, minula hranice evropské, stepi ruské podél *Volhy*, spatřili ji lidé v *Moskvě*, spatřili ji v *Petrohradě*, hlásili ji obyvatelé finští a rybáři na *Baltu*. Přibyvši do *Švédska* na rovnoběžku *stockholmskou*, do *Norska* na christianský stupeň šířky, obrátila se k jihu, vznášela se ve výši tisíce metrů nad *Francií* a sestoupivši nad *Paříž*, přehlížela toto veliké hlavní město s výše asi sta stop a metala ze svých svítilen oslňující pruhy světla. Pak mýjely *Italie* s *Florencií*, *Římem* a *Neapolí* a moře *Středomoří*, jež přelétla napříč. Vzducholoď dostala se ku pobřeží *nesmírné Aíriky*, nad níž proplula od mysu *Spartelu* v *Maroku* až do *Egypta* přes *Alžírsko*, *Tunis* a *Tripolsko*. Vrátila se k *Timbaktu*, *královně Sudanu*, a odvážíla se nad hladinu oceánu *Atlantického*.

A stále letěla směrem jihozápadním, nic nebylo s to, ji zastaviti nad tou nekonečnou hladinou vodní, nic, ani bouře, jež někdy vypukly velice prudce, ani jedna z těch hrůzných smrští, která ji obklopila vírem, a z níž chladnokrevností a obratností svého lodivoda se vyprostila tím, že ji zničila ranami z děl.

Když se objevila opět země, byli v úžině *Magelhanské*. *Albatros* projel nad ní od severu k jihu, opustil ji na kraji mysu *Hornu* a vznesl se nad jižními vodami Tichého oceánu.

Nelekaje se pak opuštěných končin *Ledového moře* jižního a pustiv se v zápas s cyklonem, při němž se mu podařilo dostat se do poměrně klidného středu, proplul *Robur* nad téměř neznámými kraji země *Grahamovy* a nádhernou jižní září *pólní* a po několik hodin vznášel se nad pólem. Pak byl uclvá-

cen orkánem, který jej vlekl k Erebu,*) jenž chrлил sopečné plameny, a jen zázrakem jím unikl.

Koncem měsíce července, vzlétnuv k moři Tichému, stanul nevysoko nad jedním ostrovem v Indickém oceánu. Kotva vyhozená zachytila se o skály pobřežní a Albatros po prvé za tu dobu, co se vypravil, se nehýbal ve vzdálenosti sto padesáti stop od země, udržován jsa ve výši té svými vrtulemi.

Ostrov ten, jak se Uncle Prudent a jeho společník dověděli, byl ostrov Chatam na patnáctém stupni směrem východním od Nového Zelandu. Že se tam vzducholod zastavila, příčinou toho bylo, že poháněče její, jsouce za poslední vichřice poškozeny, vyžadovaly oprav, bez nichž by se byla nedostala na ostrov X, vzdálený ještě dvě stě osm mil — neznámý ostrov v Tichém oceánu, kde byl Albatros vystavěn.

Uncle Prudent a Phil Evans počítali, že, jakmile budou opravy vykonány, vzducholod bude ve svých nekonečných cestách pokračovati. Proto též, sotva byla k zemi připoutána, měli za to, že jest to výhodná příležitost, aby se pokusili o útěk.

Kotevní lano, jímž byl Albatros upevněn, bylo nejvýše sto padesát stop dlouhé. Kdyby se oba cestující se svým sluhou Frycolinem po něm spustili, dostali by se bez namalání na zemi a kdyby uprchli v noci, nebylo by se obávati, že je někdo upozoruje. Ovšem za svítání přišel by útěk na jevo, uprchlíci by z ostrova Chatamu neunikli a byli by zase chyceni.

Usnели se tudíž na následujícím odvážném úmyslu: vyhodí stroj do povětří dynamitem, jež vezmou z lodního střeliva, rozbijí velmocné vzducholodi křídla a zničí ji i s vynálezcem a jeho mužstvem. Nežli dynamit vybuchne, budou mítí kdy po lanu utéci a budou pak viděti, jak se Albatros rozpadne, že z něho nic nezbude.

O čem se ustanovili, to vykonali. Zapálivše krabici s dynamitem, jakmile nastal večer, slezli nepozorovaně na zemi. Tu však byl útěk jejich objeven. S plošiny vzducholodi na ně vystřelili, ale nikoho netrefili. Tu Uncle Prudent přiskočil k lanu a přeřízl je, a Albatrosa, jenž nemohl vládnouti svými poháněcími šrouby, unášel vítr, záhy pak se výbuchem roztrástil a spadl do Tichého oceánu.

*) Erebus, činná sopka při jižní točně na 77°5' j. š. a 167° v. d., 3769 m vysoká.

Sestoupivši nad Paříž přehlížela toto veliké hlavní město . . . (Str. 159)

Pamatujeme se, že Uncle Prudent, Phil Evans a Frycolin zmizeli po odchodu z ústavu Weldonova v noci ze dne 12. na 13. červen. Od té doby nebylo o nich zprávy. Nebylo ani možno vůbec něčím si to chtít vysvětliti. Bylo to neobyčejné zmizení jejich v nějaké souvislosti s Roburem, jenž byl v památném sezení? . . . Myšlenka ta nenapadla a nemohla napadnouti nikoho.

Ale kollegové těch dvou vážených členů měli starost, že se s nimi již neshledají. Pátralo se, policie o to pečovala, telegramy posílány na všechny strany do Nového i Starého světa. Avšak výsledek nebyl naprosto žádný. Tolikéž odměna pěti tisíc dolarů, slíbená každému občanu, jenž by přinesl nějakou zprávu o zmizelých, zůstala v pokladně ústavu Weldonova.

Takový byl stav věci. Vzrušení, zvláště ve Spojených státech, bylo nesmírné, pamatují se na to velmi dobře.

Tu dne 20. září rozšířila se zpráva, která kolovala nejprve ve Filadelfii a ihned též všude jinde.

Uncle Prudent a Phil Evans dostavili se odpoledne do bytu předsedy Weldonova ústavu.

Svolání byvše ještě téhož večera k sezení, nadšeně uvítali členové ústavu své kollegy. K otázkám, jež jim byly dány, odpovídali tito co nejvíce zdržlivě nebo, lépe řečeno, neodpovídali.

Později přišla na jevo věc následující:

Když utekli, a Albatros zmizel, starali se Uncle Prudent a Phil Evans, jak by obhájili živobytí, než se naskytne prvá příležitost dostat se z ostrova Chatamu. Na západním pobřeží setkali se s kmenem domorodců, který jich zle neuvítal. Ale k ostrovu tomu málokdy lodi přijíždějí a zřídka tam zastavují. Bylo nutno vyzbrojit se trpělivostí; teprve po pěti nedělích vsedli na loď, jež jela do Ameriky.

Víte, čím se jedině zabývali Uncle Prudent a Phil Evans po svém návratu? Pustili se zkrátka znovu do přerušené práce, chtěli dokončiti stavbu balonu Go a head a vznésti s opět do vysokých končin atmosférických, jimiž právě vzducholodí projeli a to za tak zvláštních okolností! Kdyby byli tak neučinili, nebyli by bývali pravými Američany.

Dne 20. dubna následujícího roku byl balon připraven ku vzletu řízením Harryho W. Tyndera, slavného vzduchoplavce, jež měli provázeti předseda a tajemník ústavu Weldonova.

Nutno poznamenati, že od té doby, co se vrátili, nikdo o Roburovi neslyšel, jako kdyby byl vůbec nebýval žil. A nebyla ostatně opodstatněna domněnka, že jeho dobrodružná výprava skončila po výbuchu *Albatrosu*, jež pohltily hlubiny Tichého oceánu? . . .

Nastal den vzestupu. Byl jsem s tisíci a tisíci diváků v parku Fairmont. *Go a head* měl se vznést do největší možné výšky, byl ohromně veliký. Samo sebou se rozumí, že otázka „předáků“ a „zadáků“ rozřešila se způsobem právě tak jednoduchým jako správným: jeden šroub byl v čele loďky, druhý vzadu a oba uváděly v pohyb elektrina větší silou než dosavad. Pohoda byla přízniva, na nebi nebylo mráčku a vítr neřoulal.

V jedenáct hodin dvacet minut oznamovala rána dělová všem shromážděným, že *Go a head* jest připraven ku vzestupu.

„Uvolněte vše!“

Uncle Prudent sám pronesl tato poslední slova silným hlasem. Balon vystupoval velebně a zvolna do vzduchu. Pak počaly zkoušky s pohybem ve směru vodorovném — a výkon ten byl korunován znamenitým úspěchem.

Pojednou zavzněl výkřik, — výkřik, jež opětovala sta tisíce úst! . . .

Na severozápadní straně objevovalo se letící těleso, jež se blížilo nadobyčejně rychle.

Byl to týž stroj, jenž loňského roku unesl oba kollegy Weldonova ústavu a projel s nimi nad Evropou, Asií, Afrikou a oběma Amerikami.

„*Albatros!* . . . *Albatros!* . . .

Ano byl to on a nebylo pochybnosti, že vynálezce jeho Robur, Robur Dobyvateľ jest v něm!

A jak asi užasli Uncle Prudent a Phil Evans, když opět spatřili *Albatrosa*, o němž měli za to, že jest zničen! . . . Byl vskutku zničen výbuchem a trosky jeho spadly do Tichého oceánu s inženýrem a vším mužstvem jeho. Ale skoro ihned sebrala je loď jakási a zavezla do Austrálie, odkudž se záhy vrátili na ostrov X.

Jedinou myšlenkou Roburovou bylo pomstít se. Proto, aby měl pomstu zajištěnu, vystavěl si novou vzducholoď, snad ještě dokonalejší. Dověděl se pak, že předseda a tajemník ústavu Weldonova. jeho bývalí cestující, chystají se opět pod-

Turner a jeho druh přistrkovali do ohně zbytky . . . (Str. 176)

niknouti pokus s G o a h e a d, pustil se do Spojených států a byl v určitý den na určitém místě.

Vrhne se ten obrovský dravec na G o a h e a d? . . . A chce zároveň s pomstou dokázati veřejně přednost vzducholodi před balony a ostatními stroji lehčími než vzduch? . . .

Uncle Prudent a Phil Evans byli si vědomi ve své loďce nebezpečí, jež jim hrozí, a osudu, který je očekává. Musili prchatí a to ne směrem vodorovným, v němž by strašný nepřítel snadno G o a h e a d předhonil, nýbrž stoupáním do výše, kde se jim snad podaří utéci.

Vystoupil tudíž G o a h e a d do výše pěti tisíc metrů. A l b a t r o s ho ve vzestupu následoval a jak psaly noviny, na jejichž podrobnou zprávu se pamatují, objížděl ji v kruzích, jež při každém obletu se menšily. Hodlal jej zničiti nárazem, jímž prorazí křehký jeho obal? . . .

G o a h e a d, vypustiv část přítěže, vystoupil ještě tisíc metrů. A l b a t r o s uvedl své šrouby do největší rychlosti a následoval ho i tam.

Pojednou nastal výbuch. Obal balonu praskl tlakem plynu, který v této výšce velice se rozpínal, a napolo splasklý rychle klesal.

A tu se naň A l b a t r o s řítí, nikoli aby jej dorazil, ale aby mu přispěl pomocí. Ano! Robur zapomněl na svou pomstu, setkal se s G o a h e a d a jeho muži a uchvátiv Uncle Prudenta a Phila Evanse a vzduchoplavce převedl jen na plošinu vzducholodi. Balon pak, skoro úplně prázdný, spadl jako ohromný cár na stromy parku Fairmontského.

Obecenstvo rozčilením a hrůzou sotva dýchalo! . . .

Co se stane teď, když předseda a tajemník ústavu Weldonova stali se opět zajatci inženýra Robura? . . . Zavlékne je Robur s sebou a tentokráte navždy? . . .

Téměř ihned to bylo známo. Stanuv několik minut ve výši pěti až šesti set metrů, A l b a t r o s klesal, jako by chtěl přistátí na mýtině parku Fairmontského. Udrží se rozlícený dav, kdyby se přiblížil do přiměřené vzdálenosti, aby se na vzducholodě nevrhl, nechá si ujít příležitost zmocniti se Robura Dobyvatele? . . .

A l b a t r o s sestupoval stále, a když byl od země již jen pět nebo šest stop, při čemž jeho poháněcí šrouby zvolna stále pracovaly, stanul.

Všecko se hnalo na mýtinu.

Tu bylo slyšet i Roburův hlas, promluvil doslova následovně:

„Občané Spojených států! Předseda a tajemník ústavu Weldonova jsou znovu v mé moci. Kdybych je podržel v zajetí, bylo by to mé právo, má odvěta. Ale přihlížejte k úžasnému rozruchu, jež budí úspěchy Albatrosa, seznal jsem, že mysl lidstva není připravena na obrat, jež jednoho dne má způsobit podmanění vzduchu. Uncle Prudente a Phile Evansi, jste volni.“

Předseda a tajemník ústavu Weldonova a vzduchoplavec Tynder v okamžiku seskočili na zemi a vzducholoď vystoupila asi třicet stop, kde jí nebylo lze dosíci.

Robur pak pokračoval těmito slovy:

„Občané Spojených států! Pokus svůj jsem vykonal, ale všeobecně ho užívatí bude lze teprve, až nastane jeho doba... Jest ještě příliš záhy, nelze dosud sloučiti zájmy protivné a rozdílné. Odcházím tudíž a tajemství své odnáším s sebou. Lidstvu se však proto neztratí a bude mu zjevno, až bude dostatečně vzděláno, že ho nezneužije. S Bohem, občané Spojených států!“

Pak svými šrouby se vznesl a hnán jsa poháněči, zmizel Albatros směrem východním, a dav mu provolával slávu.

Vypravoval jsem schválně podrobně tento poslední výjev, aby byl patrný duševní stav toho podivného člověka. Nezdálo se, že byl tehdy rozčilen nepřátelskými pocity proti lidstvu. Ale bylo pozorovati v jeho chování nezviklanou důvěru v jeho ducha a velikou hrdost pocházející z jeho nadlidské moci.

Nepodivíme se tudíž, že tyto pocity se pomalu stupňovaly, a že mysli, že jest povolán ovládati celý svět, což dokazovaly jeho poslední dopis a jeho zřejmé výhrůžky. Dosáhlo snad duševní jeho předráždění tak děsivé míry, že bylo nebezpečí, aby se nechoval ještě svévolněji?...

Co se pak stalo po odletu Albatrosa, snadno jsem si představil dle toho, co mi bylo známo. Zázračnému tomu vynálezcí nepostačilo, že sestavil stroj létací, který dokonalostí přesahoval dosud vše. Napadlo ho, aby zhotovil stroj, který by se mohl pohybovati po zemi, na vodě a pod vodou jako ve vzduchu. A, jak se zdá, v loděnici ostrova X podařilo se vybraným lidem, kteří zachovali o tom tajemství, sestaviti stroj, jenž

se mohl trojím způsobem pozměnit. Potom byl druhý *Albatros* zničen a to nepochybně v této ohradě *Great-Eyry*, již nikdo nemohl překročiti. A pak se objevila *Epouvanta* na silnicích Spojených států, v okolních mořích a v atmosférických končinách amerických. Známo již též, za jakých okolností unikla vzduchem, pronásledována byvši nadarmo na jezeře *Ěrijském* a držíc mě v zajetí!

XVII.

JMĚNEM ZÁKONA!...

Jak skončí dobrodružství, do něhož jsem se dostal? ... Mohl jsem se přičiníti, aby se dříve nebo později rozřešilo? ... Či neměl je Robur samotný ve svých rukou? ... Nebude mi asi nikdy možno utéci, jako utekli Uncle Prudent a Phil Evans na ostrov Chatam. Musil jsem často čekati a jak dlouho to čekání potrvá? ...

Zvědavost má byla ovšem částečně uspokojena, ale jen pokud se týče tajemství Great-Eyry. Dostal jsem se konečně do této ohrady a znal jsem příčinu zjevně pozorovaných v této končině Modrých hor. Věděl jsem bezpečně, že ani venkováním tohoto konce Severní Karoliny ani obyvatelům Pleasant-Gardenu a Morgantonu nehrozí výbuch ani zemětřesení. Žádná síla vulkanická ve vnitřnostech zemských tu nepracuje. Žádný jícen nezeje v koutě hor Alleghanských. Great-Eyry jest prostě útlukem Robura Dobývatele. Nedostupné to doupě, kde ukládal své potřeby a své zásoby, objevil bezpochyby náhodou na některé ze svých cest; bylo to útočiště asi bezpečnější než ten ostrov X v Tichém oceánu.

Znal jsem tedy toto tajemství, ale celkem nic jsem nevěděl o podivném stroji dopravnacím a jak se ho různým způsobem

užívá. Předpokládal jsem, že to mnohonásobné strojní zařízení uvádí se v pohyb elektřinou a že té elektřiny jako pro Albatrosa dobývá se novým způsobem ze vzduchu, ale nebylo mi známo, jak stroje ty vypadají. Nenechali mi je prohlédnouti a také nenechají.

Co se týče volnosti a zdali se mi jí kdy dostane, říkal jsem si:

„Roburovi zajisté na tom záleží, aby ho nikdo neznal. Stran toho pak, co zamýšlí ze svého stroje učiniti, obávám se, vzpomínaje na výhrůžky, že se od něho lze nadíti spíše zlého než dobrého... Každým způsobem chce zůstatí budoucnosti neznám jako byl až dosud. A tu jeden člověk má možnost zjistiti totožnost Pána Světa a Robura Dobyvatele, a tím člověkem jsem já, jeho vězeň, já mám právo jej zatknouti, já, jenž mám povinnost položití mu ruku na rameno jménem zákona!...

Možno s druhé strany nadíti se pomoci odjinud?... Zřejmo, že nikoli. Úřady nevěděly ničeho více, než co se přihodilo v Black-Rocku. Policisté John Hart a Nab Walker se asi vrátili s Wellsem do Washingtonu... Když se pan Ward všeho dověděl, nemohl býti stran mého osudu v nejistotě; byla tudíž otázka:

Buď jsem se utopil ve vodách erijských, když Epouvanta ze zátoky odjížděla a na kotvičném lanu mě táhla, anebo mě vytáhli a jsem teď v rukou kapitána Epouvanty.

V prvním případě bylo lze toliko nad Johnem Strockem, vrchním inspektorem policie washingtonské, udělati kříž.

A bylo ve druhém případě možno doufati, že se někdy opět objeví?...

Známo, že po ostatní část noci a celý den následující plula Epouvanta po hladině jezera Erijského. Okolo čtvrté hodiny honily ji nedaleko Buřfala dvě torpedové lodi a ona, jednak tím, že nad ně vynikala rychlostí, jednak, že se ponořila, jim konečně unikla. Pronásledovaly ji po Nigaře, ale ustaly, když se ocitly v nebezpečí, že je proud strhne do vodopádů. Nastávala již noc, co si mohli jiného mysliti na torpedoborných lodích, než že Epouvanta zřítíla se na dno propastí vodopádů?... A poněvadž pak byla již noc, bylo lze se domnívati, že nikdo vzducholodí nespátřil, ani když se vybavila z Horse-Shce-Fallu ani po čas letu do Great-Eyry...

Co se pak mne týče, odhodlám se ptáti se Robura? ... Uráčí se mu vůbec, stavěti se, jako by mi rozuměl? ... Nepostačí mu, že mi pověděl své jméno a nevysvětlovalo to jméno vše? ...

Den ubíhal a v situaci nenastalo nejmenší změny. Robur se svými lidmi zabýval se pilně strojem, jehož zařízení vyžadovalo různých oprav. Soudil jsem z toho, že zase brzy odjede a že pojedu též. Ovšem, byli by mě mohli nechat v té ohradě, z níž bych byl nevylezl a kde bych byl mohl strávit mnoho dní ...

Zvláště mi byl teď nápadný duševní stav Roburův, bylť neustále napiat. O čem uvažoval jeho ustavičně pracující mozek? Jaké záměry činil do budoucnosti? ... Do které končiny se vydá? ... Chce provést výhrůžky pronesené ve svém listě, — ty výhrůžky zpozdlé? ...

Noc přespal jsem na nastlané suché trávě v jedné z jeskyň Great-Eyry, kamž mi dali pokrmu. Dne 3. a 4. srpna pracovali dále a, zabráni jsouce úplně svou prací, promluvíli všichni sotva několik slov. Také obnovovali zásoby, možná, že se dlouho nevrátí. Kdož ví, zda *Épouvanta* nehodlá konati odvážné cesty vzdušné, zda nemíni její kapitán odebrati se opět na ten ostrov X v širém Tichém oceánu? ... Někdy jsem pozoroval, jak obcházel zamyšlen ohradou, jak stanul a zvedal ruku k nebi, vztahoval ji proti Bohu, s nímž se chtěl dělití o vládu nad světem! ... Nepomate se z té své ohromné pýchy a snad ho pak nebudou moci zkrotit druhové jeho, kteří jsou neméně výstřední? ... Nedají se svěsti k dobrodružstvím nemožným? ... Nepokládá se za mocnějšího než živlové, kterým vzdoroval již tak směle, když měl pouze vzducholod? ... Neměl-liž nyní na zemi, na vodě a ve vzduchu nekonečné pole, kde ho nikdo nemohl pronásledovati? ...

Mohl jsem se tudíž od budoucnosti všeho obávati, i nejhoršího. Co se týká útěku z Great-Eyry, než by mě odvlékli na novou cestu, nebyl možný. Jak potom upláchnu, až *Épouvanta* poletí nebo popluje, leda by jela po silnicích prošťřední rychlostí? ... Měl jsem málo naděje.

Známo již, že jakmile jsme přibyli do Great-Eyry, pokoušel jsem se dostatí od Robura odpověď, co se mnou počne, ale nadarmo. Toho dne jsem učinil nový pokus.

Do Epouvanty uhořel hrom, křidla její se polámala . . . (Str. 180.)

Přecházel jsem odpoledne před hlavní jeskyní. Robur stoje u vchodu jaksi upřeně se na mne díval. Měl v úmyslu se mnou mluvit?

Přistoupil jsem k němu.

„Kapitáne,“ řekl jsem, „položil jsem vám již otázku, na niž jste neráčil odpovědět. Otázku tu opakuji: Co zamýšlíte se mnou učinit?“

Stáli jsme tváří v tvář proti sobě, vzdáleni dva kroky. Díval se na mne se založenýma rukama, a pohledu jeho jsem se ulekl. Ano, ulekl! . . . Nebyl to pohled člověka, který svůj rozum ovládá, nýbrž pohled, v němž, jak se zdálo, nebylo již nic lidského!

Opakoval jsem svoji otázku důrazněji. Chvilku se mi zdálo, že Robur hodlá promluvit.

„Co zamýšlíte se mnou učinit? . . . Vráťte mi volnost?“

Robur byl zřejmě stížen jakýmsi záchvatem, který ho nepouštěl. Učinil znovu ten posunek napřaženou rukou k nebi, který jsem již pozoroval, když přecházel ohradou . . . zdálo se, že jakási neodolatelná síla táhne jej k těm vysokým krajům nebeským, že nepatří již zemi, že jest určen žítí v prostoru světovém jako stálý host končin atmosférických . . .

Robur mi neodpověděl, ba podobalo se, že mi ani nerozuměl, a vešel do jeskyně, kamž Turner vstoupil za ním.

Nevěděl jsem, jak dlouho bude trvati tento pobyt nebo spíše zastávka *E p o u v a n t y* v *Great-Eyry*. Seznal jsem však, že odpoledne dne 3. srpna práce opravné a úprava skončily. Komory stroje byly naplněny zásobami, jež byly uschovány v nitru ohrady. Pak přinesli Turner a jeho společník do středu kotliny vše, co zbývalo z materiálu, prázdné bedny, zbytky tesaného dříví a kusy, jež pocházely bezpochyby z bývalého *Albatrosa*, jenž padl za oběť novému stroji dopravnímu. Vespod pod tou hromadou byla silná vrstva suché trávy. Napadlo mně, že se Robur chystá opustiti tento útulek a že nepomýšlí již se sem vrátiti.

A vskutku nebylo mu nepovědomo, že veřejná pozornost ke *Great-Eyry* jest upiata a že právě byl vykonán pokus do něho se dostatí. Obával se asi, že se pokus ten jednoho nebo druhého dne bude opakovati s větším zdarem, že konečně do jeho úkrytu vniknou a přál si, aby tam nenašli ani stopy po jeho věcech.

Slunce zmizelo za vrchy Modrých hor. Paprsky jeho ozařovaly jen vrchol Black-Domu, jenž se vypínal směrem severovýchodním. E p o u v a n t a asi vyčká noci a pak vzlétne opět. Nikdo nevěděl, že se mohla z automobilu nebo lodi změnit ve vzducholoď. Nikdo jí ostatně dosud ve vzduchu nepozoroval. Nezjeví se v této čtvrté podobě až onoho dne, kdy bude chytit Pán Světa provést své nerozumné výhrůžky?...

O deváté hodině byla v ohradě čirá tma. Ani hvězdičky nebylo na nebi, jež bylo zahaleno hustými mraky, které východní vítr přeláněl. Nikdo nepozoruje, že E p o u v a n t a letí nad zeměmi americkými ani nad moři okolními.

Tu přistoupil Turner k hranici vyrovnané uprostřed ohrady a zapálil suchou trávu.

Vše v okamžiku vzplanulo. V hustém kouři povstaly po jednou ohnivé sloupy tak vysoké, že přecínaly hradby Great-Eyry. Obyvatelé morgantonští a pleasant-gardenští mohli znovu mít za to, že jícen se opět otevřel a že ty plameny jsou znamením nějakého brzkého výbuchu.

Patřil jsem na ten požár a poslouchal, jak to ve vzduchu praskalo. Robur stoje na palubě E p o u v a n t y díval se též.

Turner a jeho druh přistrkovali do ohně zbytky, jež oheň prudkostí svou odhazoval. Potom pomalu záře ubývalo. Zbylo jen řeřavé uhlí v hromadě popela a opět zavládlo v té tmavé noci ticho.

Pojednou jsem cítil, že mě uchopil někdo za ruce. Turner vlekl mě ke stroji. Odpor by byl býval marný a ostatně mi bylo milejší než zůstatí opuštěn bez potravy v té ohradě.

Jakmile jsem vstoupil na palubu, vstoupili na loď i Turner a jeho druh; tento zaujal své stanoviště vpředu a Turner vešel do strojovny osvětlené elektrickými lampičkami, jejichž záře ven nepronikala.

Robur sám stál vzadu u regulátoru, aby mohl řídit rychlost a směr.

Co se mne týče, musil jsem se spustit do své kabiny, jejíž poklop se nade mnou zavřel. Té noci, právě jako při odletu z vodopádu Niagary, nebude mi dovoleno pozorovati výkony E p o u v a n t y.

Neviděl jsem sice, co se děje na lodi, ale slyšel jsem hluk stroje. Ano docela jsem i cítil, jak se vzducholoď zvolna zdvihá a jak se přestává země dotýkati. Pak se trochu zakymácela,

dolení turbíny začaly se velice rychle otáčeti a veliká křídla pravidelně mávala.

Tak opustila *Epouvanta* — pravděpodobně navždy — *Great-Eyry* a pustila se vzduchem. Vzducholoď vznášela se nad dvojím pásmem *Alleghian* a nesestoupí zajisté s vysokých končin, dokud nepřepluje nad hornatým krajem okolním.

Ale kterým směrem plula? Vznášela se nad širými rovinami Severní Karoliny a mířila k Atlantickému oceánu? Či naopak letěla k západu a pustí se přes Tichý oceán? . . . Neplula na jih ku pobřeží zálivu Mexického? . . . Jak poznám, až bude den, nad kterým mořem letí, budu-li na všech stranách viděti pouze nebe a vodu? . . .

Uplynulo několik hodin, zdálo se mi, že míjely velice zvolna. Nehleděl jsem zapomencuti na ně a spáti. Množství myšlenek většinou nesouvislých zrodilo se v mé hlavě. Přicházelo mi, že mě unášejí něčím nemožným a ve skutečnosti unášel mě ve vzduchu letící netvor! . . . Kam až dopluje za této nekonečně dlouho trvající noci, pojedě-li tak rychle jako dosud? . . . Vzpomínal jsem na nepravděpodobnou pouť *Albatrosa*, o níž ústav *Weldonův* uveřejnil zprávu dle vzpomínek *Uncle Prudenta* a *Phila Evanse*. Co učinil *Robur Dobyvateľ* tehdy se svou vzducholodí, to mohl učiniti i nyní a to za okolností snazších, jeť pánem země, moře i vzdušného prostoru! . . .

Konečně prvé paprsky denní zazářily v mé kabině. Bude mi dovoleno vyjít z ní a zaujmouti opět místo na palubě jako na hladině jezera *Erijského*?

Nadzdvihl jsem poklop: otevřel se.

Vystoupil jsem do půl těla ven.

Kol *Epouvanty* na obzoru samé moře. Letěla nad oceánem ve výši asi mezi tisícem a dvanácti sty stop.

Robura, jenž byl zaměstnán ve strojojně, jsem nespatrił.

U kormidla byl *Turner*, druh jeho vpředu.

Jakmile jsem byl na palubě, viděl jsem, což jsem po čas noční cesty od vodopádů *niagarských* ke *Great-Eyry* viděti nemohl, kterak ta veliká křídla pracovala, mávajíce po levé a pravé straně lodi, a kterak se současně turbíny ve vzduchu pod hoky vzducholodi otáčely.

Z postavení slunce, jež stálo několik stupňů nad obzorem, seznal jsem, že plujeme k jihu. Prostíral se tudíž pod námi, ne-

změnila-li *E pou v a n t a* směr od té doby, co se vznesla nad hradbami kotliny, záliv Mexický.

Veliké namodralé mraky, které na západní straně vystupovaly, věštily, že bude parný den. Tyto příznaky brzké bouře neušly Roburovi, když o osmé hodině vystoupil na palubu a vystřídal Turnera. Možná, že si vzpomněl na tu smršť, ve které by byl *A l b a t r o s* málem zahynul, a na strašný onen cyclon,^{*)} z něhož vyšel jen zázrakem v končinách při jižní točně.

Pravda, co by byla nemohla v podobném případě vykonati tenkrátě vzducholoď, to by tento stroj vykonal. Spustil by se s vysokých krajů, v nichž by zápasily živly a sestoupil by na hladinu mořskou a kdyby se moře rozpoutalo velice zuřivě, našel by klid v tichých hlubinách.

Ostatně dle jistých známek, bylť asi znalcem povětrnosti, soudil Robur, že bouře toho dne nevypukne. Letěl tudíž dále a když odpoledne opět plaval po moři, nebylo to ze strachu z povětrnosti. Jeť *E pou v a n t a* mořský pták, fregatka nebo mořská vlaštovka, jež si může odpočinouti na vlnách, s tím rozdílem však, že únava nikterak se netkne jejího kovového ústrojí, které uvádí v pohyb neunavná elektřina.

Daleko široko nebylo ničeho viděti. Ani plachty ani dýmu nějakého vůbec nebylo pozorovati na nejzazším konci obzoru. Nikdo nemohl tudíž shlédnouti, že by plula nějaká vzducholoď.

Odpoledne nestalo se nic zvláštního. *E pou v a n t a* plula jen prostřední rychlostí. Jaký měl kapitán úmysl, uhodnouti bych nedovedl. Kdyby se držel stále tím směrem, dostal by se k některému ostrovu z Velkých Antill a pak dále v zálivu ku břehu Venezuely anebo Columbie. Ale možná, že se nastávající noci pustí opět vzduchem přes úžinu Guatemalskou a Nicaraguu, aby se dostal na ostro X v Tichém oceánu.

Když nastal večer, zapadlo slunce na obzoru rudém jako krev. Moře kolem *E pou v a n t y* se lihotalo, zdálo se, jako by nadzdvíhovala oblak jisker. Bylo očekávati, jak říkají námořníci „psí počasí“.

To také mysliť asi Robur. Nezůstal jsem na palubě, musil jsem se vrátiti do své kabiny, jejíž poklop se nade mnou zavřel.

Za malou chvíli potom zpozoroval jsem dle hluku, jež bylo v lodi slyšeti, že se loď pohružuje. A vskutku po pěti mi-

^{*)} Cyclon, vířivá bouře na obratnících.

nutách jela klidně v hloubce několika metrů pod hladinou mořskou.

Jsa vělice zmocžen jednak únavou a jednak stálým uvažováním upadl jsem v hluboký spánek — tentokráte přirození jenž nebyl způsoben nějakým lékem uspávacím.

Když jsem se probudil, — jak dlouho jsem spal, říci nemohu — *Epouvanta* na povrch mořský ještě nevystoupila.

Ale brzy se tak stalo. Světlo denní proniklo okénky, ale zároveň bylo pozorovati, že se loď kolísá a kymácí, že jest dosti silná bouře.

Směl jsem zase zaujmouti své místo u poklopu, a první můj pohled platil obzoru.

Od severozápadu vystupovala bouře, těžké mraky, v nichž se křížovaly blesky. Bylo již slyšet hřmíti, rachot odrážel se ozvěnou.

Byl jsem překvapen — ano více než překvapen — ulekl jsem se, jak rychle bouře vystupovala k zenitu. Loď by měla sotva čas strhnouti plachty, aby nenabrala vody, tak prudce a rychle se bouře hnala.

Pojednou rozpoutal se vítr tak neslýchaně zuřivě, jako kdyby byl prorazil hráz par. V okamžiku vzdulo se moře do strašné výše. Vzbouřené vlny hnaly se po celé své délce jedna za druhou a přeletěly přes *Epouvantu*. Kdybych se byl pevně nedržel přední zvýšené části lodi, byly by mě smetly s lodi. Jediná věc byla možná, proměnití stroj v loď pod vodou plující. V hloubce desíti stop pod hladinou byl by bezpečen a měl klid. Vzдорovati déle rozbouřenému, rozzuřenému moři, znamenalo by zničiti se . . .

Robur stál na palubě, a já čekal rozkaz, že mám vejíti do své kabiny. Rozkazu mi nedal. Také nebyly vykonány žádné přípravy k ponoření.

Zrakem planoucím více než kdy jindy a úplně chladnokrevně vůči té bouři, zíral kapitán vpřed, jako by bouři nevěřil, vědělť, že se jí nemusí báti. Bylo již třeba, aby se *Epouvanta* pohrouzila v minutě, a Robur, jak se zdálo, k výkonu tomu se nerozhodl.

Stál neustále hrdě vzpřímen jako člověk, jenž ve své nezakrotné pýše má o sobě za to, že předčí nad veškero lidstvo. Když jsem jej tak v tom postavení viděl, ptal jsem se s úžasem

sama sebe, není-li ten člověk fantastickou bytostí, jež unikla ze světa nadpřirozeného . . .

Tu vypustil z úst následující, v tom hukotu bouře a rachotu hromu slyšitelná slova:

„Já jsem Robur . . . Robur . . . Pán Světa!“

Učinil posunek, jemuž Turner a jeho druh porozuměli. Byl to rozkaz, a ti nešťastníci, pomatení jako jejich kapitán, bez váhání jej vykonali.

Vzducholoď, rozpiavši svá veliká křídla vznesla se jako se vzepíala nad vodopády Niagary. Tehdy Robur unikl vírům vodopádu, tentokráte však zanesl jej nerozum ve vír bouře.

Vzducholoď projížděla tisíci blesky a za rachotu hromu byla nebesa jeden plamen. Lítala těmi oslepujícími záblesky a byla v nebezpečí, že ji blesk zasáhne.

Robur se ve svém chování nikterak nezměnil. Držel kormidlo v jedné ruce a páku regulátoru ve druhé, křídla mávala, že se mohla rozbít. Hnal stroj tam, kde byla bouře největší, tam, kde se elektřina z jednoho mraku do druhého vybíjela nejprudčeji. Bylo by bývalo potřeba vrlhnouti se na toho pomatence a zabrániti mu, aby neuvrhl vzducholoď do této ohnivě pece! . . . Bylo by bývalo potřeba donutiti jej, aby sestoupil a aby hledal pod vodou záchrany, jež nebyla již možná ani na povrchu mořském ani ve vysokých končinách atmosférických! . . . Tam by byl mohl zcela bezpečně čekati, až se ten strašný zápas živlů ukončí! . . .

Vše ve něm vřelo! Ano, byl to hotový nerozum, ale jak nezatknutí toho zločince, jež vlast moje vyhlásila za psance a jež ohrožoval celý svět strašným svým vynálezem, jak nechytili jej za límec a nevydati spravedlnosti! . . . Byl jsem vrchním policejním inspektorem Strockem nebo nebyl? . . . A zapomínaje, kde jsem, samojediný proti třem nad vzbouřeným oceánem, skočil jsem nazad a vrlhnuv se na Robura zvolal jsm hlasem, jenž vynikl v hukotu bouře.

„Jménem zákona vás . . .“

Pojednou se Epouvanta otřásla jako zasažena prudkou ranou elektrickou. Všecka se zachvěla jako se chvěje tělo lidské, pustí-li se do něho elektrický proud. Stroj zasažen byv uprostřed, na všechny strany se rozletěl.

Do Epouvanty uhořel hrom, křídla její se polámala, turbíny se rozbily, a ona spadla s výše více než tisíc stop do hlubin zálivu! . . .

XVIII.

OPĚT DOMA.

Když jsem se vzpamatoval z bezvědomí, nevím ani kolik hodin trvavšího, stála kolem v kabině, v níž mě uložili, skupina námořníků, kteří mě vzkřísili.

U hlav byl důstojník, jenž se mne dotazoval, já pak nabýv smyslů mohl jsem k jeho otázkám odpovídati.

Pověděl jsem vše, ano . . . vše a posluchači moji se asi domnívali, že mají co činiti s nešťastníkem, jemuž se životem nevrátil se rozum.

Byl jsem na parníku *O t t a w ě*, který plul v zálivu Mexickém a konal cestu do Nového Orleansu.*) Když prchal před bouří, uvidělo mě mužstvo zavěšeného na trosce a vzalo mě na loď.

Byl jsem zachráněn, ale *Robur Dobyvateľ* a jeho druhové skončili ve vodách zálivu svůj dobrodružný život. Navždy zmizel *Pán Světa*, zasažen byv bleskem, jemuž se odvážil vzdorovati v širé prostora vzduchové, a s ním zničeno též tajemství jeho neobyčejného stroje!

*) Nový Orleans, nejdůležitější město jižních států Spojených obcí severoamer ve státě Louisiana, 287.104 ob.

Po pěti dnech přijížděla Ottawa ku břehům louisianským a dne 10. srpna ráno zakotvila v přístavu.

Rozloučiv se s důstojníky parníku, vsedl jsem do vlaku, který odjížděl do Washingtonu, rodiště mého, o němž jsem byl přesvědčen, že ho již neuvidím.

Nejprve odebral jsem se na policejní ředitelství, chtěl jsem nejdříve navštívit pana Warda.

Když se dvěře kanceláře otevřely, byl představený můj překvapen, užasl a zaradoval se. Domníval se a to všim právem dle zprávy mých společníků, že jsem zahynul ve vlnách jezera Erijského.

Pověděl jsem mu, co se událo od té doby, co jsem zmizel, kterak nás na jezeře pronásledovaly torpedoborné lodi, kterak Epouvanta nad vodopády niagarskými vzlétla, kterak jsem pobýval v ohradě Great-Eyry a jaká pohroma nás stihla za bouře na hladině zálivu Mexického. Zvěděl, že stroj, jež důmyslný Robur zhotovil, mohl jezdit vzduchem jako po zemi a po moři.

A nezasloužil si vskutku majitel takového přístroje jména „Pán Světa“, jež si strůjce jeho dal? ... Zajisté, ale též jest jisto, že bezpečnost veřejná by jím byla bývala navždy ohrožena, nebyloť by bývalo možno brániti se mu. Ale pýcha, která u toho zázračného člověka stále se stupňovala, zavedla jej, že se pustil v prostoru vzdušném v boj s nejstrašnějším ze živlů a zázrakem se stalo, že jsem z té pohromy vyšel bez úrazu.

Pan Ward stěží mému vypravování věřil.

„Ale hlavní věcí jest, drahý Strocku,“ pravil mi, „že jste se vrátil... Vedle toho pověstného Robura jste vy hrdinou dne! ... Doufám, že proto domýšlivostí hlavy neztratíte jako ten bláhový vynálezce...“

„Nikoli, pane Warde,“ odpověděl jsem. „Ale uznáváte, že nikdy člověk, toužící vše prozkoumati a zvědavost svou ukojiti, tolik neprodělal...“

„Zajisté, Strocku... Objevil jste tajemství Great-Eyry a že Epouvanta změnila podobu! ... Jenže nešťastnou náhodou tajemství toho Pána Světa zaniklo s ním! ...“

Téhož večera ještě přinesly noviny Spojených států zprávy o mém dobrodružství, o jehož pravdivosti nemohlo býti pochybnosti, a byl jsem, jak pravil pan Ward, hrdinou dne.

Jedny z novin těch psaly:

„Inspektor Strock dokázal, že americké policii náleží prvé místo. Kdežto jinde se pracuje s větším nebo menším úspěchem na zemi a na moři, policie americká jala se pronásledovati zločince v hlubinách jezerních a mořských a i ve vzdušném prostoru.“

Jednal jsem, jak jsem vyprávěl, a nekonal asi nic jiného, než co koncem tohoto století bude úkolem mých příštích kolegů.

Čtenář snadno si představí, jak mě uvítala stará moje hospodyně, když jsem se vrátil do svého bytu na Long-streetu. Když jsem se zjevil — jak možno právem říci — myslil jsem, že tu hodnou ženu raní mrtvice! . . . Když mě pak vyslechla, děkovala s uplakanýma očima Prozřetelnosti, že mě vysvobodila z tolika nebezpečí.

„Že jste neměla pravdu, milá Gradová, a proč?“

„Když jsem tvrdila, že Great-Eyry jest útulkem ďábla?“

„Nikoli, ten Robur nebyl ďábel . . .“

„Neměla jsem tedy pravdu, pane Stroctu?“

„Mohl jím tedy dobře býti!“ odvětila stařenka Gradová.

KONEC

OBSAH.

Kapitola	Strana
I. Co se tam děje? - - - - -	1
II. V Morgantoně - - - - -	11
III. Great-Eyry - - - - -	23
IV. Závodý klubu automobilistů - - - - -	35
V. Záhady zjev na moři - - - - -	46
VI. První dopis - - - - -	56
VII. To jsou tři - - - - -	66
VIII. Stůj co stůj - - - - -	76
IX. Druhý dopis - - - - -	87
X. Za psance prohlášen - - - - -	89
XI. Na výpravě - - - - -	99
XII. Zátoka Black-Rock - - - - -	113
XIII. V Epouvantě - - - - -	122
XIV. Niagara - - - - -	131
XV. Hnízdo orlí - - - - -	144
XVI. Robur Dobyvateľ - - - - -	154
XVII. Jménem zákona! - - - - -	170
XVIII. Opět doma - - - - -	181

